

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

~~A. 588~~

Vol. 13

1700608

D 003334, Vol. 13

D 3334/13

V13

securitatea

D 3334/13.

396

STRICT SECRET

Nr. 1 (53) - 1981

Exemplar nr. 641

STRICT SECRET

Cuprins

	<u>Pag.</u>
Calitate nouă și eficiență sporită — imperative prioritare în activitatea organelor de securitate — colonel Gheorghe BUCUR, secretar de stat	3
Activitatea politico-ideologică a organizațiilor de partid, în consens cu exigențele muncii profesionale — convorbire cu tovarășul colonel Ioan MARCU, secretar al Comitetului de partid din Departamentul securității statului, consemnată de lt. col. Petre HLADCHI	15
General-maior Aristotel STAMATOIU : Aspecte privind identificarea și urmărirea suspecților din rîndul cetățenilor români care au desiașurat diferite activități în străinătate sau fac dese deplasări în exterior	19
General-maior Emil MACRI : Valoarea informațiilor obținute de la rețeaua informativă pe profil de contrainformații în sectoarele economice și măsurile luate pentru prevenirea faptelor de natură să aducă prejudicii economiei naționale	22
Măsuri ce trebuie luate pentru perfecționarea activității de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei și de rămînere ilegală în străinătate, masă rotundă realizată de maior Gheorghe VASILE	27
Iresponsabilitatea, cauză care înlătură caracterul penal al faptei. Implicațiile iresponsabilității penale pe planul soluționării informațiilor de securitate. Aspecte de interes operativ ce se desprind din actualele reglementări legale privind ocrotirea bolnavilor psihici (consultație) — colonel Gheorghe VASILE, lt. col. Isevie RUS	35

Din cuvîntul participanților la convocarea de bilanț cu activul de partid și de comandă din Departamentul securității statului.

ÎN SPRIJINUL
INVĂȚĂMÎNTULUI DE
SPECIALITATE

— Teme comune —

Cunoașterea tehnicii de luptă și a materialelor explozive folosite de elementele antiteroriste; sarcinile ce revin organelor de securitate pentru descoperirea și neutralizarea acestora (plan de dezbatere) — maior Nicolae TOMA, lt. maj. ing. Dan-Michael GEORGESCU

Probleme ce se ridică în efectuarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de competența organelor de cercetare ale securității, când învinuții (inculpații) sînt cercetați în stare de libertate (documentar) — colonel Corneliu ANGHEL, căpitan Sever MOLDOVAN

Elaborarea sistemelor informatice. Sarcinile și responsabilitățile ce revin participanților la sistemele informatice elaborate în Ministerul de Interne — colonel Ion RIZEA, căpitan Tiberiu POPA

Aspecte privind actualizarea arhivelor operative de securitate. Conexarea, conservarea, microfilmarea și exploatarea documentelor de arhivă în interesul muncii informativ-operative de securitate — lt. col. Ion TUDORICĂ

Unele sarcini ale organelor de contraspionaj în acțiunea „Eterul” — maior Gheorghe DIACONESCU, maior Nicolae CALUGARIȚA

Considerații cu privire la crearea și folosirea rețelei informative feminine în munca de securitate — lt. maj. Maria ILIE, lt. maj. Ion JUCAN

I. J. Brăila:
Sectanții — o problemă ce presupune o atență tratabilă individuală — lt. col. A. NICHIFORESCU

Cazul „Traversa” — lt. col. Traian ULARU
„Paradisul” destrămat — căpitan Vasile DRAGOSTIN

Informatica împotriva terorismului — lt. maj. Maria ILIE

Posibilități și sisteme de analiză a coletelor suspecte — maior Dumitru SULTAN

Opinii cu privire la spionajul economic — Anca-Lidia MÎLCOMETE

Stiați că?

Semnal editorial — colonel Gheorghe CUZMANOV

Bibliografie la temele pentru pregătirea de specialitate a cadrelor din organele de securitate (pentru convocările din anul 1981)

CALITATE NOUĂ ȘI EFICIENȚĂ SPORITĂ ~ IMPERATIVE PRIORITARE ÎN ACTIVITATEA ORGANELOR DE SECURITATE

Colonel

GHEORGHE BUCUR

secretar de stat

Munca de securitate se întemeiază neclintit pe orientările și indicațiile date permanent de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, pe prevederile documentelor de partid și legile țării. Acționînd pentru traducerea în viață a politicii partidului în domeniul apărării securității statului, organele de securitate situează în centrul preocupărilor prevenirea săvîrșirii de fapte dăunătoare societății și a oricăror activități ostile, respectarea și aplicarea cu fermitate a legilor, dezvoltarea și diversificarea continuă a legăturilor cu colectivele de oameni ai muncii.

La convocarea de bilanț pe anul 1980 cu activul de partid și de comandă din Departamentul securității statului, care s-a ținut din indicația și cu aprobarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, în raportul prezentat de tovarășul Tudor Postelnicu, ministru secretar de stat și șef al Departamentului securității statului, s-a analizat într-un profund spirit militant, cu responsabilitate comunistă, modul cum a fost organizată și s-a desfășurat activitatea de securitate pentru îndeplinirea sarcinilor specifice izvorite din documentele de partid și s-au stabilit măsurile necesare pentru ridicarea calității și creșterea eficienței muncii în executarea misiunilor incredințate.

În perioada analizată, la nivel național s-au întreprins, sub conducerea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o serie de acțiuni politico-organizatorice de mare importanță, care asigură desfășurarea pe mai departe, la cote superioare, a măreței opere de construcție socialistă în România.

Dintre aceste importante acțiuni, plenarele C.C. al P.C.R. din octombrie și decembrie 1980, precum și Sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1980, prin hotărîrile și legile adoptate, care poartă amprenta puternică a gândirii revoluționare și clarviziunii științifice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, evidențiază încă o dată rolul determinant al secretarului general al partidului în conceperea și dirijarea amplului proces de perfecționare necontenită a organizării și conducerii întregii activități economico-sociale.

Din cuvintările tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenarele C.C. al P.C.R. din octombrie și decembrie 1980, la Congresul țărânimii, precum și din cele rostite cu alte prilejuri în primele luni ale acestui an rezultă cu claritate modalitățile concrete de acțiune pentru mobilizarea tuturor resurselor de progres și bunăstare de care dispunem, astfel ca obiectivele îndrăznețe ale Congresului al XII-lea al partidului să fie îndeplinite cu succes, prin munca harnică și tenace a întregului nostru popor.

Noul cincinal în care am intrat — cincinalul calității și eficienței — a început cu această impetuoasă mobilizare de energii, desfășurată sub semnul înțelegerii clare, profunde, de către fiecare om al muncii, a sensurilor și rațiunilor politice, economice și sociale ale măsurilor întreprinse pentru îndeplinirea mărețelor obiective ale edificării socialismului și comunismului în România.

Concomitent, partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, manifestă o preocupare constantă pentru inițierea și întreprinderea pe plan extern a noi acțiuni menite să contribuie la rezolvarea problemelor extrem de complexe și contradictorii cu care se confruntă omenirea.

Viața internațională și evenimentele din ultimul timp evidențiază, o dată în plus, profunzimea și justetea analizei dialectice, revoluționare făcute de Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, de secretarul general al partidului nostru, care relevă adâncirea crizei economice, sociale și politice a lumii capitaliste, intensificarea și apariția de noi contradicții și conflicte între diferite state și grupări de state.

Ca rezultat al politicii de forță și dictat, al tendințelor spre menținerea sferelor de influență și spre o nouă reimpărțire a acestora, au apărut momente de încordare extremă, s-a accentuat instabilitatea în Europa și în lume. Sporesc în proporții uriașe cheltuielile militare și de înarmare, ceea ce determină o permanentă stare de tensiune, de insecuritate, creșterea grave pericole pentru pacea popoarelor. În acest cadru au loc o reactivare a celor mai negre forțe ale reacțiunii, proliferarea tot mai îngrijorătoare a concepțiilor retrograde, a practicilor și organizațiilor neofasciste, diversionist-teroriste și de alte nuanțe.

Aprecierile, indicațiile și orientările conducerii superioare de partid, personal ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, constituie pentru cadrele aparatului de securitate, pentru toți oamenii munci călăuză sigură în aplicarea neabătută în viață a politicii interne și externe a României socialiste.

In această perioadă de susținute prefaceri politico-economice și sociale, activitatea organelor de securitate a crescut în complexitate, ca urmare a unor factori de tensiune apăruiți în viața internațională, pe fondul cărora s-a intensificat propaganda reacționară de ponegrire a socialismului, au crescut în virulență campania de calomnie și subminare a autorității de stat și încercările de diversiune desfășurate din exterior, în scopul afectării climatului social-politic din țara noastră, al creării unor stări de spirit necorespunzătoare, al incitării anumitor elemente ostile la acțiuni dăunătoare intereselor statului.

Pornind de la orientările și indicațiile deosebit de prețioase primite în permanență de la comandantul nostru suprem, care ne ajută în analiza și interpretarea în mod corespunzător a caracteristicilor situației informativ-operative și a tendințelor ei de evoluție, Consiliul de conducere al Departamentului securității statului a inițiat și desfășurat o serie de acțiuni vizând în special creșterea calității și eficacității activității de prevenire și combatere a faptelor și fenomenelor de natură să prejudicieze securitatea statului.

Într-o serie de domenii fundamentale ale activității de securitate s-au efectuat analize temeinice, într-un înalt spirit de exigență comunistă, și s-au elaborat ordine, instrucțiuni, planuri și programe speciale de măsuri, care au îmbunătățit concepția de muncă, direcționându-se mai bine eforturile aparatului spre sporirea eficacității și calității acțiunilor întreprinse, spre întărirea fermității și răspunderii personale în activitatea desfășurată.

Ca urmare, s-a reușit cuprinderea în mai bune condiții a sarcinilor din sfera de competență a aparatului de securitate, obținându-se unele rezultate pozitive în toate compartimentele de activitate.

Astfel, s-a extins aria controlului informativ asupra problemelor, locurilor, mediilor și persoanelor din competență, ceea ce a determinat sporirea volumului și, în bună parte, a calității informațiilor, îndeosebi despre activitatea și intențiile ostile ale unor legionari, elemente naționalist-iredentiste, foști condamnați, persoane cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei și altele. S-a reușit să se cunoască mai bine intențiile și activitatea organizațiilor și cercurilor reacționare din străinătate de incitare a unor cetățeni români la fapte ostile și s-a acționat cu mai multă fermitate și eficiență pentru prevenirea și contracararea acestora.

De asemenea, s-a acționat mai bine pentru apărarea secretului economic, cunoașterea și înlăturarea unor stări de lucruri negative dintr-o serie de obiective din ramuri industriale de vîrf, stabilirea cu mai multă operativitate a unor cauze care influențează nefavorabil desfășurarea normală a activității în diferite sectoare economice.

Pe linie de contraspionaj s-a acționat cu mai multă angajare și eficiență, asigurându-se cunoașterea într-o măsură sporită a obiectivelor și tematicii de informații urmărite de serviciile de spionaj, precum și a mutațiilor intervenite în modul de lucru al acestora. Prin acțiuni bine concepute și curajoase, au fost clarificate mai multe suspiciuni și finalizate cu rezultate operative unele cazuri de spionaj-trădare.

Munca de securitate în sfera relațiilor de comerț exterior a fost mai eficientă, contribuind la prevenirea încheierii mai multor contracte dezavantajoase, curmarea faptelor infraționale săvîrșite de anumiți străini sau români și recuperarea unora dintre pagubele produse.

Activitatea pe profil antiterorist a crescut sub aspectul capacității de cunoaștere, îmbunătățindu-se acoperirea informativă a bazei de lucru specifice. Prin controalele antiteroriste efectuate cu răspundere sporită, au fost identificate mai multe elemente date în consemn și diverse persoane care aveau asupra lor arme de foc și alte obiecte ce puteau fi folosite în scop ostil.

Unele îmbunătățiri s-au înregistrat și în activitățile de filaj, investigații, pașapoarte, cercetări penale și ale unităților și compartimentelor aparținând Comandamentului pentru tehnică operativă și transmisiuni, crescând aportul lor la realizarea corespunzătoare a sarcinilor de securitate, la prevenirea și combaterea faptelor antisociale.

Rezultatele bune obținute nu răspund însă pe deplin înaltelor exigențe puse în fața organelor de securitate de comandantul nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reflectând numai o parte din posibilitățile de care dispunem pentru îndeplinirea sarcinilor și misiunilor incredințate la nivelul cerințelor actualei etape de dezvoltare a României socialiste.

De aceea, avem datoria de comuniști ca, în spiritul hotăririlor de partid, al orientărilor primite permanent din partea conducerii partidului, al învățămintelor desprinse din stilul de muncă revoluționar, militant, promovat consecvent de secretarul general al partidului, să analizăm cu toată răspunderea partinică, în mod critic și autocritic, lipsurile și neajunsurile din muncă, precum și cauzele acestora, pentru a stabili măsuri corespunzătoare de perfecționare a întregii activități de securitate.

Așa cum a rezultat din lucrările convocării de bilanț pe anul 1980 a activului de partid și de comandă din Departamentul securității statului, în contextul actualei situații internaționale, organele de securitate nu au reușit să cunoască din timp și să contracareze cu fermitatea necesară toate activitățile ostile inițiate de cercurile și organizațiile reacționare din exterior, de serviciile de spionaj imperialiste.

Se manifestă încă insuficient spirit ofensiv și o eficacitate scăzută în prevenirea și combaterea propagandei dușmănoase, de diverse nuanțe, desfășurată împotriva țării noastre de diferite oficine din străinătate, printre care postul de radio „Europa liberă” ocupă un loc preponderent. Măsurile de demascare și discreditare în fața opiniei publice, de compromitere și neutralizare sunt insuficiente și, de multe ori, asemenea acțiuni nu premereg intențiilor și activităților propagandistice reacționare. Din această cauză, în exterior continuă să ajungă, pe căi și prin mijloace pe care încă nu le stăpânim, date și informații ce sunt intens folosite de cei interesați pentru denigrarea realităților noastre și subminarea intereselor statului român pe plan internațional.

Nu se acționează suficient de energic și calificat în domeniul cunoașterii și stăpînirii temeinice a stărilor de spirit negative.

Se manifestă încă superficialitate în asigurarea cunoașterii și prevenirii activităților ostile la care se dedau unii legionari din emigrație și legăturile lor pe timpul cit se află în țara noastră, stimulați fiind de proliferarea pe plan extern a fascismului, naționalism-iredentismului și a altor curente și concepții profund retrograde și anticomuniste.

Măsurile întreprinse pentru cunoașterea riguroasă și controlul total al preocupărilor legionarilor din țară și al legăturilor și descendenților acestora sunt încă minore.

Munca de cunoaștere și neutralizare a acțiunilor și manifestărilor naționalist-iredentiste nu a ținut întotdeauna seama de recrudescența

acestora. Sistemul nostru de prevenire și contracarare în acest domeniu prezintă încă fisuri, care permit unor emisari și altor elemente naționalist-iredentiste din străinătate sau din țară să contacteze diverse persoane, să difuzeze materiale propagandistice și să culeagă date și informații tendențioase, de natură să denigreze politica partidului și statului în problema națională.

Acțiunile de securitate întreprinse în problema culte-secte sunt inconsecvente și insuficient de ferme.

Supravegherea și urmărirea unor emisari cultici și sectanți se realizează în mod nesatisfăcător, din care cauză nu se previn acțiunile acestora de introducere în țară și difuzare de materiale cu caracter mistic și ostil, încercările lor de a crea disidențe și grupări religioase ilegale, ori de a culege și transmite în străinătate diverse date cu conținut denigrator.

Obiectivele și sarcinile privind cunoașterea și combaterea acțiunilor emigraționiste și evazioniste nu se realizează la nivelul cerințelor. Continuă să existe manifestări de birocratism, insuficientă fermitate și operativitate, ceea ce duce la complicarea inutilă a anumitor cazuri și la apariția a tot felul de intervenții și reacții negative.

Se manifestă neajunsuri serioase în folosirea mijloacelor speciale de muncă, în cooperarea dintre organele noastre, precum și în antrenarea altor factori la contracararea propagandei emigraționiste și la realizarea de acțiuni preventive eficiente.

Lipsa de informații despre elementele care intenționează să treacă fraudulos frontiera ori să rămână ilegal în străinătate constituie principala cauză a menținerii unei situații necorespunzătoare în acest domeniu. Au existat cazuri când, deși s-au obținut unele informații, acestea n-au fost valorificate operativ și nu s-a putut interveni cu măsuri preventive. Nu sunt cunoscute la timp și nu se acționează corespunzător pentru curmarea unor canale organizate de scoatere frauduloasă din țară a anumitor persoane.

Persistă încă nerealizarea unui control informativ eficient asupra străinilor aflați la studii în țara noastră și nu se pune accentul necesar pe descifrarea și curmarea acțiunilor de natură informativă ale acestora și a preocupărilor lor de a influența nociv anumiți studenți și alți tineri români. Faptele de drept comun săvârșite de studenții străini nu sunt exploatare pe măsura posibilităților, în scopul rezolvării sarcinilor de securitate.

Problemele muncii de securitate în mediul rural continuă să fie tratate superficial, mai cu seamă de securitățile județene, scăpându-se din vedere că în comune trăiesc mulți dintre foștii legionari și alte elemente din baza de lucru, că în aceste localități se deplasează frecvent străini suspecti de acțiuni ostile, care își creează legături, și că un mare număr de persoane din așezările sătești lucrează în industrie și construcții.

Pe linie de contrainformații în sectoarele economice se mențin încă deficiențe, atât în cunoașterea situației operative, cât și în ceea ce privește eficiența intervențiilor pentru prevenirea și înlăturarea stărilor de pericol, faptelor și fenomenelor potențial păgubitoare pentru econo-

mia națională. În special securitățile județene sînt deficitare pe planul măsurilor preventive și pe cel al cunoașterii și raportării la timp a evenimentelor și, mai cu seamă, a cauzelor acestora.

Intr-o serie de sectoare și obiective economice importante s-au produs evenimente, unele deosebit de grave, fără ca organele de securitate să acționeze ferm, împreună cu factorii de decizie, pentru prevenirea și înlăturarea cauzelor, cit și pentru identificarea celor care poartă răspunderea.

Sînt încă destule cazuri cînd nu se asigură în mod riguros supravegherea și urmărirea elementelor din baza de lucru care își desfășoară activitatea în unitățile economice, nu se stăpînește temeinic situația operativă din obiectivele financiar-bancare, de sinteză, cercetare științifică și inginerie tehnologică, industrie alimentară și agricultură, nu se realizează cu deplină răspundere cunoașterea și prevenirea cauzelor ce afectează calitatea produselor pentru export sau care impietează asupra aplicării corespunzătoare a principiilor noului mecanism economico-financiar.

Există o preocupare scăzută și în ceea ce privește asigurarea unui control eficient al străinilor care lucrează temporar ori au acces în diverse obiective, manifestîndu-se lipsă de operativitate în verificarea unor informații de primă sesizare și în clarificarea anumitor suspiciuni despre activitatea acestora și a legăturilor pe care și le-au creat în rîndul personalului muncitor.

În activitatea de contraspionaj, deși s-au produs mutații evidente în concepția de muncă și modul de acțiune, continuă să existe neajunsuri care reduc eficiența măsurilor de prevenire și contracarare. Nu s-au asigurat întotdeauna o calitate corespunzătoare dispozitivelor de securitate și un control informativ sistematic și cuprinzător asupra cadrelor și agenților de spionaj care acționează sub diverse acoperiri, pentru a le demasca și curma activitatea ostilă, iar măsurile de documentare au fost insuficiente. Din această cauză, există situații cînd sînt identificați unii spioni, în linii generale li se cunoaște activitatea, dar nu se acționează întotdeauna cu măsuri ferme de contracarare.

Unele deficiențe se constată și în cuprinderea în baza de lucru a suspectilor din rîndul cetățenilor români care s-au aflat perioade mai îndelungate în străinătate, merg frecvent peste hotare în interes de serviciu sau personal, precum și a celor ce au revenit în țară după rămî-nerea ilegală în exterior.

În munca de securitate din sfera relațiilor de comerț exterior nu se acționează cu fermitate în toate cazurile, pentru a se înlătura producerea de prejudicii prin operațiuni comerciale dezavantajoase și a se depista și neutraliza elementele afaceriste, strecurate printre cetățenii români participanți la tratative, care intră în cîrdășie cu comercianții străini și vînd interesele țării.

În domeniul muncii antiteroriste, nu au fost controlate întotdeauna pas cu pas persoanele suspecte din străinătate pe întreaga perioadă a șederii lor în țara noastră și nu au fost cunoscute toate canalele de legătură dintre grupările extremiste din exterior și străinii aflați în România.

Măsurile și acțiunile de natură informativă sînt deficitare sub aspectul ariei de cuprindere, al incisivității și frecvenței și mai există neajunsuri în conlucrarea cu alte unități de securitate pe linia obținerii și exploatării unor date și informații cu conținut antiterorist. Se mențin încă multe carențe în sistemele de pază, securitate și control antiterorist la unele aeroporturi, în special la nivel județean.

Persistă neajunsuri și în cunoașterea și stăpînirea problemelor într-o seamă de verigi cheie pentru capacitatea de apărare a țării, iar acțiunile de contraspionaj, de apărare a secretului de stat și de control informativ asupra atașatilor militari sînt deseori inefficiente. Sînt deficiențe în cuprinderea și controlarea cu măsuri de securitate a activității și conduitei unor cadre angrenate în acțiuni protocolare sau tratative cu parteneri străini și nu se stăpînește temeinic situația acestora sub toate aspectele.

Din analiza exigentă a cauzelor care sînt la originea multora dintre deficiențele și neajunsurile din activitatea organelor de securitate rezultă că pe prim plan continuă să se situeze nefolosirea deplină a mijloacelor și metodelor specifice de muncă.

Rețeaua informativă folosită în anumite locuri, medii și obiective este insuficientă, slabă calitativ ori nedispusă corespunzător necesităților de cuprindere a tuturor problemelor de interes operativ. La unele cadre, chiar cu funcții de conducere, se constată o anumită tendință de neangajare în dirijarea rețelei în probleme și cazuri mai deosebite, precum și lipsă de exigență față de aportul informativ al acesteia.

Aproape pe toate profilurile de muncă se resimte lipsa unor surse cu posibilități reale de penetrare și descifrare a activităților clandestine și se întîlnesc situații frecvente de neorientare a acestora spre problemele principale de securitate.

Nici calitatea lucrărilor de filaj și investigații nu se ridică întotdeauna la nivelul cerințelor. Nu s-a acționat în toate cazurile pentru probarea corespunzătoare a unor momente operative, au existat situații de desconspirare a anumitor lucrări, iar conlucrarea cu aparatul informativ mai are uneori caracter formal.

Există o insuficientă preocupare pentru adaptarea și actualizarea evidențelor de securitate, în raport cu mutațiile produse în situația operativă și în baza de lucru, care să permită furnizarea de informații pe probleme de interes prioritar.

Se recurge încă la avertizări formale, în situații în care se impun măsuri mai ferme. Punerea unor persoane în dezbateră colectivă nu este precedată întotdeauna de o temeinică documentare și organizare, ceea ce duce la diminuarea efectelor educative ale măsurii respective.

În analiza unor probleme cu care se confruntă organele de securitate în cadrul competențelor ce le au se manifestă uneori lipsă de discernămint politico-profesional și o atitudine pasivă, de neintervenție, de așteptare a rezolvării cazurilor de la sine.

Stilul și metodele de muncă deficitare ale unor cadre cu funcții de conducere constituie o altă cauză a neajunsurilor. Deseori se recurge la căutarea de justificări, iar unii șefi preferă să-și facă la nesfîrșit auto-

critica pentru aceleași lipsuri, decit să acționeze cu fermitate pentru înlăturarea acestora și executarea corespunzătoare a sarcinilor.

Deși nu este o caracteristică generală, se constată la unele cadre de pe diferite trepte ierarhice lipsă de inițiativă și tendințe evidente de a se împinge răspunderea spre eșaloanele superioare, de la care se așteaptă tot felul de rețete pentru rezolvarea anumitor cazuri din propriile domenii de activitate.

Continuă să existe situații cind unele cadre cu funcții de conducere nu asigură un control permanent asupra îndeplinirii sarcinilor și dovedesc lipsă de exigență în ceea ce privește tragerea la răspundere a subordonaților pentru neexecutarea ordinelor.

Cu toate măsurile întreprinse, au mai fost cazuri de încălcare a normelor de compartimentare și secretizare a muncii, unele cadre au intrat în legături neoficiale cu străini, s-au produs desconspirări și chiar dezinformări, au existat manifestări de pălăvrăgeală și lăudărosenie.

Se acționează în insuficientă măsură pentru cunoașterea multilaterală a subordonaților, pentru eradicarea curențelor din pregătirea lor, pentru educarea și formarea acestora în spiritul unei înalte conștiințe și responsabilități politico-profesionale.

In spiritul exigențelor formulate în documentele Congresului al XII-lea al partidului, al orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu din cuvântările rostite la plenaryle C.C. al P.C.R. din octombrie și decembrie 1980, se impune să se acționeze cu maximă fermitate pentru înlăturarea lipsurilor și neajunsurilor din activitatea de securitate, întreprinzându-se măsuri hotărâte pentru ridicarea, sub toate aspectele, a calității și eficienței întregii munci.

În acest sens, așa după cum s-a stabilit la convocarea de bilanț pe anul 1980 a activului de partid și de comandă din Departamentul securității statului și după cum este statuat în Programul de măsuri adoptat, trebuie să se imprime un caracter mai ofensiv și o eficiență sporită muncii de prevenire, acționându-se cu toate forțele existente și cu competență profesională, pentru cunoașterea și neutralizarea activității elementelor care încearcă să săvârșescă fapte ostile statului nostru.

Este necesar ca ansamblul de măsuri întreprins în ultima perioadă pentru îmbunătățirea concepției de muncă să fie aplicat în mod riguros și unitar, pentru a se realiza unirea tuturor forțelor organelor de securitate împotriva oricăror activități ostile, indiferent de nuanță, din străinătate sau din țară, asigurându-se astfel ca nimic să nu afecteze climatul politic sănătos, unitatea indestructibilă a poporului în jurul partidului.

Având în vedere intensificarea acțiunilor organizațiilor și cercurilor reacționare din străinătate împotriva României, recrudescența activităților neofasciste, naționalist-iredentiste, de diversiune ideologică și instigare la manifestări ostile statului nostru, să se acționeze cu hotărâre pentru perfecționarea continuă a muncii informativ-operative și executarea sarcinilor potrivit prevederilor programelor de măsuri în problemele „legionari” și „naționalism-iredentism”.

În conformitate cu prevederile programului de măsuri în acțiunea „Eterul”, trebuie să se facă totul pentru sporirea eficienței activității de contracarare a propagandei dușmănoase, speculativă, incitatoare și denigratoare, desfășurată de posturile de radio străine, îndeosebi de „Europa liberă”.

Sint necesare diversificarea și sporirea ofensivității măsurilor de prevenire și contracarare a acțiunilor și propagandei emigraționiste și evazioniste, în paralel cu antrenarea și a altor factori în activități de combatere, inclusiv prin folosirea mai constantă a sprijinului colectivelor de oameni ai muncii.

Un accent deosebit să se pună pe asigurarea unui caracter mai ofensiv activității de cunoaștere și neutralizare a acțiunilor dușmănoase desfășurate sub acoperire religioasă.

Măsuri cu același caracter de fermitate și intransigență se impun și pentru cunoașterea și prevenirea oricăror fapte și manifestări de natură să aducă atingere securității statului din rindul membrilor fostelor partide burghezo-mosierești, al străinilor aflați la studii în țara noastră și din sectoarele artă, cultură, justiție, sănătate, învățămînt.

În activitatea de contrainformații în sectoarele economice este necesar ca faptele și fenomenele din competență să fie analizate, așa cum ne-a atras atenția în repetate rânduri comandantul nostru suprem, prin prisma posibilității existenței la originea acestora a unor acțiuni ostile. Printr-o muncă informativ-operativă calificată să se asigure descoperirea cauzelor și prevenirea oricăror fenomene negative sau împrejurări care ar putea genera evenimente, în vederea înlăturării lor și tragerii la răspundere a vinovaților, precum și cunoașterea în orice moment a stării de spirit în cadrul colectivelor de muncă, pentru a se preveni situațiile necorespunzătoare. De asemenea, să se acționeze cu fermitate pentru: cunoașterea, sub toate aspectele, a preocupărilor și intențiilor persoanelor din baza de lucru, inclusiv a străinilor care lucrează ori au acces în obiectivele economice și a legăturilor lor din rindul cetățenilor români, apărarea rezultatelor cercetării științifice și protejarea invențiilor și specialiștilor, depistarea și prevenirea cauzelor care impietează asupra realizării investițiilor, calității produselor pentru export și aplicării corespunzătoare a noului mecanism economico-financiar.

Organele de contraspionaj trebuie să-și adapteze mai bine activitatea și măsurile specifice la mutațiile intervenite în situația operativă, care relevă preocuparea tot mai accentuată a serviciilor de spionaj și cercurilor reacționare din străinătate de a îmbina culegerea de informații cu diverse alte modalități de subminare a intereselor statului nostru.

Este necesar să se muncească mai calificat și într-un spirit mai ofensiv, pentru cunoașterea și prevenirea acțiunilor de spionaj-trădare și diversiune ideologică desfășurate împotriva României, depistarea și neutralizarea agenturii spionajului străin din rindul cetățenilor români, descoperirea și interceptarea canalelor de legătură folosite de serviciile de informații, identificarea și urmărirea suspectilor de activitate de spionaj-trădare, de instigare la emigrare sau de propagandă ostilă din

rîndul românilor stabiliți ilegal în exterior, emigraților și rezidenților cu domiciliul în alte țări.

În colaborare cu celelalte unități și compartimente de securitate, aparatul de contraspionaj trebuie să vegheze cu strășnicie la apărarea secretului de stat și să manifeste maximum de fermitate pentru aplicarea prevederilor legale în acest domeniu, să asigure un control informativ riguros asupra tuturor tratativelor cu parteneri străini și să acorde cea mai mare atenție problemelor care au legătură cu resursele valutare ale țării, să-și sporească și mai mult contribuția la apărarea valorilor socialismului, prin acțiuni diversificate, de înalt profesionalism, inclusiv de derutare și dezinformare a spionajului străin. Orice încercare din partea acestuia de a lovi în interesele statului nostru să fie lichidată fără cruțare, cu toată fermitatea.

Creșterea capacității de acțiune și ripostă antiteroristă a aparatului specializat, prin diversificarea și perfecționarea măsurilor specifice și prin imprimarea unui caracter mai organizat și ofensiv activității compartimentelor de profil teritoriale, trebuie să stea permanent în atenția Unității speciale de luptă antiteroristă.

Pentru ca întregul aparat de securitate să acționeze exemplar în vederea executării ireproșabile a ordinului comandantului suprem ca pe teritoriul României să nu se producă nici un act diversionist-terrorist, se impun măsuri hotărîte de îmbunătățire a muncii informativ-operative în locurile, mediile și obiectivele unde s-ar putea iniția, pregăti sau organiza acțiuni cu caracter terorist, de penetrare informativă în rîndul elementelor extremist-teroriste și al legăturilor lor, pentru a le cunoaște planurile și a se realiza dispozitive eficiente de prevenire.

In consens cu prevederile istoricelor hotărîri ale Congresului al XII-lea al partidului, în întreaga muncă de securitate trebuie să se realizeze o calitate nouă, superioară, și o eficiență sporită. Acest imperativ este cerut cu necesitate de complexitatea problemelor cu care organele de securitate se confruntă în prezent și de importanța excepțională a valorilor la a căror apărare contribuie alături de întregul popor, de evoluția previzibilă a situației operative în raport cu mutațiile ce se produc în viața economico-socială a țării și pe plan extern. Obținerea unei noi calități nu constituie un scop în sine, ci înseamnă, înainte de orice, desprinderea și adaptarea la specificul muncii de securitate a sarcinilor ce decurg din documentele de partid, din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, comandantul nostru suprem, și adoptarea măsurilor corespunzătoare pentru îndeplinirea lor neabătută în practică. Se asigură, astfel, realizarea unei mai complete cuprinderi a sarcinilor, o mai bună cunoaștere și stăpînire a situației operative, sporirea considerabilă a eficienței măsurilor de prevenire, printr-o fo-

losire judicioasă a forțelor și mijloacelor specifice, prin organizarea și conducerea științifică a muncii, prin adaptarea și aplicarea în activitatea de securitate a tot ceea ce este nou și înaintat. În același timp, noua calitate în munca de securitate impune manifestarea pleneră a vigilenței și combativității revoluționare, a fermității față de toți cei ce încalcă legile țării, creșterea contribuției specifice a măsurilor și acțiunilor de securitate la apărarea și promovarea intereselor României socialiste.

Programul de măsuri pentru realizarea sarcinilor ce revin unităților Departamentului securității statului pe anul 1981, pornind de la stadiul actual al situației operative și de la tendințele de evoluție ale acesteia, reflectă cotele calitative superioare ce se impun a fi atinse pe fiecare profil de muncă și statuează că principalul accent trebuie pus pe prevenirea și contracararea activității tot mai virulente desfășurate împotriva țării noastre de serviciile de spionaj, organizațiile și cercurile reacționare din străinătate, care constituie factorul instigator principal și, dealtfel, singurul suport al acțiunilor și manifestărilor ostile întreprinse, din exterior sau din țară, cu scopul de a se aduce atingere securității statului.

Toate unitățile și compartimentele de securitate se vor preocupa în mod deosebit de perfecționarea pe mai departe a metodelor și mijloacelor specifice de muncă și de folosirea lor la parametri superiori.

În acest sens, se va acționa cu hotărîre pentru creșterea mai accentuată a potențialului informativ, prin completarea rețelei cu persoane realmente capabile de a cunoaște și sesiza faptele și fenomenele de competența securității, cu posibilități certe de pătrundere în intimitatea elementelor urmărite și în clandestinitatea acțiunilor ostile, pentru a le descifra intențiile și a le contracara cu eficiență. Crearea unei rețele informative cu depline capacități operative, oricînd în măsură să rezolve în bune condiții sarcini combinative, de dezinformare și influențare, este un imperativ de stringență actualitate, pentru îndeplinirea căruia este necesar să se acționeze prioritar, cu toată competența și răspunderea.

Este imperios necesar să se îmbunătățească substanțial activitatea de sprijin, îndrumare și control asupra îndeplinirii sarcinilor la toate nivelurile. Unitățile centrale de securitate vor aplica cu mai multă consecvență în practică principiul, subliniat în repetate rînduri de secretarul general al partidului, conform căruia controlul este cu adevărat eficient numai atunci cînd contribuie efectiv, la fața locului, la clarificarea problemelor, înlăturarea neajunsurilor, îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor. În aceeași măsură, trebuie să se militeze ca șefii de pe toate treptele ierarhice din unitățile centrale și securitățile județene

să înțeleagă și să-și exercite plener atribuțiile de control, sprijin și îndrumare asupra muncii subordonaților, asigurând acestei activități un caracter de permanență, de eficacitate sporită și de maximă exigență. Controlul trebuie să asigure cunoașterea în orice moment a stadiului îndeplinirii sarcinilor din programele și planurile de măsuri, să orienteze concret munca spre prioritățile fiecărei etape, să permită folosirea judicioasă a forțelor și mijloacelor în raport cu aceste priorități.

Un obiectiv de maximă importanță îl constituie activitatea ideologică și politico-educativă. Comandanții, celelalte cadre cu funcții de conducere, cu sprijinul organelor și organizațiilor de partid, vor acționa, în spiritul orientărilor și sarcinilor din hotărârile de partid, pentru studiarea permanentă și însușirea de către întregul personal a documentelor Congresului al XII-lea al partidului și a altor documente de partid, a tezelor, ideilor și sarcinilor cuprinse în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu, în strinsă legătură cu misiunile specifice organelor de securitate.

Pentru dezvoltarea la toate cadrele a unei gândiri politice vii și a unei atitudini revoluționare, militante în îndeplinirea misiunilor și sarcinilor de securitate, să se intensifice preocupările pe linia aprofundării și însușirii temeinice a concepției creatoare a partidului privind analiza științifică, realistă a fenomenelor și proceselor economico-sociale și politice interne și internaționale.

Întreaga muncă educativă să fie orientată în direcția dezvoltării unei înalte conștiințe și responsabilități politico-profesionale, a asigurării unui climat de deplină ordine și disciplină, a respectării cu strictețe a normelor de compartimentare, conspirativitate și secretizare a muncii.

Să se acționeze cu fermitate sporită pentru imprimarea în continuare a unui puternic spirit de partid în întreaga activitate, pentru întărirea disciplinei, răspunderii și angajării în muncă în toate compartimentele.

Organele de securitate trebuie să muncească fără preget, cu abnegație și devotament, pentru executarea exemplară a ordinelor, indicațiilor și orientărilor comandantului suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cheazăsigură a realizării unei noi calități, superioare, și a unei eficiențe sporite, a creșterii contribuției specifice la îndeplinirea prevederilor documentelor Congresului al XII-lea al partidului referitoare la ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație, pe drumul luminos al socialismului și comunismului.

Activitatea politico-ideologică a organizațiilor de partid, în consens cu exigențele muncii profesionale

Convorbire cu tovarășul colonel

IOAN MARCU,
secretar al Comitetului de partid din Departamentul securității statului

— Recent a avut loc plenara lărgită a Comitetului organizației de partid din Departamentul securității statului care, în baza dării de seamă prezentate, a analizat munca pe anul trecut. Vă rugăm să ne spuneți care sînt aspectele pozitive — cu putere de generalizare — ce s-au desprins din analiza efectuată.

— Constituindu-se ca un eveniment politic de majoră importanță în viața organizației de partid din aparatul central de securitate, plenara Comitetului de partid — la care a participat și activul — a realizat o analiză responsabilă, critică

și autocritică, a activității organizatorice, politico-ideologice și cultural-educative desfășurată anul trecut, contribuind, prin măsurile adoptate, la creșterea nivelului de angajare și răspundere în muncă a comuniștilor, pentru îndeplinirea, la cote tot mai ridicate de calitate și eficiență, a sarcinilor ce ne revin. Situînd în centrul preocupărilor asigurarea unei calități noi, superioare, întregii activități profesionale, organele și organizațiile de partid au inițiat și desfășurat o serie de acțiuni menite să traducă în viață Programul de măsuri adoptat în ședința activului de partid și de comandă al Departamentului securității statului din octombrie 1979. Prin forme și metode specifice — analize operative în ședințe de comitet, birouri sau adunări generale, discuții individuale cu cadrele, alte acțiuni educative, toate desfășurate concret, la obiect și nu la general —, cit și prin activități comune cu conducerile profesionale, s-a acționat în direcția imprimării unui caracter mai ofensiv muncii de prevenire, în scopul neutralizării oricăror intenții ale elementelor dușmănoase care încearcă să desfășoare acte ostile statului nostru, pentru o intervenție mai fermă și oportună a cadrelor de securitate în vederea respectării cu strictețe a legilor țării în obiectivele și mediile date în responsabilitate. Ca activiști de partid într-un domeniu special, noi nu am făcut nici o deosebire — de altfel, nici nu se poate — între sarcinile strict profesionale și cele de partid, analizele noastre s-au axat, fără excepții, pe modul în care comuniștii își îndeplinesc sarcina prioritară, aceea de a realiza obligațiile profesionale la un înalt nivel calitativ, potrivit exigențelor și răspunderilor pe care le avem.

— Perfecționarea muncii politico-educative ca și îmbunătățirea continuă a vieții interne de partid au fost, de asemenea, obiective importante analizate de plenară. Ce apreciați în acest sens că merită a se evidenția?

— Fără îndoială că merită a aminti răspunderea cu care organele și organizațiile de partid, cadrele cu funcții de conducere au militat pentru intensificarea muncii de educare revoluționară, patriotică și moral-cetățenească a comuniștilor și celorlalte cadre din unitățile centrale ale Departamentului securității statului. Atenție deosebită a fost acordată studierii și însușirii de către întregul personal a documentelor Congresului al XII-lea al partidului, a cuvântărilor secretarului general al partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu —, organizându-se o activitate susținută de mobilizare a tuturor cadrelor pentru aprofundarea conținutului de idei cuprinse în aceste documente, în strânsă legătură cu sarcinile și misiunile ce le revin. Un aport însemnat l-a avut corpul de propagandiști format din membri ai organelor de partid și comuniști cu funcții de conducere, care, prin folosirea unor forme diversificate, au activizat cursanții la dezbateră temeinică a problemelor și sublinierea principalelor concluzii ce se impun a fi reținute pentru activitatea practică. Apreciem că au manifestat mai multă perseverență propagandiștii din *Unitatea specială „R”, Unitatea specială „S”, Direcția a V-a, Unitatea specială „P”, Direcția a III-a, Serviciul independent secretariat-juridic, Serviciul independent cadre-învățământ și organizare-mobilizare, Direcția I, Direcția a II-a, Direcția a IV-a, și C.T.O.T.*

În sprijinul învățământului politico-ideologic, precum și pentru lărgirea orizontului de cunoștințe, au fost organizate, cu regularitate, consultații, expuneri, răspunsuri la în-

trebări, cu participarea unor activiști de partid și de stat, vizite la muzee și în unități economice. S-a acordat o atenție mai mare informării politice a cadrelor referitoare la conținutul hotărârilor de partid, a unor norme juridice apărute, a unor aspecte ale situației internaționale. O participare mai mare s-a remarcat și la cea de a II-a etapă a Festivalului național „Cîntarea României”, precum și la activitățile sportive. În ciuda unor păreri sceptice, vehiculate inițial de unii tovarăși, în sensul că în unitățile de securitate nu ar fi timp de făcut artă și sport, au fost promovate la etapa pe sector a festivalului patru formații artistice din unitățile speciale „S”, „R”, „T” și de luptă antiteroristă; soliști de muzică folk, populară și ușoară din *Direcția a III-a, Unitatea specială „P” și Direcția a V-a*; recitatori din *Unitatea specială „T” și Direcția a III-a*. Am înregistrat o bună participare la creația tehnico-științifică, iar la concursurile sportive au ocupat locuri fruntașe pe minister concurenți sau echipe din *Unitatea specială de luptă antiteroristă, Direcția a III-a, Unitatea specială „F”, Unitatea specială „T”, Direcția a V-a și Unitatea specială „P”.*

Creșterea rolului politic, dinamic și mobilizator al organizațiilor noastre de partid în viața unităților, perfecționarea stilului și metodelor de muncă au constituit preocupări prioritare ale comitetului și celorlalte organe de partid subordonate. Obiectivele și sarcinile hotărâte încă la adunările de dări de seamă și alegeri din toamna anului 1979, apoi cele stabilite pe parcurs, au condus la implicarea mai directă a muncii

politice de partid în toate domeniile de activitate desfășurate în unități și colective de muncă. În adunările generale, în ședințele de birou sau plenary de comitet s-au dezbătut principalele probleme cu care s-au confruntat unitățile, iar măsurile luate au vizat, de fiecare dată, angajarea plenară a tuturor comuniștilor la ridicarea calității muncii. Acțiunea de preschimbare a documentelor de partid, respectiv adunările generale în care s-au dezbătut concluziile desprinse din discuțiile individuale au scos în evidență, în mod critic, lipsurile din activitatea și comportarea unor comuniști, luându-se poziție fermă față de acei membri de partid care nu-și aduc contribuția — pe măsura posibilităților și a condițiilor create — la îndeplinirea sarcinilor ce revin organizațiilor respective. Amintesc, cu titlu de informare, că în acest context s-au înscris măsurile de atenționare a unui număr de 37 comuniști și de sancționare a altora pentru lipsurile manifestate în muncă și comportare.

La această problemă se pot trece în revistă multe alte acțiuni: activizarea pe bază de sarcini individuale a unui număr tot mai mare de comuniști; preocuparea pentru realizarea unui climat de dezbateră partinică, principială, a problemelor puse pe ordinea de zi a adunărilor generale; stimularea interesului pentru a se face propuneri valoroase — în adunări și în afara lor — menite să contribuie la perfecționarea activității profesionale și politico-educative, toate fiind doar câteva direcții în care s-a acționat cu perseverență. Fără îndoială însă că ne confruntăm încă cu unele neajunsuri, cu lipsuri împotriva cărora trebuie să luptăm cu toată hotărârea.

— Ce priorități apreciați că se impun a se avea în vedere de către organele și organizațiile de partid din aparatul central?

— Convocarea bilanț desfășurată, la începutul acestui an, cu activul de partid și de comandă din Departamentul securității statului a evidențiat o serie de neajunsuri din activitatea profesională și care, fără îndoială, și-au făcut loc și ca urmare a ineficienței unor măsuri sau acțiuni întreprinse de organele și organizațiile noastre de partid. Nu am reușit să realizăm angajarea responsabilă a tuturor cadrelor din aparatul de securitate la îndeplinirea sarcinilor și misiunilor incredințate, unii dintre ei — chiar comuniști cu funcții de conducere — nu acționează permanent, cu efort maxim și cu spirit de inițiativă, pentru a realiza în fapt dezideratele de calitate și eficiență în tot ceea ce întreprind. Tocmai de aceea e necesar să se înțeleagă că activitatea politico-educativă trebuie să se desfășoare în consens cu exigențele muncii profesionale, să se combată atitudinea acelor comuniști care separă aceste două noțiuni sau care, pentru a-și acoperi comoditatea, lipsa de activitate concretă și dinamică, preferă să-și facă la nesfârșit autocritica pentru aceleași neajunsuri, ori care — din aceleași motive — au tendința de a împinge răspunderea spre eșaloanele superioare de la care așteaptă „rețete” pentru rezolvarea diferitelor cazuri din domeniile de activitate în care au fost investiți cu răspunderi concrete. Este necesar, de asemenea, ca organele de partid să se afle în permanență în „punctele fierbinți”, să cunoască concret rezultatele și neajunsurile, stadiul de rezolvare calitativă a sarcinilor, atitudinea comuniștilor față de muncă. În desfășurarea învățământului de specialitate,

organele și organizațiile de partid nu au insistat, îndeajuns, pentru a dezvolta gândirea creatoare a cadrelor și a promova permanent noul, nu au acționat cu suficientă hotărâre pentru a determina pe toți lucrătorii să-și formeze deprinderea de a adapta măsurile în funcție de mutațiile ce intervin în situația operativă a fiecărui caz, a fiecărei probleme. Sigur, toate acestea rămân deziderate care trebuie rezolvate prin perseverență și permanent spirit de angajare. Consider, totodată, că acționând în vederea îndeplinirii exemplare a programelor de măsuri adoptate în unități la bilanțul muncii pe anul trecut, folosind forme și metode specifice muncii politice, organele și organizațiile de partid trebuie să pună principalul accent pe prevenirea și contracararea activității tot mai virulente desfășurată împotriva țării noastre de serviciile de spionaj și cercurile reacționare din străinătate, să mobilizeze întregul aparat pentru asigurarea secretului de stat, prevenirea acțiunilor diversionist-teroriste sau de spionaj-trădare, de apărare a avuției naționale, contracararea a propagandei dușmanoase, de prevenire a oricăror alte fapte și fenomene ce pot avea consecințe negative pentru securitatea statului.

Activitățile politico-ideologice și cultural-educative trebuie să ducă la mobilizarea permanentă a cadrelor în vederea rezolvării, cu tot mai mare competență și spirit de răspundere, a misiunilor încredințate. Trebuie acționat prin metodele muncii politice împotriva superfi-

cialității, a atitudinii de automulțumire, a nerespectării regulilor de muncă, a lipsei de vigilență, a încălcării normelor de etică și echitate și a prevederilor regulamentelor militare. Și aceasta, prin a crea convingeri că noi, comuniștii, nu avem drepturi aparte, ci numai obligații aparte și, în acest sens să dovedim o exigență sporită, să acționăm cu eficiență pentru ridicarea calității muncii în domeniile în care ne desfășurăm activitatea.

Anul 1981 este și anul celei de-a 60-a aniversări a creării Partidului Comunist Român. Acest mare eveniment politic trebuie să determine organizarea în unități a unor ample acțiuni politico-educative, pentru cultivarea și dezvoltarea la întregul personal a patriotismului revoluționar, a devotamentului față de patrie și popor, de cauza socialismului, al dragostei față de partid și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest scop vor fi întreprinse multiple și variate acțiuni, din care amintesc: *simpozioane, vizite la muzee și locuri istorice, întâlniri cu membri de partid din ilegalitate, cu activiști de partid și de stat*. Toate aceste acțiuni trebuie să urmărească dezvoltarea sentimentelor de mândrie față de trecutul glorios al partidului, pentru marile realizări ale prezentului socialist și luminoasele perspective care stau în fața poporului nostru angajat ferm pe drumul civilizației socialiste și comuniste.

Convorbire consemnată de

Lt. col. Petre HLADCHI

DIN CUVÎNTUL PARTICIPANȚILOR LA CONVO-CAREA DE BILANT CU ACTIVUL DE PARTID ȘI DE COMANDĂ DIN DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

General-major ARISTOTEL STAMATOIU :

Aspecte privind identificarea și urmărirea suspectilor din rîndul cetățenilor români care au desfășurat diferite activități în străinătate sau fac dese deplasări în exterior

Datele obținute de organele de securitate pe toate liniile de muncă atestă faptul că serviciile de spionaj, contraspionaj și organizațiile reacționare din străinătate acționează intens asupra cetățenilor români care îndeplinesc diverse misiuni în exterior sau calătorește frecvent în alte țări, în interes de serviciu ori personal. C.I.A. și alte servicii de informații și-au organizat în acest sens chiar *compartimente speciale*, cu misiunea de a realiza studiarea și racolarea unor cetățeni, între care și români. În cadrul ambasadelor S.U.A. din țările afro-asiatice și latino-americe, unde se află în prezent peste 12.000 de cetățeni români, s-au înființat noi *posturi de acoperire a personalului* cu astfel de îndeletniciri. Asemenea posturi de acoperire au fost create în ultimul timp și la ambasadă occidentale din București.

Aparatul de securitate, acționând potrivit ordinilor și orientărilor existente, a realizat o mai bună cunoaștere a situației operative din rîndul categoriilor de persoane respective, dar rezultatele obținute nu sînt pe măsura importanței și dimensiunilor actuale ale problemei.

Biroul executiv al Consiliului de conducere al Departamentului securității statului a concluzionat, în decembrie 1980, experiența muncii pe această linie și a jalonat așezarea activității viitoare în raport cu dinamica situației operative și cu noile sarcini determinate de mutațiile produse.

Analiza exigentă făcută de Biroul executiv, în spiritul înaltelor cerințe puse în fața noastră de comandantul suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a scos în evidență faptul că munca de securitate în această problemă nu se desfășoară încă, în permanentă, ca un *ansamblu de măsuri concertate*, în care fiecare unitate, centrală sau teritorială, să asigure executarea cu înalt simț de răspundere a sarcinilor ce îi revin. Astfel :

1. Activitatea de verificare a cetățenilor români în vederea avizării și de la avizare pînă în momentul plecării în străinătate nu asi-

gura, în toate cazurile, *cunoașterea necesară* pentru a se putea preveni deplasarea în exterior a unor persoane cu trăsături negative ce pot fi exploatate în scop de corupere de către spionajul străin. De asemenea, *pregătirea contrainformativă* și apărarea prin mijloacele muncii de securitate, îndeosebi a specialiștilor, *nu au continuitate* și sînt lipsite de eficiența necesară, de multe ori persoanele respective fiind lăsate, practic, la discreția serviciilor de spionaj, neștiind cum să reacționeze la tentativele acestora. Din analiza cazurilor cunoscute rezultă că serviciile de spionaj și contraspionaj străine s-au folosit cu prioritate, în alegerea persoanelor asupra cărora au acționat, de unele trăsături negative de caracter ale acestora, de relațiile lor cu elemente dubioase, provocatoare, afaceriste — ce s-au dovedit a fi cadre ori agenți ai organelor respective — și de încălcarea de către persoanele vizate a legilor și normelor de conduită din țările de reședință. Se greșește, deseori, în cazurile celor care au mai fost în străinătate. Nerezultînd probleme, nu se fac verificări și instruirii la fiecare plecare, unii reușind să inspire încredere, după care se înregistrează însă surprize neplăcute.

2. Direcția a III-a și compartimentele de contraspionaj din teritoriu n-au insistat suficient ca acțiunea de identificare și cuprindere în evidență să asigure *cunoașterea tuturor persoanelor din această categorie* — numărul actual de identificări fiind mic în raport cu situația reală, concluzie ce se desprinde și din faptul că numai în prezent se află în exterior peste 19.000 de cetățeni români.

Activitatea de verificare pe principiul muncii în obiectiv nu se desfășoară în mod *sistematic și organizat*, nu are încă eficiența și cuprinderea necesare, pentru a se depista cu operativitate suspectii asupra cărora s-a acționat în exterior, în vederea urmăririi lor informative. Acolo unde s-a acționat cu operativitate, în spiritul ordinelor, rezultatele sînt edificatoare. De pildă, ca urmare a măsurilor complexe de verificare luate de un inspectorat județean asupra unui cercetător de vază, la întoarcerea sa din exterior, unde a urmat un curs de specializare pe care l-a prelungit sub pretextul definitivării unor lucrări, s-a stabilit că după ce a fost studiat și atras în relații neoficiale de către un agent de spionaj, sub efectul unor promisiuni de avantaje materiale a acceptat să furnizeze informații privind rezultatul unor cercetări științifice importante.

La întoarcerea în țară și-a adus bunuri valorind mult peste diurna de deplasare, iar ulterior i s-a „donat” aparatură ultramodernă, cu care, conform înțelegerilor cu agentul de spionaj, urma să efectueze anumite cercetări și să informeze despre rezultatele obținute. Comportarea și evoluția sa după revenirea în țară au fost controlate sistematic de serviciul de spionaj respectiv prin intermediul unor cadre cu acoperire diplomatică și al unui lector.

Rezultatele verificărilor întreprinse au permis luarea unor măsuri eficiente de prevenire.

Unele inspectorate județene, cum sînt: *Argeș, Neamț, Vâlcea, Galați, Hunedoara, Mureș* și altele, au identificat și luat în lucru puține astfel de persoane, deși de pe raza lor de competență s-au deplasat în străinătate un număr mare de cetățeni români.

3. Analizele făcute în problemă în ultimul timp au mai evidențiat

că activitatea informativ-operativă în cazurile luate în lucru are, în ansamblu, o *eficiență scăzută*, deși sînt exemple suficiente cînd acțiunile de recrutare în exterior au fost continuate în țară cu diferite acoperiri bine legendate. De exemplu, asupra unui profesor cooperant aflat într-o țară africană, s-a dus o acțiune de studiere și corupere de către doi agenți ai unui serviciu de spionaj occidental, cunoscuți că se ocupa cu recrutarea de cetățeni români. Ulterior, profesorul a fost contactat la București de unul dintre agenții recrutori, cu scopul de a-i stabili situația profesională și comportarea după revenirea în țară și pentru a-i cere sprijinul în completarea studiului despre alți români care se aflau în străinătate și despre familiile acestora.

Asemenea cazuri au fost depistate și de inspectoratele județene *Cluj, Iași, Prahova, Dolj*, al municipiului *București* și altele.

Unele dintre cauzele neajunsurilor existente în munca din această problemă constau în următoarele:

a) Nu s-a înțeles la timp, de către toate cadrele, *intensitatea acțiunilor de spionaj și diversiune ideologică* desfășurate asupra acestei categorii de persoane și că prevenirea și contracararea unor astfel de acțiuni constituie o sarcină prioritară a întregului aparat de securitate. Direcția de contraspionaj și compartimentele corespunzătoare din teritoriu, precum și noi, cadrele de conducere, nu ne-am implicat corespunzător în organizarea, îndrumarea și controlul activității informativ-operative în această problemă.

b) Activitatea de *pregătire contrainformativă* și apărare a cetățenilor români ce călătoresc în străinătate nu este încă în măsură să aibă *efectul de prevenire* necesar și să constituie o reală *sursă de informare* privind acțiunile ostile desfășurate în exterior asupra acestora. Uneori, asemenea *pregătire lipsește cu desăvîrșire*, cum a fost, de pildă, în cazul unui alt profesor cooperant într-o țară africană, asupra căruia cadrele unui serviciu de spionaj au acționat, în scop de recrutare, prin cointeresare, exploatînd dificultățile de aprovizionare, asistență medicală și de viață culturală existente în acea țară. Din informațiile furnizate de profesorul respectiv după un an, cînd i s-a făcut *pregătirea contrainformativă*, a rezultat că el fusese adus de cadrul de spionaj în faza recrutării și că, între timp, fusese antrenat cu abilitate, în mod treptat, la furnizarea de informații.

c) Nu s-a instituit în toate colectivele ca *practica de muncă contactarea la înapoiere a tuturor celor instruiți contrainformativ*, pentru a se cunoaște la timp acțiunile inițiate asupra lor și a fi luați în lucru activ, cu operativitate, toți cei asupra cărora există indicii că s-a acționat în străinătate.

d) Măsurile informativ-operative luate în unele cazuri concrete *nu au nivelul de profesionalitate și eficiență necesar* pentru a se descifra o activitate informativă bine conspirată și organizată; nu este controlată în suficientă măsură activitatea suspectilor în afara cadrului oficial, pe momente operative, în ipostaze ce trădează preocupări informative; nu a devenit încă regulă în toate cazurile căutarea sistemelor de legătură folosite și documentarea activității de spionaj-trădare.

Pentru ridicarea calității și eficienței muncii la nivelul sarcinilor deosebite ce ne stau în față pe această linie, este necesar ca ordinele și

sarcinile date în analiza Biroului executiv din decembrie 1980, precum și din programele de măsuri „Alfa” și „Atlas” să fie cunoscute și însușite de către fiecare ofițer și să se controleze în permanență modul cum se execută.

Trebuie, de asemenea, să se asigure *antrenarea tuturor unităților*, pe profiluri și competențe, și o *bună conlucrare între compartimente*, astfel ca întregul aparat să-și aducă o contribuție cât mai mare la realizarea exemplară a acestei importante sarcini. Dealtfel, planul de măsuri ordonat de tovarășul ministru secretar de stat impune o *analiză temeinică a problemei*, cu sarcini încadrate în timp și cu responsabilități bine precizate.

Este necesar să se pună un accent mai mare pe inițierea de *combinații și jocuri operative*, care să permită cunoașterea modului de lucru și controlul acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj și organizațiile reacționare, asigurând astfel o creștere a eficienței măsurilor noastre informativ-operative.

Având în vedere practica unor servicii de informații de a-și conserva rețeaua și faptul că multe elemente lucrute pe baza de suspiciuni temeinice au fost scoase din preocupări fără ca acestea să fi fost clarificate, se impune ca pînă la sfîrșitul *semestrului I/1981* să fie *reanalizate toate cazurile clasate fără rezultate operative*, pentru selecționarea și luarea periodică în lucru a tuturor persoanelor asupra cărora continuă să planeze diverse suspiciuni.

Direcția a III-a, ca unitate coordonatoare a problemei, va desfășura o permanentă activitate de analiză și își va îmbunătăți cooperarea cu celelalte unități, pentru ca, împreună, să poată asigura o mai bună cunoaștere a acțiunilor întreprinse asupra cetățenilor români de cadrele și agenții serviciilor de spionaj.

General-maior EMIL MACRI:

Valoarea informațiilor obținute de la rețeaua informativă pe profil de contrainformații în sectoarele economice și măsurile luate pentru prevenirea faptelor de natură să aducă prejudicii economiei naționale

Aparatul de contrainformații în sectoarele economice, preocupat permanent să asigure întregii sale activități o calitate nouă, susținută și în conformitate cu cerințele izvorite din documentele Congresului al XII-lea al partidului, a reușit să-și organizeze mai bine munca cu rețeaua informativă, să îmbunătățească structura acesteia,

prin recrutarea unor surse cu posibilități reale și multiple pentru culegerea unor date de certă valoare. Exploatarea corespunzătoare a multor informații de pe acest profil de activitate a constituit un aport însemnat la creșterea eficienței muncii de prevenire, la înlăturarea unor stări de pericol care puteau să dea naștere la fenomene negative.

Putem aprecia că, prin conținutul lor, informațiile obținute în anul 1980 s-au înscris mai bine pe linia sarcinilor ce ne-au revenit din Programul de măsuri al Departamentului securității statului, marcând evidente creșteri valorice, îndeosebi în sectoarele de responsabilitate din domeniile *industrii chimice, energetice, construcțiilor de mașini, industrii lemnului și în sectorul transporturilor*. Creșterea valorii conținutului informațiilor s-a reflectat și în îmbunătățirea calității *materialelor de informare* ce au fost înaintate conducerilor Ministerului de Interne și a Departamentului securității statului; peste 100 dintre acestea au fost promovate la conducerea superioară de partid și de stat, iar peste 200 la conducerile unor ministere și ale altor organe centrale. În baza acestor materiale, organele de partid și de stat competente au luat măsuri care au avut drept efect perfecționarea apărării avuției naționale și a secretului de stat, precum și înlăturarea din timp a unor stări de pericol din diverse obiective economice. Sub acest aspect, anul 1980 a marcat un moment de referință pentru organele de contrainformații în sectoarele economice, cu privire la sarcinile importante ce ne revin în legătură cu *informarea exactă, clară și la timp a factorilor de decizie despre stările de fapt din obiectivele economiei naționale și luarea celor mai eficace măsuri de securitate în vederea creșterii aportului activității noastre la prevenirea faptelor și evenimentelor ce ar putea leza interesele sau prestigiul țării în domeniul economic*. Direcția a II-a a organizat mai multe consfătuiri cu cadre din compartimentele teritoriale corespondente, prilejuri cu care au fost prezentate și dezbătute sarcinile ce ne revin din programele și planurile de măsuri ale Departamentului securității statului, adaptate la specificul muncii de contrainformații în sectoarele economice.

Concluziile desprinse din aceste consfătuiri, precum și din controalele sau analizele unor evenimente — la care am participat ori pe care le-am condus nemijlocit în județe — mă îndreptătesc să arat că, în prezent, munca de securitate a întregului aparat, ca urmare a grijii permanente a conducerii Departamentului securității statului, dispune de norme și reglementări clare, ce se înscriu întocmai în prevederile ordinelor și indicațiilor comandantului nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și ale hotărîrilor de partid, asigurînd condiții depline pentru a ne îndeplini întocmai misiunile încredințate.

Cu toate acestea, faptul că și în anul 1980, în obiectivele economiei naționale s-au înregistrat *evenimente deosebite* — cum au fost, de exemplu, explozia de la *Combinatul chimic Tirgu Mureș*, care a scos din producție o fabrică de amoniac, și accidentul foarte grav de la mina *Livezeni*, soldat cu un număr mare de victime — dovedește că munca informativ-operativă a organelor de contrainformații în sectoarele economice și îndeosebi valoarea informațiilor nu s-au ridicat, în toate cazurile, la nivelul cerințelor. Ca urmare, în activitatea de prevenire înregistrăm încă eșecuri, cu efecte deosebite.

Analiza evenimentelor ce s-au produs în economie evidențiază faptul că organele de securitate județene, aproape fără excepție, folosesc practica necorespunzătoare ca *informațiile* din al căror conținut rezultă situații sau aspecte deosebite, ori stări iminente de pericol, să fie prezentate *factorilor competenți la un loc cu alte date referitoare la fapte de mai mică importanță*, ce se petrec zilnic și care, din această cauză, au intrat în *rutina* muncii de informare. O asemenea practică, materializată în *note* ori *buletine de informații* sau evenimente, prezentate — de regulă — zilnic organelor județene de partid și de stat, *diminuează* și uneori chiar *anulează* valoarea informațiilor deosebite, determinându-i pe cei cărora li se adresează să le trateze în același mod ca pe cele de rutină. Mai mult chiar, în loc să exploateze *integral și operativ* informațiile obținute — prin informări de-sine-stătătoare, din al căror conținut să rezulte nu numai starea de pericol constatată, ci și *consecințele* ce pot apărea, precum și *persoanele* care se fac vinovate de neluarea măsurilor — multe dintre organele județene de securitate, după ce descriu sumar și neconvingător situația, încheie materialele de informare cu mențiunea, cu efect liniștitor, că „*neregulile semnalate au fost aduse la cunoștința conducerii obiectivului, care a dispus luarea măsurilor ce se impun*”. Dealtfel, se întâlnește destul de frecvent și cazuri când asemenea informații, în loc să fie prezentate la organele de stat, sunt aduse la cunoștința doar a unor conducători de obiective care, de regulă, sunt tocmai cei ce poartă vina pentru neregulile semnalate.

Un asemenea mod de exploatare a informațiilor obținute face ca acestea — chiar și atunci când au o valoare deosebită — să fie tratate ca *informații neînsemnate*, care nu cer decizii imediate, sau ca situații deja rezolvate, în ambele cazuri avându-se drept consecință *perpetuarea unor stări de pericol* ce amenință vieți omenești ori bunuri materiale. Este o dovadă cum nu se poate mai grăitoare a înțelegerii înguste, funcționărești a importanței valorificării informațiilor.

Obținerea informațiilor — oricât de valoroase ar fi ele — nu este un scop în sine, așa cum se constată că mai înțeleg încă unii lucrători și chiar cadre de conducere din aparatul nostru, întrucât valoarea acestora este pusă în evidență de abia în *procesul complex al valorificării lor*. În aceeași măsură însă trebuie criticată și atitudinea cadrelor noastre care consideră să și-au încheiat misiunea odată cu informarea conducătorilor de obiective, așteptând apoi liniștite luarea unor decizii, ori mulțumindu-se cu justificări de tot felul, pline de date tehnice. Practica din ultimul timp a scos în evidență destule exemple când ofițeri de securitate și-au însușit cu ușurință *puncte de vedere ale unor conducători de obiective*, ajungând chiar să susțină, cu argumentele acestora, „*neputința*” ori „*imposibilitatea*” înlăturării neregulilor pe care, de fapt, ei le constataseră.

Consider că este momentul să se înțeleagă de către toți ofițerii de contrainformații în sectoarele economice că misiunea lor principală este și va rămâne aceea de a *preveni orice faptă sau eveniment care poate afecta avuția națională* și, de aceea, au datoria de a lupta, prin toate mijloacele, până la înlăturarea efectivă și completă a oricărei stări de pericol. Trecerea de la modul constatativ, prezent încă în activitatea multor cadre de securitate, la *abordarea ofensivă a misiunilor* ce ne

revin este o necesitate reală, impusă de creșterea continuă a complexității problematicei pe care apărarea obiectivelor economiei naționale o pune în fața noastră.

Un alt aspect al muncii de securitate, cu implicații în creșterea valorii informațiilor obținute în obiectivele economice — cu privire la care se constată că nu toți lucrătorii înțeleg și execută corespunzător misiunea — este cel legat de *culegerea nemijlocită de informații de către ofițeri*, pentru completarea celor obținute prin surse clasice. Mă refer atît la limitele unora de a sesiza singuri anumite situații sau stări ce pun în pericol obiectivele, cit, mai ales, la *neglijarea*, ori chiar *ignorarea* cu bună știință a informațiilor ce pot fi obținute direct, din documentele întocmite de organe de specialitate cu sarcini de control în obiective, cum sînt cele de protecția muncii, de constatare a calității producției, de prevenire și stingere a incendiilor și altele.

Ca urmare, nu sînt rare cazurile cînd organele județene de securitate — în loc să folosească integral toate datele tehnice și economice existente în obiective, pe baza cărora ar putea clarifica aspectele ce prezintă interes — se mulțumesc să informeze eşaloanele superioare cu privire la aspectul tehnic propriu-zis, iar ulterior, cînd Direcția a II-a declanșează acțiuni în vederea elucidării celor semnalate, se constată că acestea puteau fi făcute, fără nici un efort deosebit, chiar de către organul de securitate teritorial ce semnalase inițial informația respectivă.

Spre exemplu, în registrul unic de control al minei *Livezeni* — unde s-a produs accidentul grav din toamna trecută — erau consemnate, zile în șir, nu numai constatările că în zona respectivă din subteran se înregistrau concentrații de gaz metan care depășeau limitele admise (existînd astfel pericolul de explozie), ci și măsurile necesare pentru remedierea deficiențelor, indicate de organele de specialitate ale protecției muncii și forurilor tutelare. Dacă ofițerul de contrainformații ar fi consultat registrul, ar fi luat cunoștință fără nici o greutate de pericolul iminent ce amenința desfășurarea normală a lucrului în subteran și, în consecință, ar fi putut acționa pentru înlăturarea acestuia, raportînd operativ că organele locale cu atribuții pe linia protecției muncii nu-și fac pe deplin datoria. Iată deci numai un exemplu din care rezultă clar că sporirea continuă a complexității tehnologiilor folosite în obiectivele asigurate contrainformativ, diversificarea legăturilor dintre întreprinderi și ramuri economice, creșterea gradului de pericol al unor instalații și alți factori caracteristici unei economii naționale în plină dezvoltare, așa cum este cea a țării noastre, impun aparatului de contrainformații în sectoarele economice să-și perfecționeze *continuu metodele și mijloacele specifice*, în scopul găsirii și folosirii tuturor *căilor și posibilităților* ce pot contribui la întregirea operativă a informațiilor obținute în procesul muncii.

Tocmai de aceea subliniez încă o dată necesitatea ca ofițerii de contrainformații în obiectivele economice să-și facă o practică din a *studia personal toate documentele în care sînt consemnate rezultatele controalelor și verificărilor făcute de alte organe de stat*, competente în problemele respective, întrucît aceste materiale conțin *informații utile* în clarificarea unor aspecte ce interesează și munca organelor de secu-

ritate; pot întregi informațiile obținute de noi prin mijloace specifice ori chiar sesiza probleme pe care nu le cunoaștem.

În contextul analizei valorii informațiilor, un aspect de mare interes este cel în legătură cu persoanele aflate în atenția organelor de contrainformații în sectoarele economice. Deși numărul acestora a crescut, se constată că încă *nu se acționează* cu fermitatea necesară pentru obținerea de date în mod organizat, în scopul elucidării motivelor reale care determină persoanele răspunzătoare de menținerea unor stări de pericol să nu acționeze pentru înlăturarea lor.

În prezent, în obiectivele economice există încă un număr mare de neajunsuri, unele dintre acestea persistând de multă vreme. Astfel, sînt frecvente cazurile de *nerealizare calitativă corespunzătoare și la timp a anumitor produse* (dintre care multe destinate exportului), precum și cele de *nepunere în funcțiune a unor noi capacități de producție la termenele stabilite* sau de neatingere, timp de ani de zile după darea în folosință, a *parametrilor tehnologici planificați*. De asemenea, mai există instalații și utilaje nemontate sau nefolosite, multe dintre ele procurate din import, ceea ce blochează însemnate resurse materiale și financiare ale statului. Asemenea situații negative ne obligă pe noi, cei care avem sarcina de a *informa și acționa* pînă la înlăturarea totală a stărilor ce afectează apărarea avuției naționale, să stabilim, prin mijloacele noastre specifice, pentru fiecare caz în parte, *motivele ce determină menținerea unor astfel de stări necorespunzătoare*, mai ales acum, în contextul aplicării în toate sectoarele de activitate a noului mecanism economico-financiar.

Multe dintre neajunsurile arătate au drept cauză faptul că nu toate organele de securitate înțeleg să se angajeze, cu toate forțele și mijloacele, la nivelul posibilităților ce le au, în *clarificarea* aspectelor care prezintă interes pentru securitatea statului, existente în obiectivele din sectoarele date în competență. Sîntem conștienți că pentru lipsurile ce mai există încă în activitatea aparatului de contrainformații în sectoarele economice o mare parte din răspundere revine și Direcției a II-a, care nu a reușit să acționeze, în toate situațiile, ca organ de linie, astfel încît să determine, în întregul aparat de securitate, însușirea și aplicarea întocmai, la toate nivelurile, a noului concept de muncă al conducerei Departamentului securității statului cu privire la misiunile deosebite ce ne revin pe linia apărării avuției naționale.

Mobilizat de însuflețitoarele documente ale Congresului al XII-lea al partidului, de indicațiile și ordinele comandantului nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întregul aparat de contrainformații în sectoarele economice este hotărît să acționeze cu fermitate și răspundere comunistă, valorificîndu-și la maximum capacitatea de muncă, pentru apărarea intereselor economice și prestigiului țării noastre.

ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE SPECIALITATE

— Teme comune —

**MASĂ
ROTUNDĂ**

Măsuri ce trebuie luate pentru perfecționarea activității de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei și de rămînere ilegală în străinătate

Problema prevenirii și contracarării acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei sau de rămînere ilegală în străinătate continuă să constituie un domeniu în care, cu toate ordinele clare existente, mai persistă încă serioase neajunsuri. Pentru înlăturarea acestora sînt necesare măsuri eficiente de perfecționare a muncii în conformitate cu prevederile Programului de măsuri al Departamentului securității statului pentru anul 1981. Într-o discuție purtată cu participarea Direcției I, unde este sediul acestei probleme, Direcției a II-a, Securității municipiului București și Securității județului Timiș s-au subliniat următoarele aspecte mai importante:

Lt. col. Gheorghe Preoteasa (Direcția I): Multe dintre neajunsurile existente în activitatea de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei și de rămînere ilegală în străinătate au drept cauză crearea și dirijarea necorespunzătoare a rețelei informative, ca și existența unor deficiențe în selecționarea elementelor pentru baza de lucru.

Astfel, din totalul celor care au acționat la frontieră în anul 1980, doar 8,4 la sută erau cuprinși în baza de lucru ca fiind suspecti pe profil, ceilalți de 91,6 la sută nefăcînd obiectul preocupărilor organelor de securitate sau de miliție, deși atitudinea, comportarea, legăturile și anjurajele multora dintre ei impuneau o asemenea măsură. Din totalul persoanelor reținute în tentativă de trecere frauduloasă a frontierei ori predate de autoritățile statelor vecine, 47,2 la sută erau încadrate în obiective economice, 30,8 la sută duceau o viață parazitară, 22 la sută

și desfășurau activitatea în instituții de învățământ sau în obiective din mediul rural.

Analiza fenomenului de trecere frauduloasă a frontierei a evidențiat că acesta se caracterizează prin :

a) *Asocierea în grupuri de persoane în vederea comiterii acestei infracțiuni.* Din totalul elementelor care au acționat la frontieră în anul 1980, 95 la sută s-au constituit în astfel de grupuri, având, de regulă, un caracter eterogen din punct de vedere al domiciliului, antecedentelor penale, vârstei, pregătirii, ocupației și naționalității. Majoritatea acestora au avut vârsta sub 25 ani. Constituirea anturajelor s-a realizat, de regulă, într-un timp relativ scurt.

Deși asocierea în grupuri, cit și eterogenitatea acestora creează mai multe posibilități de depistare a acțiunilor preconizate, organele de securitate și de miliție au obținut un număr redus de informații cu privire la pregătirea comiterii unor astfel de fapte.

b) *Nesupunerea la somațiile legale ori atacarea posturilor și patrulelor de grăniceri în momentul surprinderii în flagrant.* În 1980 s-au înregistrat 272 de cazuri de nesupunere la somație și 7 atacuri asupra elementelor de pază.

c) *Ascunderea în mijloacele de transport feroviar, rutier și naval din traficul internațional.*

Pe lângă deficiențele în organizarea supravegherii informative în mediul elementelor cu intenții de a părăsi fraudulos țara, comiterea unor astfel de fapte este favorizată și de insuficiențele posibilități de cunoaștere în punctele de încărcare a mărfurilor destinate exportului și în stațiile C.F.R. triaj. Concludent în acest sens este canalul prin care s-a organizat scoaterea ilegală din țară a unor elemente sectante de la întreprinderea „Emailul Roșu” din Mediaș, în complicitate cu unii lucrători de la calea ferată, precum și cazul „M. Ion” de la Depoul C.F.R. Timișoara, care în decurs de 4 luni a reușit să treacă peste hotare mai multe persoane, ascunzându-le în carcasa radiatorului unei locomotive.

d) *Organizarea trecerii frontierei în forță, prin folosirea mijloacelor de transport, inclusiv a celor destinate muncilor agricole.*

În anul 1980 au avut loc mai multe asemenea cazuri, între care se remarcă, prin gravitate, cel referitor la 9 persoane din județele Bihor și Arad care, folosind un autobuz, au organizat și trecut frontiera în forță, prin punctul de mic trafic Valcani, județul Timiș. Producerea acestor evenimente a avut loc pe fondul lipsei de supraveghere informativă a elementelor din baza de lucru, al deficiențelor existente privind respectarea normelor de parcare a mijloacelor de transport în unitățile industriale și agricole din zona de frontieră, al ineficienței unor acțiuni specifice pe căile rutiere care converg spre frontieră.

e) *Creșterea numărului persoanelor din zonă, care, în schimbul unor avantaje materiale, călăuzesc elementele interesate peste frontieră.*

În cursul anului 1980 au fost depistate peste 95 de asemenea „călăuze” care, primind diferite sume de bani, au încercat ori au reușit să scoată ilegal din țară mai multe persoane. Unele elemente și-au făcut o îndeletnicire din astfel de activități, așa cum a fost cazul numitului „Dan” din Timișoara, condamnat în 1979 pentru asemenea fapte. Acti-

vitatea acestuia a fost continuată de mama și fratele său, dar descoperirea lor nu s-a făcut ca urmare a muncii informativ-operative, ci cu totul întâmplător, deși cele două persoane figurau în baza de lucru.

Proliferarea unor acțiuni de acest gen este stimulată și de existența unor elemente dispuse să ofere sume deosebit de mari pentru a fi călăuzite peste frontieră. Revelator este cazul unui grup de 18 persoane din Timișoara și Arad, care au oferit unui cioban din zona de frontieră suma de 600.000 lei și o jumătate de kilogram bijuterii din aur.

f) *Implicarea a tot mai mulți străini în acțiuni de scoatere ilegală de persoane din țara noastră, prin folosirea de pașapoarte false ori amenajarea de ascunzători în mijloacele de transport.*

Un caz semnificativ este cel al firmei vest-germane „Barbara”, profilată pe scoaterea ilegală de cetățeni de naționalitate germană din țările socialiste, inclusiv din R. S. România. Cei interesați să plece din țară în acest mod sînt obligați — pe baza de chitanță — ca, după ajungerea în R. F. Germania, să achite firmei suma de 10.000 mărci vest-germane. Dealtfel, se cunoaște că firma respectivă a trimis în 1980 în țara noastră de 4 ori un automarfar, în vederea scoaterii în mod ilegal a unor persoane. Asemenea cazuri dovedesc neajunsuri serioase pe linia controlului informativ al străinilor și al cetățenilor români cu care aceștia intră în contact.

g) *Intensificarea preocupărilor cercurilor reacționare ale emigrației legionare, naționalist-iredentiste, religioase și ale altor organizații dușmănoase din străinătate pentru racolarea și antrenarea fugărilor în scopul scoaterii ilegale din țară a unor persoane.*

Acțiunile unora dintre fugari au fost posibile datorită nesupravegherii rudelor lor, precum și faptului că nu erau cunoscuți ca fugari. Există încă o preocupare redusă în luarea celor mai eficiente măsuri pentru identificarea și cuprinderea în evidențe a tuturor elementelor care au ajuns ilegal în străinătate.

h) *Întreținerea psihozei emigrării de către diverși străini originari din România, care ne vizitează frecvent țara, instigînd ori acordînd sprijin, în trecerea frauduloasă a frontierei, unor rude și cunoștințe.*

Lt. col. Constantin Pleșa (locțiitor al șefului Direcției I): Din cele menționate rezultă date privind modul de acțiune al elementelor cu preocupări de trecere frauduloasă a frontierei de stat, precum și unele neajunsuri manifestate în supravegherea informativă a acestei categorii de persoane. Pentru perfecționarea activității de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei, considerăm că se impun următoarele măsuri :

● Restudierea și dezbateră pe colective, în vederea însușirii și aplicării întocmai, a prevederilor Ordinului ministrului de interne nr. 00129 din 15 martie 1980 și a Instrucțiunilor de cooperare cu trupele de grăniceri, aprobate prin Ordinul ministrului de interne nr. 00128 din februarie 1980.

● Instruirea întregului potențial informativ al organelor de securitate și de miliție cu sarcini concrete referitoare la categoriile de per-

soane, obiectivele, locurile și mediile date în competență în care se pot iniția sau chiar organiza acțiuni în vederea trecerii frauduloase a frontierei. Un loc aparte trebuie să-l ocupe intensificarea muncii informative în locurile de încărcare a marfurilor destinate exportului și asupra mijloacelor de transport din traficul internațional.

● Revederea tuturor informațiilor existente din care rezultă intenții de trecere frauduloasă a frontierei și inițierea de măsuri operative de prevenire, înainte ca elementele semnalate să-și pună în aplicare planurile de plecare ilegală din țară.

● Restudierea atentă a datelor referitoare la elementele care au fost reținute în tentativă ori au fost înapoiate de autoritățile statelor vecine, pentru a se desprinde cât mai multe detalii utile în ceea ce privește organizarea muncii informative.

● Intensificarea activității de cunoaștere în rindul cetățenilor români din zona de frontieră, în scopul depistării celor ce calauzesc persoanele cu intenții de a ajunge în străinătate pe căi frauduloase și al identificării elementelor care intră în legătură cu străinii pentru ca aceștia să le faciliteze trecerea ilegală peste frontieră.

● Ofițerii de securitate din inspectoratele județene limitrofe frontierei de stat trebuie să acorde sprijin mai calificat subofițerilor de la posturile de miliție din localitățile din zonă și din cele situate pe direcțiile de deplasare a infractorilor, pe linia organizării muncii informativ-operative în scopul depistării celor cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei de stat.

● Exploatarea în mod operativ a informațiilor de primă sesizare și îmbunătățirea cooperării atât între compartimentele de securitate, cât și între acestea și organele de miliție.

● Diversificarea și sporirea eficienței pregătirii contrainformative a populației, în special a celei din zona de frontieră, în scopul creșterii aportului acesteia la prevenirea acțiunilor de trecere frauduloasă. Concomitent, se impune să se acționeze și pentru atragerea mai insistentă a colectivelor de oameni ai muncii la educarea și influențarea pozitivă a elementelor care intenționează să părăsească țara în mod clandestin.

● Aplicarea întocmai a prevederilor programului de măsuri în acțiunea „ALFA” cu privire la persoanele care au rămas ilegal în străinătate ori au trecut fraudulos frontiera de stat, la rudele și legăturile acestora din țară, precum și la cetățenii români care se înapoiază în țară legal sau ilegal, după expirarea termenului de ședere în străinătate.

● **Colonel Marin Dumitrescu (Direcția a II-a):** La prevenirea și contracararea acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei și de rămânere ilegală în străinătate își aduc contribuția specifică și lucrătorii din aparatul de contrainformații în sectoarele economice. Pentru creșterea acestei contribuții în raport cu cerințele ordinelor în vigoare, se impun câteva măsuri imediate, între care:

◆ Imprimarea unui caracter mai ofensiv muncii de prevenire, prin îmbunătățirea radicală a activității de cunoaștere a elementelor din obiectivele economice, care au preocupări de a pleca în străinătate pe diverse căi. Aceasta necesită reanalizarea situației operative și a bazei de lucru din fiecare obiectiv economic — cu prioritate a celor din zona de frontieră —, identificarea de noi locuri și medii în care se concentrează persoane cu preocupări de a trece fraudulos frontiera sau de a rămâne ilegal în străinătate.

◆ Instruirea rețelei informative din obiectivele economice cu sarcini pe acest profil și urmărirea — la nevoie prin mijloace complexe — a tuturor celor despre care există suspiciuni că intenționează să ajungă în străinătate pe căi ilegale, până la clarificarea deplină a informațiilor.

◆ Verificarea mai atentă și complexă a persoanelor ce urmează să plece în străinătate în interes de serviciu.

◆ Cunoașterea temeinică a persoanelor ce lucrează în puncte de încărcare a mijloacelor de transport internațional.

◆ Realizarea — cu mai multă operativitate — a schimbului de informații, în această problemă, între compartimentele și organele de securitate.

◆ Apreciem că, în aceeași măsură, se impun și analizarea periodică, pe compartimente, a modului cum se acționează în această problemă — potrivit responsabilităților — precum și popularizarea, cu mai mult curaj, a experienței pozitive din activitatea de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei.

● **Capitan Nicolae Flore (Securitatea județului Timiș):** Pornind de la condițiile concrete din județul Timiș — 272 km de frontieră convențională cu R. S. F. Iugoslavia, două puncte pentru controlul trecerii frontierei, patru puncte de mic trafic, o rețea densă de căi rutiere și feroviare, nevoia de forță de muncă din alte zone ale țării pentru lucrările de irigații și îmbunătățiri funciare, în obiectivele industriale și companiile agricole —, sarcinile noastre de prevenire și combatere a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei capătă o importanță deosebită în contextul necesității stăvilirii încercărilor de această natură. Menținerea încă la un nivel ridicat a numărului celor care acționează pentru părăsirea ilegală a țării denotă că măsurile luate de noi nu au avut întotdeauna eficiența scontată. Acesta este un neajuns evidențiat cu pregnanță de experiența noastră în problemă. Pentru înlăturarea sa considerăm că trebuie să acționăm cu mai multă fermitate în direcția combaterii propagandei de emigrare și a demasării conținutului ei reacționar.

● În același timp, se impun perfecționarea muncii cu rețeaua informativă, completarea continuă a acesteia cu persoane sincere și cu reale posibilități de informare, asigurarea informativă a tuturor mediilor, locurilor, obiectivelor unde se concentrează elemente cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei.

⊙ Stabilirea tuturor direcțiilor posibile de deplasare spre frontieră și încadrarea informativă corespunzătoare a acestora vor sta permanent în centrul atenției noastre.

⊙ Concomitent este necesar să ne sprijinim în mai mare măsură pe activul de frontieră, pe concursul oamenilor muncii din această zonă.

⊙ Vom acorda o atenție sporită obținerii, verificării și punerii în lucru, cu prioritate, a informațiilor privind străinii care instigă la plecarea din țară sau sprijină pe cei interesați în astfel de acțiuni.

⊙ De asemenea, ne vom concentra eforturile, acționând cu toate forțele, pentru cunoașterea oricăror preocupări din partea persoanelor cu intenții de plecare ilegală din țară de a se constitui în grupuri și anturaje, de a forța frontiera cu diferite mijloace de transport sau prin atacarea grănicerilor, de a folosi documente false, „călăuze” sau alte elemente favorizatoare din zonă.

⊙ Este necesar ca cei reînțorși în țară legal sau ilegal să fie temeinic cercetați și urmăriți informativ cu toată răspunderea, intrucît unii sînt, de regulă, pregătiți în exterior pentru a organiza scoaterea peste frontieră a anumitor persoane cu asemenea intenții.

⊙ Se impune ca și pe viitor să acționăm cu toată fermitatea pentru tragerea la răspundere penală a elementelor recidiviste și înrăite, destrămarea unor grupuri și anturaje, întreruperea șederii în țară și declararea ca persoane indezirabile a străinilor care instigă la comiterea de infracțiuni sau se ocupă cu scoatere ilegale de cetățeni români din țară.

⊙ Totodată, se cere îmbunătățită cooperarea cu organele de grăniceri și cu miliția, precum și cu organele de securitate din interiorul țării, în scopul de a se verifica temeinic persoanele ce urmează să participe la efectuarea unor lucrări în județele limitrofe frontierei cu R. S. F. Iugoslavia sau în campaniile agricole, pentru ca cele cunoscute cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei să fie oprite, prin modalități adecvate, de a mai ajunge în zona de graniță.

Eficiența acțiunilor noastre de prevenire și contracarare este determinată de cunoașterea temeinică, de către toate cadrele, a sarcinilor ce ne revin în această problemă de stringentă actualitate din ordinele conducerii Ministerului de Interne, din Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1981.

Colonel Gheorghe Dănescu (șeful Securității municipiului București): Deși problema care face obiectul discuției noastre este tratată cu toată răspunderea de Securitatea municipiului București, în practica muncii mai există unele lacune și neîmpliniri ce se cer grabnic înlăturare. Pentru aceasta, vom întreprinde o serie de măsuri care, prin aplicarea lor consecventă, vor determina obținerea unor rezultate la nivelul cerințelor.

▲ Astfel, în scopul descoperirii de noi persoane cu intenții de trecere frauduloasă a frontierei ori de rămânere ilegală în străinătate, precum și pentru supravegherea celor cunoscute cu asemenea preocupări, vom intensifica munca informativă în locurile, mediile și obiectivele date în competență, folosindu-ne de întregul potențial de care dispun Securitatea și Miliția Capitalei.

▲ În plus, vom da asemenea persoane și în atenția factorilor de conducere de la locurile de muncă ale acestora, a colegilor, precum și a vecinilor, pentru a ne semnala orice situație (învoiri, absentări de la serviciu, dispariții de la domiciliu) din care ar rezulta că cei în cauză au intenția de a se deplasa spre frontieră, noi avînd astfel posibilitatea să acționăm operativ cu măsurile de prevenire ce se impun. Preconizăm ca în acest scop să ținem un contact strîns și cu persoane din familiile celor cu astfel de preocupări care, nefiind de acord cu planurile lor, ne pot informa despre orice încercare a persoanelor respective de a-și pune în aplicare intențiile.

De menționat că toate aceste categorii de persoane la sprijinul cărora recurgem trebuie instruite și în sensul de a exercita o influență pozitivă asupra celor ce vor să părăsească țara în mod ilegal.

▲ Pentru extinderea activității de supraveghere informativă, vom efectua pregătiri contrainformative cu lucrătorii C.F.R. din stațiile de triaj, cu însoțitorii trenurilor internaționale de călători, cu personalul întreprinderilor de transport auto internațional și din punctele de încărcare a mărfurilor pentru transport, inclusiv cu împuterniciții vamali, cu cei ce organizează și deservesc expozițiile și târgurile internaționale.

▲ Definitivarea cercetărilor în cazul persoanelor din București care au fost reținute încercînd să treacă fraudulos frontiera, sau al celor ce au reușit în tentativa lor, dar au fost apoi predate autorităților române de alte state, va fi efectuată de birourile de cercetare penală ale sectoarelor de miliție ale Capitalei, împreună cu ofițerii din serviciul de profil al Securității municipiului, urmărindu-se: elucidarea împrejurărilor în care persoanele respective au luat hotărîrea de a trece fraudulos frontiera, modul de documentare, actele preparatorii etc. Scontăm ca astfel vom obține informații și despre alte persoane cu intenții asemănătoare sau care au cunoscut planurile lor. Totodată, serviciul de profil are sarcina să informeze despre aceste fapte și compartimentele informative ce asigură obiectivele economico-sociale în care au lucrat elementele în cauză, pentru a se lua măsuri de cercetare și la locul de muncă și, după caz, pentru a fi puse în dezbaterile colectivelor de oameni ai muncii.

În urma cercetărilor, asemenea persoane, indiferent de faptul dacă

li s-au aplicat ori nu amenzi contravenționale, vor fi avertizate și cuprinse în cadrul supravegherii informative.

Lt. col. Constantin Pleșa : De reținut faptul că în asemenea cazuri este vorba despre persoanele care au comis pentru *prima dată fapta respectivă și în mod individual*. Inceperea urmăririi penale și a cercetării faptuitorilor din această categorie se efectuează de organele competente ale inspectoratului județean pe raza căruia s-au săvârșit faptele, după care persoanele în cauză sînt trimise inspectoratelor județene (al municipiului București) unde își au domiciliul, pentru definitivarea cercetărilor. În funcție de rezultatul acestora, se va lua măsura de influențare pentru renunțare la plecarea din țară sau, după caz, de îndrumare pentru realizarea acestei intenții pe cale legală.

Colonel Gheorghe Dănescu : Pe linia întăririi fermității, vom lua măsuri ca persoanele *neincadrate în muncă* despre care se obțin date că intenționează să se deplaseze în grup ori individual în zona de frontieră, în vederea trecerii frauduloase, să fie cercetate de organele de securitate, împreună cu cele de miliție, întocmindu-li-se dosar de trimitere în judecată în baza Decretului nr. 153/1970 pentru constituirea în grup parazitar și anarhic, sau luîndu-se alte măsuri de prevenire. Elucidarea corespunzătoare a acestor cazuri necesită o mai mare operativitate, bineînțeles cu asigurarea deplină a legalității.

⊙ Pentru antrenarea într-o măsură mai mare a organelor de miliție în prevenirea acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei, vom face un instructaj pe marginea Ordinului nr. D/00129/1980 cu șefii secțiilor de miliție, șefii de circumscripții, șefii birourilor de cercetare penală, judiciare, economice și pază și ordine, cu care prilej vom realiza o dezbateră mai amplă a problemei în lumina sarcinilor curente.

⊙ Un accent deosebit vom pune și pe informarea și cooperarea în problemă, intrucit în prezent aceste activități se realizează sub nivelul posibilităților și al cerințelor.

Lt. col. Constantin Pleșa : Referitor la cooperarea în problemă trebuie menționat că inspectoratele județene ale Ministerului de Interne limitrofe frontierei de stat au obligația de a semnala operativ despre reținerea în tentativă a persoanelor cu domiciliul și locul de muncă pe raza altor județe sau a municipiului București, pentru ca organele de securitate respective să poată întreprinde măsurile necesare, în vederea realizării unei documentări temeinice și a rezolvării cazurilor în cele mai bune condiții.

Discuție consemnată de
Maior Gheorghe VASILE

IRESPONSABILITATEA, CAUZĂ CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL PENAL AL FAPTEI. IMPLICAȚIILE IRESPONSABILITĂȚII PENALE PE PLANUL SOLUȚIONĂRII INFORMAȚIILOR DE SECURITATE. ASPECTE DE INTERES OPERATIV CE SE DES- PRIND DIN ACTUALELE REGLEMENTĂRI LEGALE PRIVIND OCROTIREA BOLNAVILOR PSIHIC

— consultație —

Legea noastră penală instituie — ca singur temei al răspunderii penale — infracțiunea, definită în art. 17 din Codul penal ca fiind „*fapta care prezintă pericol social, săvârșită cu vinovăție și prevăzută de legea penală*”. Din analiza acestui text rezultă ca elementele ce constituie trăsăturile esențiale ale infracțiunii se referă, pe de o parte, la caracterul faptei săvârșite, în sensul că aceasta trebuie să prezinte *pericol social* — adică să aducă atingere uneia din valorile sociale apărute de legea penală — și să fie *incriminată ca infracțiune*, iar, pe de altă parte, la *vinovăția persoanei* care a săvârșit fapta. Prin noțiunea de *vinovăție* trebuie să înțelegem *relația psihică ce se stabilește între autor și faptă*, în care autorul are reprezentarea clară a consecințelor socialmente periculoase ale acțiunilor sale.

În marea diversitate a manifestărilor antisociale există situații în care, deși s-a săvârșit o faptă ce prezintă pericol social și este prevăzută de lege, nu poate interveni răspunderea penală datorită unor cauze precis și limitativ reglementate de Codul penal, așa cum sînt cele care înlătură caracterul penal al faptei. Printre aceste cauze este prevăzută și *iresponsabilitatea*, reglementată în art. 48 din Codul penal în felul următor : „*Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, dacă făptuitorul, în momentul săvârșirii faptei, fie din cauza alienației mintale, fie din alte cauze, nu putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale, ori nu putea să fie stăpin pe ele*”. De observat că potrivit acestui text, deși fapta este prevăzută de lege, caracterul penal al ei este înlăturat pe temeiul lipsei uneia din trăsăturile esențiale ale infracțiunii, respectiv a vinovăției.

Literatura juridică definește *iresponsabilitatea* ca fiind *starea de incapacitate psihică a acelor persoane care, intelectiv, nu-și pot da seama de sensul, de valoarea sau de urmările acțiunilor săvârșite sau care, volitiv, nu-și pot determina și dirija în mod normal voința în raport cu propriile lor acțiuni sau inacțiuni*. Persoana în stare de inca-

pacitate psihică nu posedă însușirile psihice (inteligență, conștiință, rațiune) necesare pentru a înțelege de ce anumite acțiuni sau inacțiuni prezintă un pericol social și nu-și da seama de ce acestea au un caracter ilicit.

Incapacitatea psihică a unei persoane poate fi *congenitală* sau *survenită*, cauzele ei fiind multiple și variate: anomalii care fac imposibilă dezvoltarea facultăților psihice (idiotenie, infantilism, cretinism etc.); maladii ale sistemului nervos (nebunie, psihoze, dezzechilibru mintal etc.); tulburări psihice provocate prin diferite intoxicații (alcool, stupefiante, narcotice etc.). Ținând seama de marea varietate a cauzelor care pot afecta psihicul unei persoane, stabilirea și aprecierea gradului de incapacitate psihică nu se pot face fără aportul *medicilor specialiști*, organul de urmărire penală neavând la îndemână nici pregătirea, nici mijloacele necesare constatării acesteia. De aceea, sarcina organului de urmărire penală este de a sesiza anomaliile comportamentale ale inculpatului care creează dubii asupra stării sale psihice și să dispună — în cadrul procesului penal — efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice de către comisia de medici specialiști.

— Astfel, iresponsabilitatea penală este, așa cum s-a arătat, o cauză care înlătură caracterul penal al faptei, dar constatarea existenței și aplicarea ei sînt atribute exclusive ale organului judiciar. Stabilirea incapacității psihice — precizarea bolii de care persoana în cauză suferă și în ce măsură aceasta îi afectează discernămintul — aparține *comisiei de medici specialiști*, care este competentă a se pronunța numai asupra stării psihice, dar nu și asupra responsabilității sau iresponsabilității penale. De aceea este greșit ca organul de urmărire penală să solicite medicilor specialiști să stabilească dacă persoana supusa examenului medical este sau nu responsabilă penal.

Fără a intra în detalii cu privire la dispunerea și efectuarea expertizei medico-legale psihiatrice este necesar să menționăm că de regulă, comisia de medici specialiști trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

▲ dacă inculpatul suferă de o boală psihică și care este aceasta;

▲ dacă boala psihică de care suferă — sau eventuale alte cauze — îi afectează discernămintul și în ce măsură (abolire, diminuare etc.);

▲ dacă în momentul săvîrșirii faptei era sau nu în măsură să-și dea seama de consecințele socialmente periculoase ale acțiunilor sau inacțiunilor sale.

Pentru ca iresponsabilitatea să poată constitui o cauză de înlăturare a caracterului penal al faptei și, ca urmare, să atragă *exonerarea de răspundere penală* a făptuitorului, se cere îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

● Să existe starea de incapacitate psihică, adică făptuitorul să se fi aflat în situația de a nu-și putea da seama de acțiunile sau inacțiunile sale și de a nu putea fi stăpîn pe ele. Persoanele care nu au capacitate psihică sînt lipsite de discernămint sau se află în stare de inconstiență și, ca urmare, nu pot să înțeleagă de ce acțiunile sau inacțiunile lor prezintă pericol social și de ce săvîrșirea lor nu este îngăduită. De menționat că înlăturarea răspunderii penale nu operează decît în cazurile în care se stabilește lipsa discernămintului, dar nu și

în cele în care acesta este diminuat sau afectat parțial, situații în care făptuitorul putea să-și dea seama de pericolul social al faptelor săvîrșite.

● Starea de incapacitate psihică a făptuitorului să fi existat în momentul săvîrșirii faptelor. Realizarea acestei condiții constituie, adesea, o problemă dificil de rezolvat, mai ales atunci cînd incapacitatea psihică a preexistat momentului săvîrșirii faptelor sau a survenit în timpul desfășurării acțiunilor sau inacțiunilor socialmente periculoase. Pentru rezolvarea justă a problemei este necesar ca organul de urmărire penală să pună la dispoziția comisiei de medici specialiști toate datele necesare cu privire la comportamentul persoanei examinate, atît înainte, cît și în timpul săvîrșirii faptelor, pentru ca aceasta să se poată pronunța asupra existenței sau inexistenței capacității psihice. Nu au relevanță, pentru înlăturarea caracterului penal al faptei, situațiile în care starea de incapacitate psihică a survenit după consumarea infracțiunii.

● Starea de incapacitate psihică să fie datorată alienației mintale sau altei cauze de natură psihică. Această condiție tinde să facă deosebirea între cauzele care, ca și alienația mintală, creează stări de incapacitate psihică și cele ce determină o insuficientă dezvoltare psihică sau limitează aptitudinile psihice (minoritatea, eroarea de fapt), acestea din urmă constituind cauze distincte de înlăturare a caracterului penal al faptei (art. 50 și 51 C.P.).

● Pentru ca iresponsabilitatea să opereze este necesar ca fapta săvîrșită să fie prevăzută de legea penală. Dacă fapta săvîrșită nu este prevăzută de legea penală, chiar dacă făptuitorul era în stare de incapacitate psihică, aceasta nu are relevanță, deoarece nu este realizată una din trăsăturile esențiale ale infracțiunii.

Cînd toate condițiile arătate sînt îndeplinite, se poate lua fața de făptuitorul care a săvîrșit o faptă prevăzută de legea penală — dacă s-a început urmărirea penală — una din măsurile de siguranță prevăzute de art. 113 sau 114 Cod penal, respectiv obligarea la tratament medical sau internarea medicală.

Problema iresponsabilității prezintă importanță nu numai în sfera aplicării măsurilor cu caracter penal, ci și în activitatea curentă a organelor de securitate, atît în ceea ce privește culegerea de informații, cît și din punct de vedere al soluționării lor, indiferent dacă se finalizează în cadrul sau în afara procesului penal.

După cum se cunoaște, potrivit regulilor de muncă, nu pot fi cooptate în activitatea de culegere a informațiilor persoane care, din cauza unor boli psihice, au discernămintul afectat, fapt ce impune o *temeinică verificare*, din punct de vedere al stării psihice, a persoanelor ce urmează să fie recrutate și introduse în rețeaua informativă. Considerăm că este obligatoriu ca, în cazurile în care lucrătorul de securitate are dubii asupra stării psihice a persoanei ce urmează să fie atrasă la colaborare, să verifice *antecedentele medicale* (acte de consultații medicale sau de spitalizare) și dacă acestea atestă o boală psihică, să procedeze în consecință. În lipsa unor asemenea acte este necesar ca lucrătorul să se adreseze medicilor de specialitate, pentru stabilirea stării

psihice a persoanei în cauză, evident cu respectarea normelor privind conspirativitatea muncii. Este dăunătoare tendința unor lucrători de a da verdicte asupra existenței sau lipsei discernământului unei persoane, știut fiind că varietatea și complexitatea manifestărilor comportamentale ale bolnavilor psihic nu pot fi descifrate decât de medici de specialitate.

O atenție deosebită trebuie acordată problemei iresponsabilității în finalizarea unor cazuri prin măsuri de prevenire, având în vedere că printre persoanele care săvârșesc fapte cu caracter antisocial întâlnim în mod frecvent bolnavi psihic.

În luarea măsurilor de prevenire (avertizare, punere în dezbatere colectivă) trebuie făcută o distincție netă între bolnavii psihic care au discernământul abolit și cei ce îl au parțial afectat. Impotriva bolnavilor psihic fără discernământ nu se pot lua măsuri de prevenire de natura celor arătate mai sus, nemaifiind necesar a se demonstra că, față de aceștia, asemenea măsuri nu au nici un efect. Pentru împiedicarea lor de a comite noi fapte antisociale — ținându-se seama de situația personală și socială a bolnavilor — se poate acționa fie prin internarea medicală — la cererea sau cu acordul unui membru al familiei —, fie prin încredințarea spre supraveghere și tratament medical organelor sanitare competente.

Impotriva bolnavilor psihic din a doua categorie (cei cu discernământ parțial afectat), pot fi luate măsurile de prevenire prevăzute în ordinele în vigoare, considerându-se că aceștia au reprezentarea caracterului antisocial al acțiunilor întreprinse. În astfel de cazuri este recomandabil ca, pentru sporirea eficienței măsurilor luate, acestea să fie conjugate cu măsuri de ordin medical.

O importanță deosebită pentru soluționarea unor asemenea cazuri o are cunoașterea dispozițiilor legale în materie, legislația noastră vizând deopotrivă atât ocrotirea persoanelor ce suferă de boli psihice, cât și apărarea societății de faptele cu caracter antisocial ale acestora. O primă categorie de dispoziții legale se referă la măsurile ce pot fi luate față de persoanele lovite de incapacitate psihică, care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală

Intrucât, așa cum s-a arătat, iresponsabilitatea înlătură caracterul penal al faptei și deci nu poate interveni răspunderea penală, în Codul penal, respectiv la art. 113 și 114, s-a prevăzut posibilitatea luării măsurilor de siguranță, a obligării la tratament medical și a internării medicale a bolnavilor psihic care au săvârșit infracțiuni. Se impune să precizăm că aceste măsuri pot fi luate numai în cadrul procesului penal și, cu toate că acest mod de soluționare este mai rar întâlnit în practica muncii organelor noastre, folosirea lui nu este exclusă dacă se apreciază că gravitatea faptelor și persoana făptuitorului — bolnav psihic — necesită luarea unor asemenea măsuri. În cercetarea acestor cazuri trebuie avute în vedere și respectate întocmai prevederile Codului de procedură penală, precum și ale ordinelor și indicațiilor conducerii ministerului.

O altă categorie de dispoziții legale sînt cele cuprinse în *Decretul nr. 313 din 14 octombrie 1980*, referitoare la ocrotirea bolnavilor psihic periculoși. Potrivit prevederilor acestui act normativ, sînt considerați

periculoși bolnavii psihic care, prin manifestările lor, pun în pericol viața, sănătatea, integritatea corporală proprie ori a altora, importante valori materiale sau tulbură în mod repetat și grav condițiile normale de muncă ori de viață în familie și societate. Deosebit de importantă este prevederea obligativității supunerii bolnavilor psihic periculoși tratamentului medical de specialitate, care se efectuează ambulatoriu sau, în caz de nevoie, în condiții de spitalizare, în unitățile sanitare de specialitate.

Conform art. 5 din *Decretul nr. 313/1980*, obligația de a încunoștința în scris unitățile sanitare despre starea bolnavilor psihic periculoși o au membrii majori ai familiei care locuiesc cu bolnavul, cei ce vin în contact cu acesta la domiciliu sau la locul de muncă, precum și orice altă persoană care are cunoștința de un asemenea caz. Aceeași obligație revine autorității tutelare, tutorelui sau părinților, cînd bolnavul este pus sub interdicție sau este minor.

Decretul stabilește și organele sanitare competente a lua măsuri cu caracter medical, acestea fiind: dispensarul medical în raza căruia domiciliază bolnavul sau dispensarul care deservește unitatea unde acesta lucrează; dispensarul policlinic competent din punct de vedere teritorial și comisia formată din trei medici psihiatri din cadrul spitalului sau secției de psihiatrie. Comisia medicală poate hotărî efectuarea tratamentului medical ambulatoriu sau obligatoriu în spital ori, dacă constată că acesta nu este necesar, poate recomanda bolnavului un alt tratament corespunzător. Decretul menționat cuprinde și dispoziții în legătură cu efectuarea tratamentului medical, precum și reguli de procedură cu privire la modificarea și încetarea tratamentului medical obligatoriu.

Deși acest act normativ nu prevede drepturi sau obligații pentru organele noastre, el se constituie ca un instrument legal pentru soluționarea unor cazuri privind bolnavii psihic care săvârșesc fapte ce fac obiectul muncii de securitate.

Astfel, impotriva bolnavilor psihic periculoși, care au comis fapte cu caracter antisocial și a căror gravitate nu impune luarea măsurilor de siguranță prevăzute în art. 113 și 114 Cod penal, se poate acționa prin sesizarea organelor sanitare prevăzute în Decret, pentru a lua măsurile cu caracter medical corespunzătoare. Considerăm necesară precizarea că pentru luarea măsurilor prevăzute în *Decretul nr. 313/1980*, ofițerii de securitate, înainte de a încunoștința organele sanitare competente, trebuie să culeagă suficiente date care să ateste comportamentul periculos al bolnavului în cauză, fie că acestea rezultă implicit din natura faptelor săvârșite (cele ce fac obiectul muncii organelor noastre), fie din alte manifestări ale sale.

Avînd în vedere multitudinea de probleme ce se pot ridica în legătură cu iresponsabilitatea penală, precum și diversitatea implicațiilor ei pentru munca organelor de securitate, prezentul material nu epuizează toate aspectele ce pot forma obiectul unei astfel de teme. Considerînd însă deschis dialogul cu cei interesați în această problemă, așteptăm eventuale întrebări asupra altor aspecte ce se impun a fi lămurite.

Colonel Gheorghe VASILE

LT. col. Isevie RUS

ANTITERORISM

Cunoașterea tehnicii de luptă și a materialelor explozive folosite de elementele teroriste; sarcinile ce revin organelor de securitate pentru descoperirea și neutralizarea acestora

— plan de dezbateri —

Evoluția fenomenului terorist pe plan internațional a pus încă o dată în evidență implicațiile sale politice, sociale, militare, financiare, umane, care au afectat, perturbat și zdruncinat simțitor desfășurarea normală a vieții într-o serie de țări ale lumii. Concomitent cu proliferarea actelor teroriste, asistăm la diversificarea metodelor și mijloacelor utilizate de grupări și organizații extremiste, la folosirea de către acestea a unor mari cantități de explozive, arme și muniții, adesea sustrate din arsenalele unor unități militare, întreprinderi, instituții de stat, magazine, sau procurate prin traficul ilicit cu astfel de mijloace.

În vederea asigurării eficienței măsurilor de prevenire, prin ridicarea profesionalității cadrelor, prezintă semnificație deosebită cunoașterea armamentului, muniției, a altor mijloace folosite în producerea actelor terorist-diversioniste.

I. Armamentul și mijloacele tehnice folosite în acțiunile teroriste

1. Armament clasic

De regulă, armamentul clasic întrebuințat în diferite acțiuni este ales în funcție de următoarele criterii:

- posibilitatea mascării și ascunderii acestuia, pentru a nu putea fi descoperit de organele de control sau supraveghere antiteroristă;
- precizia și debitul de foc;
- posibilitatea demontării, pe ansambluri sau subansambluri, în scopul ușurării transportului dintr-o zonă în alta;

- gabarit și greutate cit mai reduse;
- posibilitatea procurării sale cu ușurință.

În acțiuni de lichidare a unor personalități, de deturnări de aeronave, atacuri la diferite obiective, luări de ostatici etc., a fost folosită o gamă largă de armament, ca și diverse mijloace clasice, cum ar fi: pistoale mitralieră, puști mitralieră, puști cu lunetă cu sau fără amortizor, lansatoare de grenade reactive antitanc, lansatoare de rachete, grenade, mine antitanc și alte dispozitive explozive clasice.

Având în vedere măsurile adoptate pe plan internațional (în cadrul controlului antiterorist și antideturnare, respectiv folosirea unor mijloace tehnice de control perfecționate), teroriștii au diversificat metodele și procedeele de ascundere și mascare a armamentului, scop în care folosesc:

- ◆ îmbrăcămintea corporală și accesoriile acesteia;
- ◆ valizele, gențile, servietele-diplomat sau sacoșele amenajate special;
- ◆ demontarea armamentului pe piese, ansambluri și subansambluri și transportarea acestora în diferite zone, locuri, de către indivizi diferiți și izolați;
- ◆ produse alimentare preambalate, obiectele artizanale, aparatele electrice și electronice, instrumentele muzicale, aparatele foto-cinéma, obiectele de uz personal etc.;
- ◆ ambalajele originale ale unor produse (aparate tehnice, instalații, țigări, băuturi etc.);
- ◆ foliile de plumb pentru împachetarea armamentului în vederea opririi razelor „X” și derutării operatorilor de control.

Pentru transportul armamentului, muniției și al materialelor explozive, elementele teroriste folosesc autoturisme prevăzute cu locuri speciale de ascundere și mascare. Asemenea „locuri speciale” pot fi: rezervoarele de combustibil, pragurile de la uși, portierele sau alte spații prevăzute cu pereți dubli, filtrele de aer sau ulei, instalațiile de încălzire, carterele motoarelor sau alte locuri alese și pregătite cu multă dibăcie.

2. Mijloace improvizate

Intrucit în procurarea, transportul și mascarea armamentului clasic de foc, teroriștii întâmpină deseori dificultăți, ei recurg în principal la:

- ⊙ confecționarea de armament artizanal, cu caracteristici cit mai apropiate de cele ale armamentului fabricat în uzinele de specialitate;
- ⊙ realizarea de armament artizanal deghezizat, acțiune ce implică, de regulă, schimbarea adevăratei înfățișări și transformarea lui în diferite obiecte de uz personal.

Armamentul artizanal folosit de elementele teroriste în acțiuni are următoarele caracteristici: greutate mică; execută, de regulă, tragerea unui număr limitat de cartușe; este realizat ca obiect personal, dar e și o veritabilă armă de foc în același timp; se confecționează sub orice formă și mărime.

Elementele teroriste folosesc armament artizanal deghizat în :

- ◆ instrumente de scris (stilouri, creioane, pixuri etc.);
- ◆ diferite articole pentru fumători (brichete, pipe, port-țigarete);
- ◆ umbrele, bastoane, cravașe etc.;
- ◆ scule, unelte și diferite dispozitive folosite curent la reparații;
- ◆ jucării și păpuși;
- ◆ produse cosmetice (rujuri, farduri, creioane pentru machiaj etc.).

O pondere din ce în ce mai mare în acțiunile teroriste o ocupă folosirea dispozitivelor explozive artizanale, facilitată de :

- fabricarea relativ simplă a explozivelor improvizate;
- posibilitatea realizării cu ușurință a unor dispozitive de amor-sare mecanice, chimice, electrice;
- incorporarea unor dispozitive electronice în construcția dispozitivului de amor-sare și realizarea unor capcane foarte dificil de dez-amorsat;

● posibilități variate de ascundere și deghizare (trimiteri poștale, cărți, stilouri etc.).

Din analiza principalelor acțiuni teroriste în care au fost folosite dispozitive explozive rezultă că amplasarea acestora s-a făcut în : centre dens populate, săli de spectacole, săli de ședințe, sedii sau birouri ale unor instituții, în expoziții, magazine, mijloace de transport public, ambasade și reședințele diplomaților, reprezentanțe comerciale, sedii ale unor companii aeriene, diferite obiective economice (uzine, rafinării, conducte de petrol), precum și la posturi de radiodifuziune.

II. Alte mijloace

Pe lângă armamentul clasic de foc, armamentul artizanal, dispozitivele explozive, clasice sau improvizate, elementele extremist-diversioniste folosesc și alte mijloace, astfel :

- ⊙ substanțe chimice pentru otrăvirea apei potabile, a fructelor și produselor alimentare;
- ⊙ injectarea unor toxine extrem de rare, al căror antidot nu este cunoscut, în scopul producerii de septicemii, paralizii parțiale sau totale;
- ⊙ substanțe radioactive;
- ⊙ obiecte tăioase, deghizate în diferite accesorii de uz personal (pixuri, stilouri, bastoane, rujuri, creioane pentru machiaj etc.);
- ⊙ arme și muniții false, confecționate din material plastic.

În activitatea de prevenire a actelor terorist-diversioniste pe teritoriul țării noastre se cer folosite, cu eficiență și la întreaga capacitate, toate elementele **sistemului de apărare antiteroristă**, care pot contribui la descoperirea și neutralizarea mijloacelor utilizate de teroriști. În acest sens se au în vedere :

1. Instruirea potențialului informativ din obiective, medii, locuri pretabile și pregătirea contrainformativă a personalului muncitor cu probleme specifice combaterii terorismului.

2. Efectuarea cu înalt profesionalism, urmărind eficiența maximă, a controlului antiterorist la punctele de frontieră, pe aeroporturi și în porturi.

Cadrele de securitate care primesc astfel de sarcini vor respecta și aplica metodologia aprobată prin Ordinul ministrului de interne nr. D/00110/1979.

3. Realizarea în mod temeinic a controlului tehnic de securitate în obiective, ori de câte ori planurile de măsuri și necesitățile executării unor misiuni reclamă aceasta.

4. Sporirea vigilenței efectivelor pe timpul efectuării misiunilor, de pază a obiectivelor din răspundere și de protecție antiteroristă a personalităților, deziderat ce se poate realiza printr-o instruire temeinică — și pentru fiecare misiune în parte — a cadrelor destinate.

Maior Nicolae TOMA

Locotenent major ing. Dan-Michael GEORGESCU

NOTĂ :

La dezbaterea acestei teme va fi folosit și materialul din „SECURITATEA”, nr. 4/1980, pag. 37—39.

CERCETĂRI PENALE

Probleme ce se ridică în efectuarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de competența organelor de cercetare ale securității, când învinuiții (inculpații) sînt cercetați în stare de libertate

— documentar —

În conformitate cu dispozițiile legii, organele de cercetare ale securității efectuează urmărirea penală, indiferent de calitatea faptuitorului, în infracțiunile prevăzute de Codul penal în art. 155—173, 251—253 și art. 298, precum și în cazul infracțiunii de contrabandă prin trecerea peste frontieră, fără autorizație, a armelor, munițiilor, materiilor explozive sau radioactive, prevăzute în art. 72 lit. b din Codul vamal. De asemenea, organele de cercetare ale securității sînt competente, potrivit prevederilor art. 208 lit. d, din Codul de procedură penală — ca organe de cercetare specială —, să efectueze urmărirea penală în cazul infracțiunilor de frontieră. Intrucit pentru infracțiunile de frontieră au competență de cercetare și alte organe (ale Ministerului de Interne și Ministerului Apărării Naționale), prin Ordinul nr. D/00115/1979 al ministrului de interne s-a făcut o delimitare

între acestea, stabilindu-se că organele de cercetare efectuează urmărirea penală în cazul infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, numai dacă

faptă a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună, prin folosirea de arme, materii explozive, radioactive sau substanțe toxice.

Am făcut referirile de mai sus pentru a sublinia, în primul rând, gradul ridicat de pericol social al infracțiunilor ce sînt date în competența organelor de cercetare ale securității și necesitatea sporirii fermității în acțiunile de prevenire, descoperire și lichidare a acestora și, în al doilea rând, de a reaminti lucrătorilor de securitate că în luarea măsurilor de finalizare trebuie să țină seama de dispozițiile legii, deoarece — și în prezent — se mai întîlnesc cazuri cînd sînt sesizate alte organe cu instrumentarea unor cauze de competență exclusivă a organelor de cercetare ale securității, ajungîndu-se chiar la judecarea lor de către instanțe judecătorești necompetente. De aceea, se impune să se acorde o atenție deosebită verificării competenței în toate cazurile în care organele de securitate sînt sesizate în legătură cu săvîrșirea unor fapte prevăzute de legea penală, cunoscut fiind că actele întocmite cu încălcarea dispozițiilor legii sînt lovite de nulitate, ceea ce obligă la reluarea cercetărilor de către organele competente, depunîndu-se un alt volum de muncă și alte cheltuieli pentru efectuarea urmăririi penale.

După cum se statuează în art. 200 din Codul de procedură penală, urmărirea penală are ca obiect strîngerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată. Toate actele sau măsurile ce urmează a fi luate în desfășurarea urmăririi penale se dispun prin ordonanță, atunci cînd legea prevede aceasta, sau prin rezoluție motivată. Așadar, luarea măsurii de reținere sau promovarea către procuror a propunerii de arestare preventivă trebuie temeinic analizată, pentru ca privarea de libertate să se facă numai în condițiile și cazurile prevăzute de lege, concretizate în prevederile art. 143, 144, 146 și 148 din Codul de procedură penală. Prevederile acestor texte reflectă și asigură principiul inviolabilității persoanei consacrat în art. 31 al Constituției R.S.R., ca nici o persoană să nu poată fi reținută sau arestată dacă împotriva ei nu există probe sau indicii temeinice că a săvîrșit o faptă prevăzută și pedepsită prin lege.

Învinuții sau inculpații care au săvîrșit infracțiuni îndreptate împotriva securității statului sînt cercetați, de regulă, sub stare de arest, date fiind pericolul social al unor asemenea fapte și pericolozitatea făptuitorilor.

În practică pot fi întîlnite și cazuri de excepție, cînd făptuitorii care au comis astfel de infracțiuni sînt cercetați și în stare de libertate, dacă interesele muncii informative sau ale cercetării penale necesită aceasta. Alteori, se întîlnesc situații cînd începerea urmăririi penale este impusă de efectuarea unor activități ce nu se pot desfășura decît în acest cadru legal, neexistînd întrunite condițiile legale pentru luarea măsurilor de reținere sau de arestare și astfel făptuitorii sînt ascuțați în stare de libertate. Desigur, pot fi și situații cînd măsura arestării preventive nu poate fi luată datorită stării sănătății făptuitorului, ori cînd, în timpul cercetărilor sub stare de arest, acesta s-a îmbolnăvit și nu există condiții ca boala să fie tratată în sistemul sanitar al Ministerului de Interne, dar nu se impune suspendarea urmăririi penale întrucît nu sînt întrunite toate cerințele prevăzute de lege pentru dispunerea unei astfel de măsuri.

Modalitatea cercetării făptuitorului în cursul urmăririi penale — în libertate sau sub stare de arest — rămîne totuși la aprecierea organelor de securitate, apreciere subordonată intereselor de ordin operativ și principiului aflării adevărului. Dar, indiferent de modalitatea aleasă, trebuie ca pe tot parcursul cercetărilor să se asigure respectarea regulilor de bază ale procesului penal: legalitatea, adevărul, rolul activ al organului de urmărire penală, garanțarea dreptului la apărare, folosirea limbii materne, egalitatea cetățenilor în fața legii, garanțarea libertății individuale, oficialitatea, nemijlocirea și opacitatea. Aceste reguli se află într-o continuă interacțiune și se condiționează reciproc, legalitatea constituînd principalul cadru fără de care celelalte reguli nu pot fi realizate.

Considerăm că, în egală măsură, organul de cercetare penală și cel care a efectuat urmărirea informativă în cazul respectiv trebuie să analizeze în profunzime, atît avantajele, cit și dezavantajele ce pot decurge din alegerea uneia dintre cele două modalități de cercetare.

Cercetarea făptuitorului în stare de libertate constituie o activitate complexă, care depășește sfera atribuțiilor specifice organelor de cercetare penală, ea impli-

cînd o participare activă a organelor informativ-operative la lămurirea cauzei sub toate aspectele. Aceasta presupune conjugarea eforturilor subordonate aceluiași scop, direcționate pe baza unor planuri comune de măsuri, care să oglindească conceptul conlucrării, materializat în obiectivele ce se urmăresc, acțiunile concrete ce vor fi întreprinse, termenele de executare a acestora, precum și responsabilitățile pe profiluri de muncă.

Cercetarea în stare de libertate oferă o seamă de avantaje, mai ales în situațiile în care se cunoaște numai o parte a activității infracționale sau nu s-a reușit identificarea tuturor mijloacelor de probă, ori nu se cunosc toți participanții la săvîrșirea infracțiunii ce face obiectul urmăririi penale. Prin măsuri combinate — realizate într-o strînsă conlucrare cu organele informative — pot fi obținute informații și date de valoare care să elucideze problemele ce interesează. Totodată, se poate realiza punerea sub control informativ a reacției făptuitorilor cu privire la învinuirile ce li se aduc (sau referitoare la tactica adoptată de organul de cercetare penală), datele obținute oferînd, de cele mai multe ori, indicii prețioase în legătură cu vinovăția lor, precum și cu stabilirea tacticii adecvate pentru aflarea adevărului.

Ilustrative în acest sens sînt cazurile persoanelor care, pentru a se sustrage răspunderii penale se dedau la acte de simulare a unor stări greu de controlat cînd sînt cercetate sub stare de arest. Astfel, împotriva numitei „DORA” s-a început urmărirea penală pentru infracțiunea de subminare a economiei naționale și, existînd suficiente probe de vinovăție, s-a luat măsura arestării preventive. În timpul cercetărilor, a acuzat permanent crize cardiace și stări de leșin, care au făcut, în mod practic, imposibilă cercetarea ei. Existînd indicii că cea în cauză simulează, întrucît examenele medicale nu confirmau asemenea stări, după ce — împreună cu organele informative — s-a luat un complex de măsuri, „DORA” a fost pusă în libertate. Contactînd imediat o sursă, „DORA” i-a confiat că punerea în libertate s-a datorat talentului său în „arta simulării”, precizîndu-i că a mai procedat în același mod și în timpul studenției, în situațiile cînd se afla în dificultate la unele examene. Verificările au evidențiat că afirmațiile ei sînt reale. Cercetările au stabilit, ulterior, că „DORA”, fiind surprinsă de măsura arestării și dîndu-și seama de gravitatea faptei săvîrșite, a urmărit să obțină — cu orice preț — punerea ei în libertate, pentru a contacta și determina firma străină pe care o reprezenta să intervină pe lingă autoritățile românești în scopul absolvirii de răspundere penală. Aceasta însă nu și-a putut concretiza planurile, întrucît s-au luat măsurile de prevenire care se impuneau.

Printr-o strînsă conlucrare cu organele informative, în timpul cercetării în stare de libertate se pot descoperi noi mijloace de probă sau pot fi identificați și alți participanți la săvîrșirea infracțiunii ce face obiectul urmăririi penale ori a altor fapte prevăzute de legea penală. De exemplu, în cazul „VOIAJORUL”, cercetat pentru favorizarea unei firme străine, abordîndu-se și problema detinerii și efectuării de operațiuni interzise cu mijloace de plată străine, acesta a negat categoric, dar, plecînd de la organele de cercetare, în loc să meargă acasă cum proceda de obicei, s-a dus la domiciliul unei persoane — despre care s-a stabilit că era cea unde avea ascunsă valuta — și a instigat-o să nu recunoască fapta, pentru că nici el n-a mărturisit adevărul.

Au existat și cazuri cînd făptuitorii cercetați în stare de libertate — fiind întrebați de anumite mijloace materiale de probă, despre a căror existență se cunoștea din urmărirea informativă, dar care n-au fost descoperite cu prilejul perchezițiilor — după ascultare s-au dus direct la locul unde erau ascunse acestea, cu intenția de a le distruge, creîndu-se în acest mod momente prielnice prinderii lor în flagrant.

În alte cazuri, prin cercetarea în stare de libertate s-au putut crea asemenea situații, încît făptuitorul a fost determinat să prezinte organului de cercetare penală mijloace de probă fără de care tragerea la răspundere penală nu era posibilă. Astfel, în cazul „PAVEL”, cetățean român, încadrat în muncă la reprezentanța din București a unei firme străine, s-a realizat o combinație informativă cu unitatea de profil, prin care s-a urmărit ca acesta să acționeze de așa manieră, încît să se poată obține din străinătate, de la conducerea firmei, copia documentelor prin care transmisese date secrete cu caracter economic. Rezultatul a fost cel scontat, ceea ce nu s-ar fi putut realiza în condițiile în care „PAVEL” ar fi fost cercetat sub stare de arest.

Intr-o cauză penală soluționată recent, au fost implicați cetățeanul străin „ROȘU”, reprezentant de firmă, și doi lucrători dintr-o întreprindere românească de comerț exterior, care au produs o pagubă importantă economiei naționale. Pentru a se putea iniția măsuri care să asigure atât obținerea unor probe materiale din străinătate, cât și acoperirea prejudiciului, de la început s-a hotărât ca străinul să fie cercetat în stare de libertate și supravegheat atent. Pe lângă o serie de legături care au fost identificate, „ROȘU” a fost determinat să prezinte organului de cercetare înscrisuri autentice, ce se aflau în țara sa, din care au rezultat cîștigurile fabuloase realizate prin contractele încheiate cu partenerii români, ca urmare a folosirii unor manopere frauduloase, și să achite, în valută, prejudiciul cauzat. În contactele pe care „ROȘU” le-a avut pe timpul cercetării în stare de libertate cu surse și persoane oficiale din legătura unității informative de profil, acestea, în urma unei temeinice instruiri, l-au influențat să acționeze așa cum i se cerea de către organul de cercetare penală.

Cercetarea în stare de libertate oferă și avantajul că făptuitorii au posibilitatea să contacteze un număr mare de persoane, față de unele făcînd mărturisiri cu privire la împrejurările în care au comis faptele ori solicitînd sugestii asupra modalităților de ascundere a adevărului, ceea ce ușurează procesul probațiunii. În asemenea contacte, de cele mai multe ori, fac și referiri la tactica adoptată în cercetarea lor, date care sînt utile organului de urmărire penală pentru alegerea și folosirea celor mai adecvate procedee metodice și tactice.

În practica organelor de cercetare ale securității au fost și cazuri cînd, în timpul cercetării în stare de libertate, făptuitorii au fost prinși la locurile unde au ascuns unele bunuri de valoare, obținute pe căi ilicite, ori s-au descoperit acte de vânzare-cumpărare și „donatii” deghizate ale unor însemnate valori materiale, în vederea sustragerii de la măsurile legale de confiscare.

În cazurile în care au produs pagube materiale prin săvîrșirea de infracțiuni ce sînt date în competența organelor de cercetare ale securității ori sînt concurente cu acestea, de cele mai multe ori, în scopul ușurării situației, făptuitorii — în special cetățenii străini — încearcă posibilități de acoperire a prejudiciilor, ceea ce constituie un alt avantaj, care, în condiții de arest preventiv este mai greu de folosit. Cazul „ROȘU” — la care am făcut referiri — este concludent în acest sens, el acoperînd întregul prejudiciu adus economiei naționale, deși la producerea acestuia mai erau implicați și doi cetățeni români.

Alteori, prin măsuri temeinic pregătite, s-au putut fixa și probe legături importante ale unor cetățeni români cu străini, despre care cei implicați refuzau să facă mărturisiri. Astfel, în cauza penală privind pe „GRINDEANU”, cercetat în stare de libertate pentru săvîrșirea infracțiunii de divulgare a secretului economic, s-a stabilit că și după începerea urmăririi penale se întilnea în mod organizat cu străinul care îi făcuse instructajul în domeniul culegerii de informații. De data aceasta însă, îl informa pe străin despre felul cum se desfășoară cercetările și îi solicita acestuia intervenții la nivelul unor organe de stat pentru a nu fi tras la răspundere penală. Deși i s-au făcut promisiuni de sprijin, ele nu s-au putut materializa, „GRINDEANU” aflîndu-se în prezent în executarea pedepsei închisorii.

Pe lângă avantajele enunțate — precum și altele, specifice particularităților fiecărui caz în parte —, cercetarea făptuitorilor în stare de libertate prezintă și o serie întreagă de riscuri pentru activitatea organelor de cercetare penală și a celor informative. Avînd posibilitatea de mișcare nelimitată, ei pot să distrugă, să ascundă, să modifice sau să influențeze mijloace de probă necesare organului de cercetare penală pentru dovedirea vinovăției. În practica organelor de cercetare penală ale securității s-au întilnit numeroase cazuri cînd, persoane ascultate ca martori ai acușării au fost influențate să retracteze declarațiile, precum și cazuri de conecționare de probe în apărare, prin contrafacerea sau alterarea conținutului unor acte oficiale.

În majoritatea cazurilor, făptuitorul cercetat în stare de libertate pune în gardă pe ceilalți participanți la săvîrșirea infracțiunii asupra modului în care se desfășoară cercetările, iar aceștia iau măsuri pentru a se sustrage urmăririi penale. Cercetările se complică mai ales atunci cînd activitatea celorlalți participanți nu

este cunoscută, nefiind supuși controlului informativ. Dacă infracțiunea a fost săvîrșită de mai multe persoane, împreună, cercetarea acestora în stare de libertate poate eșua, intrucît făptuitorii se pot pune de acord asupra modului cum să deruteze organele de urmărire penală și să ascundă adevărul.

Se întilnesc în activitatea practică și situații cînd făptuitorii cercetați în stare de libertate — pe fondul pregătirii terenului pentru a se sustrage răspunderii penale — săvîrșesc sau determină alte persoane la comiterea de infracțiuni. De exemplu, sustrag sau distrug documente oficiale ce se află în păstrarea organizațiilor socialiste, instigă la mărturie mincinoasă, recurg la acțiuni de corupere prin mituire sau angajare a altor persoane la trafic de influență și falsuri, încearcă — și uneori reușesc — să treacă fraudulos frontiera, continuă să divulge în lanț secretele de stat ce formează obiectul cercetărilor sau proliferază concepțiile ostile de care sînt învinuți. De pildă, persoanele învinuite de divulgarea secretului, în contactele pe care le au cu cetățeni străini și români le ajuc la cunoștință, pînă în cele mai mici amănunte, faptele săvîrșite, de cele mai multe ori în scopul obținerii unor sugestii pentru a-și formula apărățile, dar, în fapt, ei continuă săvîrșirea infracțiunii.

Prin contactele cu diferite categorii de persoane, facilitate de starea de libertate, învinuții sau inculpații își creează legături neoficiale cu organizații sau grupări reacționare din străinătate la care apelează pentru intervenții, deformînd realitatea faptelor ce li se rețin în sarcină și, nu de puține ori, se prezintă ca fiind persecutați pentru așa-zise delikte de opinie, ceea ce creează o serie de implicații pentru desfășurarea urmăririi penale.

În alte cazuri, pentru tergiversarea cercetărilor recurg la procurarea de acte medicale, prin care sînt declarați în stare gravă de boală, ce nu mai permite continuarea cercetărilor asupra lor sau aplicarea altor măsuri prevăzute de lege.

Un alt dezavantaj al cercetării în stare de libertate îl constituie împrejurarea că învinuții sau inculpații pot să dispară de la domiciliu perioade îndelungate de timp, mai ales atunci cînd nu este asigurată o urmărire informativă continuă și activă, iar alții, recurgînd la acte necugetate, se sinucid. De aceea, măsurile informativ-operative ce se întreprind trebuie să se coroboreze cu adoptarea unei tactici adecvate particularităților fiecărui caz în parte.

Au existat situații cînd persoanele cercetate în stare de libertate — apelînd la serviciile unor avocați, care au abdicat de la etica profesională — au fost sfătuite ce recunoașteri să retracteze și ce mijloace de probă mincinoase să producă și să le invoce în apărare, sau cum să se comporte în fața organelor de cercetare și de judecată pentru eludarea adevărului. De aceea, în cazul infracțiunilor de competența organelor de cercetare ale securității este bine ca avocații să fie mai mult în atenția organelor informativ-operative, pentru a se preveni orice încercare de mistificare a realităților.

Pentru a se fructifica avantajele cercetării în stare de libertate și a se preveni dificultățile ce se pot ivi, se impun desfășurarea unei munci temeinic organizate, în fiecare caz în parte, o conlucrare permanentă între organele de cercetare penală și cele informative, realizarea cu operativitate a schimbului de date și informații între aceste organe, pentru găsirea celor mai corespunzătoare soluții de rezolvare, în deplină concordanță cu prevederile legii.

Colonel Corneliu ANGHEL
Capitan Sever MOLDOVAN

Elaborarea sistemelor informatice. Sarcinile și responsabilitățile ce revin participanților la sistemele informatice elaborate în Ministerul de Interne

În prezent în țara noastră se desfășoară o largă acțiune de perfecționare a sistemului informațional economico-social și de extindere a utilizării tehnicii electronice de calcul în toate ramurile principale de activitate.

Această acțiune este reglementată prin documentele Congreselor al XI-lea și al XII-lea, Conferinței naționale din decembrie 1977, precum și prin unele acte normative specializate, cum sînt:

● Hotărîrea C.C. al P.C.R. din 18.04.1972 privind „Perfecționarea sistemului informațional economico-social, introducerea sistemelor de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor și dotarea economiei naționale cu tehnică de calcul în perioada 1971—1980”.

● Decretul nr. 499/22.09.1973 privind „Organizarea unitară a activității de informatică și măsuri pentru îmbunătățirea elaborării sistemelor de conducere economică”.

● Programul special privind dotarea cu tehnică de calcul și introducerea sistemelor informatice în economie în perioada 1976—1980.

Este cunoscut că în cadrul unui sistem informațional există totdeauna un sistem de prelucrare care poate fi manual, mecanizat, automat sau combinat (în perioadele de tranziție), cu rol de concentrare a datelor ce intră în sistem într-o formă accesibilă acestuia, memorarea acestora și

prelucrarea propriu-zisă a lor în vederea regăsirii lor facile, transformarea datelor în informații și punerea lor la dispoziția punctelor sau persoanelor din sistemul informațional cărora le sînt necesare și care sînt autorizate a le primi. Atunci cînd în sistemul de prelucrare a datelor predomină prelucrarea automată sistemul va deveni sistem INFORMATIC, acceptînd că întotdeauna rămîn în afara acestuia o serie de activități specifice sistemului informațional care nu vor fi prelucrate cu calculatorul.

Pentru o proiectare și realizare corectă a unui sistem informatic, trebuie ținut seama de locul și legăturile acestuia în (cu) sistemul informațional care trebuie studiat și cunoscut foarte bine, întrucît practic are loc și o reproiectare a acestuia.

În cele ce urmează vom prezenta pe scurt etapele de realizare a unui sistem informatic și responsabilitățile ce revin participanților la realizarea, întreținerea și utilizarea sistemelor informatice specifice activității de securitate.

Sistemele informatice specifice Ministerului de Interne se realizează în cadrul unei activități complexe, multidisciplinare, care necesită participarea a numeroși specialiști, atît pe profil informatic, cît și din domeniul ce face obiectul sistemului res-

pectiv (muncă informativ-operativă, evidență, arhivă ș.a.). Etapele de elaborare a sistemelor informatice pentru munca de securitate sînt, cu unele deosebiri de nuanță, aceleași ca și în cazul altor domenii de activitate, respectiv: 1) analiza generală (studiul de oportunitate); 2) analiza de detaliu; 3) proiectarea-programarea; 4) implementarea; 5) exploatarea și dezvoltarea.

Analiza generală și cea de detaliu sînt etape de cunoaștere, de „fotografiere” a domeniului pentru care se elaborează sistemul informatic. Cu ajutorul unor metode și tehnici adecvate se obțin toate datele și informațiile necesare definirii domeniului, stabilirii ieșirilor și intrărilor sistemului, precizării categoriilor de indicatori ce se înmagazinează și prelucrează etc. La aceste etape, participarea titularilor de lucrări și a utilizatorilor este indispensabilă. De modul cum aceștia se angrenează în soluționarea problemelor depinde în cea mai mare parte calitatea viitorului sistem informatic.

Etapa de proiectare-programare a sistemului are, în general, un caracter tehnic și reprezintă materializarea în soluții informatice a concluziilor din etapele anterioare. Deși mai redusă, și în această etapă participarea utilizatorului are un caracter de obligativitate. Stabilirea formatelor, elaborarea codurilor, proiectarea fluxurilor sînt tot atîtea activități în care punctul de vedere al unității titulare de lucrare trebuie exprimat fără nici un echivoc.

Odată elaborat proiectul logic și tehnic al sistemului, acesta trebuie pus în aplicare. Activitățile prin care sistemul informatic se instalează și intră în funcțiune constituie obiectul etapei de implementare. Implementarea este o etapă în care componentele sistemului, după ce au fost testate și acceptate individual în timpul etapei de construire, urmează a fi asamblate și incluse treptat în sistem în conformitate cu concepția generală de realizare. Noțiunea de implementare nu se rezumă numai la introducerea datelor în sistem, așa cum este ea de regulă cunoscută (desigur ea fiind cea mai voluminoasă dar nu cea mai grea), ci și la verificarea procedurilor elaborate și a performanțelor sistemului proiectat. Acum se realizează, de fapt, primul contact al viitorului sistem informatic cu utilizatorii săi, cu domeniul vizat. În această etapă, principala sarcină a utilizatorilor o constituie asigurarea cantitativă și calitativă a datelor.

Ultima etapă, cea de exploatare și dezvoltare, încheie ciclul iterativ al elaborării unui sistem informatic, stabilind re-

lații de tipul solicitare-executare de servicii, în care valorificarea tehnică a sistemului revine proiectantului, iar cea operativă revine utilizatorilor. Pe baza concluziilor desprinse din funcționarea sistemului, a modificării structurii și conținutului domeniului ce se prelucrează automat, în această etapă se realizează dezvoltările, adaptările sau îmbunătățirile sistemului informatic, activități cu care se reia ciclul analiză-proiectare-programare-implementare.

Acestor etape, devenite clasice, li s-ar mai putea adăuga încă una, în care se realizează preluarea sistemului de către utilizator, avînd ca obiectiv pregătirea personalului acestuia pentru a „adopta” noul sistem, pentru a-i înțelege mecanismele de funcționare și valențele sale în procesul muncii. Tot în această etapă se impun adaptarea stilului de muncă al cadrelor la noile condiții determinate de existența sistemului informatic, a echipamentelor de dialog cu acesta (terminalele), a unor noi circuite informaționale etc. și obligativitatea desființării sistemului manual (dacă a existat), pentru a nu se irosi muncă și a se evita paralelisme inutile.

Un principiu de bază unanim acceptat în activitatea de informatică este cel care definește că „sistemul este pentru utilizator”. Potrivit acestui principiu, beneficiarului, respectiv conducerii unității titulare de lucrare, îi revin sarcini și responsabilități precise, de mare importanță, în calitate de participant activ în toate etapele de elaborare, care trebuie nu numai să sprijine, ci să și răspundă pentru corecta realizare a sistemului informatic. Ordinele în vigoare prevăd expres aceste obligații, dar în puține cazuri principiul a fost înțeles ca atare și în și mai puține situații a fost aplicat întocmai.

Stadiul atins în prelucrarea automată a datelor și trecerea la o nouă etapă, mai complexă, impun abordarea aspectelor de implicare în sistemele informatice cu maximum de răspundere, de către toți participanții.

Elementul calitativ nou este acela că o mare parte dintre aceste sisteme vor fi constituite în forme superioare de organizare sub aspect informatic, respectiv în baze de date, care vor face posibilă încă din acest an o parte dintre utilizatori — unitățile centrale de profil, Securitatea municipiului București și alte unități din Capitală — să fie dotate cu terminale. Se creează astfel condiții ca într-un viitor apropiat să se poată renunța la circuitul destul de greoi, de obținere a informațiilor din unele evidențe de securitate, prin „cereri de verificare”. Datele se vor

obține direct de la locul de muncă, într-o formă care poate crea ușor impresia că fiecare unitate are evidența în incinta sa, ori că are propriul calculator. Pentru ca volumul mare de cereri de verificare să se rezolve pe această cale este însă necesar ca în prealabil toate datele ce interesează întregul aparat să fie introduse pe calculator. Din acest punct de vedere lucrurile sînt mai complicate, intrucît cea mai importantă dintre evidențe — *cartoteca generală documentară* — va fi trecută integral pe calculator abia către sfîrșitul actualului cincinal. Dar, oricum, sînt înmagazinate numeroase alte categorii de date, care vor putea fi valorificate pe această cale.

Un alt element calitativ este acela că prin introducerea pe calculator a datelor din cartoteca generală documentară devine inutilă menținerea în continuare a unor sisteme sau evidențe manuale. Acestea trebuie supuse unei severe raționalizări, care să conducă fie la desființare, fie la adaptarea lor la noile cerințe.

În situațiile cînd se aduc modificări sau dezvoltări la actele normative care erau în vigoare la data proiectării și realizării unor sisteme informatice dintr-un domeniu de muncă, acestea trebuie analizate și din punctul de vedere al schimbărilor ce le aduc în sistemul informatic respectiv. Sub acest aspect este necesar ca propunerile de modificări sau dezvoltări, precum și de elaborări de noi acte normative în acel domeniu să fie analizate și cu *Centrul de informatică și documentare* în faza supunerii lor spre aprobare, pentru a se evita implicațiile nedorite de a nu se putea face ulterior corelări de date sau aspecte care să pericliteze buna funcționare a sistemului. De asemenea, după aprobare, colectivul care a realizat sistemul informatic trebuie să intre în posesia actului normativ, în care sens în lista de distribuție a documentelor respective să fie cuprinsă și Unitatea de calcul din cadrul Centrului de informatică și documentare.

Trecerea la utilizarea terminalelor va fi un progres real și acesta este dezideratul oricărui sistem informatic care necesită dialog permanent cu calculatorul. În mod cert dotarea cu un terminal aduce simplificări importante în circuitul informațional, cu real cîștig de timp pentru ofiterii din aparatul informativ operativ, prin eliminarea perioadei de așteptare de 1—3 zile pentru verificarea unor persoane. Dar un terminal aduce pentru unitate și unele servituti, dintre care se detașează desemnarea a 1—2 cadre bine instruite, pentru utilizarea echipamentului, precum și stabi-

lirea și respectarea anumitor obligații pe linia protecției și securității datelor.

Terminalele ce vor fi instalate în cursul acestui an la unitățile centrale de securitate vor putea fi utilizate numai pentru acele sisteme informatice pentru care s-au cules și implementat date. Problema dotării cu terminale a inspectoratelor județene se va pune într-o etapă ulterioară, fiind condiționată de construirea unor legături de telecomunicații speciale, astfel încît această sarcină va deveni operantă la nivel județean în anii următori.

Pe linia promovării informaticii în activitatea informativă de securitate, cadrelor cu funcții de conducere le revin sarcini importante. Astfel, ele trebuie:

◆ să asigure un control permanent asupra executării întocmai a sarcinilor referitoare la culegerea, codificarea și transmiterea datelor la calculator pentru sistemele în curs de implementare sau pentru întreținerea sistemelor în exploatare, situînd pe prim plan calitatea și corectitudinea acestor informații;

◆ să vadă personal toate lucrările elaborate de sistemul automat, pentru a dispune măsuri de valorificare a lor și a se asigura că aceste date se exploatează și că se cer lucrări potrivit nevoilor specifice unității;

◆ să analizeze trimestrial sau ori de cîte ori este necesar, modul cum compartimentele informativ-operative își îndeplinesc sarcinile ce le revin pe linia prelucrării automate. Cu prilejul analizei se pot cere de la calculator lucrări edificatoare în această direcție.

Fără îndoială că mai sînt și alte sarcini ce revin unităților, atît la nivelul șefilor unităților centrale, inspectorilor șefi, șefilor de securitate, cit și la nivelul șefilor de servicii, ai grupelor de analiză-sinteză și B.I.D., cit și fiecărui ofiter operativ. În trimestrul al treilea al acestui an se preconizează elaborarea unor „planuri comune de măsuri”, încheiate între Centrul de informatică și documentare și unitățile utilizatoare — așa cum dealtfel este prevăzut în ordinele în vigoare și după cum s-a și realizat cu o parte dintre beneficiari —, prin care vor fi stabilite mai în detaliu sarcinile ce revin, atît C.I.D., cit și unităților, separat, pe fiecare nivel decizional, și care vor constitui un cadru juridic important pe linia promovării informaticii în activitatea informativ-operativă.

Actualul cincinal trebuie să reprezinte etapa în care să se treacă de la acumulările cantitative de date în sistemul automat la o formă calitativ superioară

de valorificare a datelor, de furnizare de răspunsuri la unități în timp real (la momentul producerii evenimentului), prin intermediul terminalelor și al altor dispozitive tehnice adecvate, la eliminarea unor sisteme manuale de lucru paralele și, prin aceasta, la scurtarea circuitelor informaționale. În același timp, datele prelucrate automat să devină principala sursă în

elaborarea de analize de fenomen, studii și prognoze realizate, pe bază de modele matematice și cibernetice, în domeniul muncii informativ-operative, care sînt instrumente de mare importanță în perfecționarea conducerii științifice în activitatea de securitate.

Colonel Ion RIZEA
Căpitan Tiberiu POPA

NOTĂ: Avînd în vedere locul deosebit de important al dezvoltării sistemelor informatice în contextul preocupărilor pentru promovarea progresului tehnico-științific în munca de securitate în scopul creșterii calității și eficacității acesteia, se recomandă ca în cadrul dezbaterilor la această temă să se insiste cu precădere asupra următoarelor probleme:

● Activitatea desfășurată pentru introducerea în calculator a datelor și informațiilor pe linia sistemelor în funcțiune, astfel încît acestea să oglindească complet și cu exactitate schimbările survenite în situația operativă din domeniul respectiv.

● Modul cum sînt exploatare datele primite de la calculator în procesul muncii și căile de valorificare superioară a acestora.

● Necesitatea extinderii sistemelor informatice în raport cu cerințele activității practice.

În pregătirea dezbaterilor la această temă vor fi revăzute articolele „Concepția de perfecționare a sistemului informațional operativ de securitate. Evidențele de securitate și valorificarea lor superioară prin prelucrarea automată. Sarcinile ce revin aparatului informativ-operativ pe această linie”, din „Securitatea” nr. 2/1980 și „Utilizarea datelor din sistemele de prelucrare automată în activitatea de prevenire desfășurată de organele de securitate”, din „Securitatea” nr. 3/1980.

Aspecte privind actualizarea arhivelor operative de securitate. Conexarea, conservarea, microfilmarea și exploatarea documentelor de arhivă în interesul muncii informativ-operative de securitate

Documentele din arhiva operativă a organelor de securitate oferă un cîmp larg de investigații și infor-

mare, ele fiind utile activității curente intrucît conțin date de interes pentru securitatea statului despre persoanele

cu antecedente politice reactionare sau penale. Totodată, arhiva oferă aparatului multiple posibilități de documentare și de instruire, de generalizare a metodelor pozitive de muncă și de realizare a unui util schimb de experiență în privința finalizării unor acțiuni de securitate mai deosebite.

Ca mijloc de documentare, arhiva are un rol important în organizarea măsurilor de prevenire, descoperire și lichidare a activităților ostile și a altor fapte antisociale, în informarea organelor de decizie, la toate nivelurile, cu privire la eficiența acțiunilor întreprinse în problemele și obiectivele muncii de securitate.

Documentele de evidență și cele din arhivă constituie un fond unitar de date și informații, care este folosit la luarea deciziilor în munca informativ-operativă. Din această cauză este necesară o continuă actualizare, respectiv completarea și ținerea la zi cu date de interes documentar, prin introducerea în permanență în arhivă a materialelor provenite din supravegherea și urmărirea informativă, din activitatea cu rețeaua, din prelucrarea și conexasia materialelor la dosarele existente în arhivă.

Sub raportul valorii materialelor, actualizarea fondului de date de interes operativ se justifică numai în situația când aduce elemente noi sau când întregeste documentele de bază.

Potrivit reglementărilor existente, introducerea de noi documente în arhivă trebuie să aibă loc după soluționarea definitivă a situațiilor la care se referă, respectiv la încetarea supravegherii sau urmării informative, încetarea legăturii cu persoanele din rețeaua informativă, definitivarea cauzelor de urmărire penală, precum și în cazul neconfirmării materialelor de primă sesizare. În consecință, în arhivă nu se primesc materiale din supravegherea sau urmărirea informativă, dacă din acestea rezultă aspecte neclarificate, legături ale persoanelor urmărite cu situația operativă incertă, fără date de identificare sau fără a fi menționată hotărârea cu privire la ele.

Dealtfel, necesitatea existenței datelor de identificare reale pentru toate persoanele care fac obiectul muncii informativ-operative devine o cerință importantă în perfecționarea evidențelor de securitate, pentru a se evita orice eroare, atât în ce privește organizarea arhivei, cât și furnizarea de relații. De aceea, trebuie ca fiecare ofiter din compartimentele informativ-operative să se străduiască permanent ca datele din dosare să fie reale și complete, aceasta constituind o garanție a asigurării legalității socialiste.

În același timp, toți cei care au răspunderi pe linia actualizării arhivei trebuie să manifeste maximum de exigență față de calitatea documentelor destinate clasării, din punctul de vedere al datelor și informațiilor ce le conțin, sub aspectul valorii operative.

Intrucât actualizarea se realizează, în principal, prin introducerea de noi materiale, preponderentă este și respectarea regulilor ce preced arhivarea. Așezate în succesiunea obținerii lor, cronologic, documentele redau imaginea desfășurării în timp a faptelor și evenimentelor, ceea ce permite controlul la clasare, urmărirea modului cum s-a desfășurat acțiunea și s-au respectat termenii, precum și o viziune clară asupra evoluției și rezolvării cazului. În situații de excepție, materialele provenite din rezolvarea unor cazuri mai

deosebite pot fi ordonate chiar pe momente operative, dacă acestea sînt distincte și dacă nevoia de documentare este mai edificatoare pentru cei care consultă arhiva.

Pentru a se facilita controlul asupra modului de clasare a documentelor, precum și în scopul asigurării unor condiții optime de consultare a acestora, este necesar ca materialele din dosarele constituite pentru arhivă să aibă următoarea ordine de așezare:

- ◆ materialul de primă sesizare, cu rezoluția șefului competent să dispună începerea supravegherii sau urmării informative;

- ◆ cererea de verificare la evidența populației, care atestă realitatea datelor de identificare a persoanei;

- ◆ planul (planurile) de măsuri sau de căutare a informațiilor;

- ◆ materialele adunate în procesul muncii (în ordinea obținerii sau întocmirii lor);

- ◆ raportul (sinteza, referatul) de încetare a supravegherii sau urmării informative (ultima piesă din dosar).

Scrisorile și plicurile se introduc în dosar sub formă de file, iar fotografiile se lipesc pe coli de hirtie, menționându-se în partea de jos pe cine sau ce reprezintă.

Materialele obținute prin mijloace „T.O.” se leagă separat, în ordinea datelor calendarice la care au fost întocmite, și constituie

ultimul volum al dosarului.

Fiecare volum din dosar se numerotează separat, începînd cu prima filă, iar la sfîrșit se certifică numărul fișelor din care se compune.

Din conținutul raportului de încetare a supravegherii sau urmării informative trebuie să se desprindă temeiurile pentru care persoanele au fost în atenție, sarcinile ce trebuiau rezolvate, acțiunile întreprinse și rezultatele concrete obținute, legăturile apărute (care prezintă interes operativ) și măsurile luate asupra acestora, precum și propuneri motivate de menținere sau scoatere din evidențele de securitate.

Întocmirea unor rapoarte de clasare clare, cu redarea elementelor principale rezolvate în procesul supravegherii sau urmării informative, a metodelor folosite și a modului cum au fost soluționate, cu trimiteri la fișele unde sînt materialele de bază, oferă multiple avantaje, atât pentru studiu, cit și pentru prelucrarea automată.

Am enunțat cîteva dintre aspectele esențiale ale acțiunii de clasare, întrucît unele practici existente în prezent impietează asupra activității de ordonare a materialelor și de documentare a aparatului de securitate.

Astfel, rapoartele de finalizare a supravegherii și urmării informative nu cuprind

întotdeauna concluziile care trebuie desprinse din analiza faptelor, iar măsurile nu concordă cu gravitatea acestora. Unele rapoarte de clasare nu conțin propuneri concrete privind persoanele supravegheate sau urmărite informal, ori legăturile acestora, care uneori apar fără date de identificare. Alteori, din dosare lipsesc documente obligatorii, cum ar fi: rapoartele de încetare a supravegherii sau urmării informative, de introducere în rețeaua informativă sau de abandonare, aprobările celor în drept, sau cuprind modificări și adăugiri după aprobare, ceea ce afectează autenticitatea lor.

Nerespectarea normelor în vigoare privind clasarea a dus la crearea de situații cînd dosare de supraveghere sau urmărire informativă din care rezultă manifestări ostile ale unor persoane la adresa securității statului se introduc la fondul de corespondență operativă. Ca urmare, asemenea persoane rămîn în afara preocupărilor și a măsurilor pe linie de securitate, deoarece clasarea materialelor la fondul de corespondență operativă impune scoaterea din evidențe a persoanelor la care se referă.

Sînt și situații cînd din rapoartele de finalizare a supravegherii sau urmării informative rezultă că suspiciunile nu s-au confirmat, ori faptele sînt de

mică importanță și se propune ca persoanele să fie menținute în evidențele de securitate, fără a se preciza categoria de evidență și fondul la care trebuie clasat materialul.

Menținerea fișelor albe în dosare și a ciornelor unor lucrări întocmite în mai multe exemplare mărește în mod nejustificat volumul arhivei. Eliminarea acestora, a cererilor de verificare*) ce nu se referă la date de identificare și a altor materiale care nu întregesc cu nimic informațiile despre persoanele respective ușurează studiul, reduce efortul material al microfilmării și micșorează spațiul de depozitare.

Trebuie combătută părerea că pentru persoanele cunoscute în evidențele de securitate se pot strînge și trimite la arhivă orice materiale, chiar și atunci cînd nu cuprind date referitoare la munca de securitate. Materialele rezultate din supravegherea informativă a unor persoane din care rezultă suspiciuni neconfirmate ori fapte de mică importanță adunate pe parcursul anumitor perioade și care la un moment dat au folosit aparatului informativ pe linia cunoașterii preocupărilor persoanelor, la clasarea în arhivă trebuie privite prin prisma valorii lor operative în completarea materialelor inițiale. Potrivit acestui deziderat, materialele care nu conțin elemente noi

*) Cererile prin care s-a solicitat verificarea unor persoane în evidențele Direcției de evidența populației și Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei, sau la cazierul judiciar, vor face parte integrantă, ca documente, din fondul de arhivă, numai dacă conțin date ce interesează securitatea statului.

se clasează la fondul de corespondență operativă, unde li se asigură regăsirea pentru încă o anumită perioadă, în situația cind se va apela la ele.

Pe măsura parcurgerii anumitor etape și a mutațiilor ce intervin în preocupările organelor

de securitate, unele categorii de materiale clasate în arhivă își pierd utilitatea sau actualitatea și necesită a fi supuse procesului de selecționare. În acest sens, potrivit reglementărilor în vigoare, materialele care nu mai prezintă interes pentru

munca de securitate și nici valoare documentară se elimină. Trieră, separarea și eliminarea acestora din arhivele operative de securitate se efectuează după o atentă și riguroasă selecție, cu maximă răspundere și cu un deplin discernămint.

Activități tehnice moderne de conservare

De-a lungul anilor, în procesul păstrării și folosirii, unele documente valoroase din arhivele operative de securitate, piese unice ca importanță pentru activitatea și cercetarea științifică, au fost supuse deteriorării datorită îmbătrânirii suportului papetar, a procesului de uzură cauzat de păstrarea și exploatarea necorespunzătoare, precum și ca urmare a deselor solicitări la studiu. Condițiile generate de temperatura și umiditatea crescute, de lumină, îndeosebi de razele solare, au acționat suplimentar în direcția deteriorării documentelor.

Sub influența acestor factori, hirtia se distruge progresiv, existind pericolul pierderii iremediabile a unor documente importante.

Această situație a impus luarea unor măsuri de restaurare a documentelor, prin aplicarea de tehnologii menite să asigure conservarea pe timp îndelungat a materialelor de arhivă, activitate care s-a intensificat și îmbunătățit de la an la an.

Restaurarea se desfășoară însă numai în cadrul Centrului de informatică și documentare,

atit pentru documentele unităților din aparatul central, cit și pentru cele de la inspectoratele județene, iar posibilitățile actuale satisfac numai în parte necesitățile. Sarcini deosebite revin lucrătorilor din arhivă în identificarea documentelor deteriorate și introducerea lor pe priorități în procesul de restaurare, în funcție de starea în care se află, de valoarea lor și de frecvența la studiu. Pe de altă parte, utilizarea rațională și îmbunătățirea condițiilor de conservare a documentelor, prin ventilație, protecție antisolară și asigurarea unui microclimat cit mai aproape de cel optim, respectiv temperatura de 18—20°C. și umiditate de 50—60%, au menirea să prelungească viața documentelor.

Microfilmarea este o metodă modernă de reproducere pe peliculă a documentelor originale, care asigură protejarea acestora în eventualitatea pierderii sau distrugerii de arhive, înlesnește consultarea pe scară mai

mare decit studiul direct și ocroteste, în același timp, materialele primare, care, de regulă, se deteriorează prin frecvența solicitărilor pentru documentare.

Pe linia arhivelor operative de securitate s-a realizat microfilmarea întregului volum de date de interes operativ, în scop de asigurare pentru situații deosebite sau calamități și de exploatare, în vederea protejării documentelor originale. Operațiunea de microfilmare se execută și asupra materialelor curente ce se clasează și a conexărilor, pentru ca tot ceea ce se introduce în arhivă să fie reprodus pe peliculă. În viitor se are în vedere și microfilmarea unor documente din arhivele operative de securitate care vizează categorii de documente cu valoare limitată în timp, în scop de substituție a acestora cu microfилme atunci cind se dispune eliminarea lor.

Măsuri, mijloace și reguli de valorificare a arhivei operative

Asigurarea nevoilor de documentare ale aparatului de securitate cu date de interes operativ din arhivă implică o mare răspundere și presupune o serie de măsuri.

O bună evidență a arhivei, pe fonduri și pe persoane, iar în cazul fondurilor de corespondență operativă și documentar pe dosare și, respectiv, pe probleme, grupe și subgrupe, înlesnește identificarea materialelor în cazul solicitărilor pentru studiu.

Identificarea dosarelor pentru care deținem documente la fondurile informativ, rețea și de urmărire penală se face prin intermediul cartotecii generale documentare și al sistemului de prelucrare automată, ceea ce impune o corelare perfectă între evidente și dosarele de arhivă.

Indicarea eronată a numărului de dosar sau a fondului de arhivă face imposibilă identificarea și împiedică studiul, după cum, oricît de valoros ar fi un material, nu poate fi valorificat în interesul muncii dacă persoana nu a fost evidențiată în cartoteca generală documentară sau în sistemul automat.

Consultarea documentelor trebuie să fie organizată în așa fel, încît să răspundă în orice moment nevoilor de informare și documentare ale aparatului

de securitate, în condițiile asigurării secretului și securității documentelor.

Unitățile deținătoare de arhivă au obligația să asigure studiul documentelor în încăperi special amenajate și sub supravegherea strictă a lucrătorilor care răspund de arhivă.

Pe linia asigurării secretului documentelor și a compartimentării muncii, la efectuarea studiului, lucrătorii operativi au obligația să semneze în tabelele existente în fiecare dosar. La rindul lor, gestionarii verifică integritatea dosarelor și consemnează în tabelele respective toate celelalte forme de furnizare a datelor: întocmirea de extrase, transmiterea de date prin telefon, trimiterea dosarelor pentru studiu în afara unității etc.

Respectarea regulilor de a nu se scoate documente din dosare și de a nu se executa copii și xerocpii se înscrie pe linia măsurilor de asigurare a integrității documentelor din arhivele operative de securitate.

Accesul la studiu este admis numai lucrătorilor cu atribuții de documentare din unitățile informativ-operative, pe baza prezentării legitimației de serviciu. Cererile de verificare trebuie să poarte numele ofițerului respectiv și

să fie aprobate de cei în drept.

Studiul documentelor pe microfilm, care se practică în prezent cu bune rezultate, ne-a dat posibilitatea să concentrăm într-un spațiu relativ mic un volum mare de date de interes operativ și să protejăm, în același timp, arhiva. Preocupările noastre pe linia îmbunătățirii condițiilor de studiu pe microfilm au avut drept rezultat realizarea unui număr mare de jacketi*), care asigură individualizarea dosarelor și, implicit, secretizarea și compartimentarea muncii.

Dotarea actuală a laboratoarelor permite reproducerea după microfilm a documentelor, cu forma și dimensiunile inițiale, existind deci posibilitatea deservirii aparatului informativ-operativ în anumite situații cu documente și sub această formă.

Pentru viitor ne preocupăm îmbunătățirea continuă a activității noastre sub raportul calității, atit pe linia actualizării arhivelor operative de securitate, cit și a creării unor condiții optime de studiu sub cele două forme — după documente sau microfilm —, pentru a fi în măsură să asigurăm nevoile de studiu și documentare ale aparatului informativ-operativ.

Lt. col. Ion TUDORICĂ

jacket — suport din folie de poliester, în care se introduce pelicula segmentată, în vederea individualizării materialelor pe persoane, sau a dosarelor, și a optimizării studierii microfилmelor (n.a.).

**UNELE SARCINI ALE ORGANELOR
DE CONTRASPIONAJ ÎN****acțiunea
„ETERUL”**

Înainte de a detalia câteva dintre sarcinile specifice organelor de contraspionaj, considerăm că se impune să evidențiem unele date de sinteză — inclusiv elementele noi — obținute pînă în prezent ca urmare a aplicării măsurilor ordonate în acțiunea „ETERUL”.

● Pe fondul intensificării propagandei pe care postul de radio „Europa liberă” o desfășoară împotriva țării noastre, sub controlul și coordonarea C.I.A., se constată angrenarea tot mai sistematică a unor cadre de spionaj aflate în R. S. România sub diverse acoperiri (în special diplomații din secțiile politice, culturale și de presă) în activități de culegere de informații destinate acestui post de radio și de instigare a anumitor cetățeni români la acțiuni ostile; acestea nu sînt activități ocazionale ale diplomaților respectivi, ci fac parte din atribuțiile lor, în special în cazul celor de la ambasadele S.U.A., Franței și R. F. Germania.

● Concomitent sînt angrenați și străini din alte categorii (ziariști, lectori, doctoranzi, comercianți, specialiști etc.), mai ales în conceperea și realizarea unor scopuri pe termen lung. De exemplu, unii bursieri americani au avut teme de studiu și cercetare selecționate în funcție de necesitățile postului de radio „Europa liberă”, destinate a fi folosite în emisiunile acestuia.

● A sporit agresivitatea unor activități ostile, constatîndu-se creș-

terea ponderii celor de instigare directă a unor cetățeni români la acțiuni disidente, protestatare sub diferite forme și de altă natură.

● Faptul că o serie de informații, zvonuri etc. ajung foarte repede în exterior și că în ultimul timp în emisiunile postului de radio „Europa liberă” se recurge și la pseudonime pentru desemnarea anumitor cetățeni români constituie un indiciu al sporirii caracterului subversiv al acestor legături și al accentuării folosirii procedeelor specifice activităților clandestine.

În vederea îndeplinirii măsurilor prevăzute în acțiunea „ETERUL”, organele de contraspionaj își orientează eforturile, în principal, în următoarele direcții :

▲ Depistarea — în cadrul activității de supraveghere informativă — și luarea în lucru a străinilor care caută informații destinate postului de radio „Europa liberă”, intermediază legătura unor cetățeni români cu acest post de radio, instigă la transmiterea de date cu caracter denigrator ori la alte acțiuni ostile. Această sarcină nu trebuie să rămîină însă un deziderat general, ci să se materializeze în planurile de căutare a informațiilor ale tuturor compartimentelor de contraspionaj și în instruirea rețelei informative din obiectivele, locurile și mediile frecventate de străini și date în competența organelor de contraspionaj.

O atenție specială trebuie acordată ziariștilor și corespondenților străini care au vizitat România și au publicat ori difuzat în alt mod materiale denigratoare la adresa țării noastre; aceștia trebuie luați în lucru activ, punîndu-se accent pe măsurile de prevenire; în funcție de evoluția acțiunii informative și de gradul de pericolozitate al activității străinilor respectivi se pot lua măsuri de intrerupere a șederii acestora în țară s-au de interzicere a intrării lor în România.

◆ Stabilirea cetățenilor români care întrețin legături cu „Europa liberă” (direct sau indirect). Desigur, nici această activitate nu trebuie să se desfășoare la general; în ceea ce privește organele de contraspionaj, ele trebuie să-și orienteze măsurile în principal asupra vizitatorilor de reprezentanțe diplomatice, a altor legături ale străinilor, precum și asupra unor categorii de persoane — indiferent dacă sînt sau nu în prezent în relații cu străini — ca : cele ce au fost în exterior cu diverse misiuni, cele care călătoresc frecvent în străinătate, precum și cele ce au rude sau cunoștințe apropiate stabilite în exterior cu care întrețin corespondență ori alt gen de relații. În cadrul activității de supraveghere informativă în rîndul acestor persoane se vor căuta informații privind : interesul față de emisiunile postului de radio „Europa liberă”, de reacțiile unor persoane la asemenea emisiuni sau față de

datele folosite în cadrul emisiunilor respective; comentarea unor misiuni ori a situației unor persoane despre care s-au difuzat știri de către „Europa liberă”; manifestarea intenției de a se adresa acestui post de radio ori de a instiga alte persoane să procedeze astfel.

◆ Asigurarea unei pregătiri contrainformative adecvate persoanelor care intră — sau pot intra — în contact cu postul de radio „Europa liberă” prin angajați sau corespondenți ai acestuia, ori în alt mod. Și aici se impun unele precizări. În primul rând, pregătirea contrainformativă trebuie să aibă în vedere atât purtătorii de secrete, cât și persoanele care nu au acces la astfel de date, întrucit acest post de radio caută și exploatează și alt gen de informații (zvonuri, date „de culise” sau despre situația ori atitudinea unor persoane etc.). Apoi, considerăm că se impune să se țină seama de faptul că persoanele care trebuie să facă obiectul pregătirii contrainformative sînt, în principal, cele ce călătoresc în străinătate (dar nu numai ele), însă chiar și în rîndul acestora trebuie făcute distincții în funcție de spațiile pe care se deplasează, probabilitatea cea mai mare de a fi contactate fiind în Europa, în special în R. F. Germania și Franța. Și un ultim aspect: organele de contraespionaj pregătesc contrainformativ persoane din obiectivele, problemele și mediile aflate în competență, precum și propria rețea, indiferent de locul unde se află. În același timp, ele trebuie să sprijine și celelalte organe de securitate în realizarea prelucrărilor contrainformative proprii, oferindu-le materiale cu aspecte referitoare mai ales la metodele folosite de serviciile de spionaj sub acoperirea postului de radio „Europa liberă” sau la procedeele din arsenalul muncii de informații utilizate de persoanele care lucrează pentru acest post de radio. De asemenea, compartimentele de contraespionaj — cu aprobările prevăzute în ordine — trebuie să pună la dispoziția organelor de presă, radio și televiziune date care să fie folosite pentru demascarea acțiunilor acestui post de radio și instruirea contrainformativă a populației.

◆ Luarea de măsuri, potrivit competențelor, pentru apărarea secretelor de stat, prin aplicarea fermă a prevederilor legislației în vigoare, cu scopul de a se preveni contactele emisarilor postului de radio „Europa liberă” cu cetățeni români. În acest sens trebuie precizat că dacă majoritatea prevederilor legale referitoare la apărarea secretelor de stat se aplică mai uniform și mai eficace, se face prea puțin uz de posibilitățile oferite de acele prevederi ale Legii nr. 23/1971, care interzic „scoaterea, difuzarea sau publicarea în străinătate a lucrărilor sau scrierilor de orice fel”, dacă acestea „ar putea prejudicia interesele statului român” (art. 5, alin. ultim) sau stabilirea de legături între cetățeni români și posturi de radio, televiziune sau organe de presă străine care „desfășoară o activitate de defăimare sau contrară intereselor statului

român” (art. 14). Aceste norme pot deveni instrumente eficiente de descurajare a unor astfel de acțiuni, întrucit încălcarea lor este sancționată cu amenda maximă prevăzută de această lege (1.000—5.000 lei), procedura este simplă și rapidă, iar aplicarea nu este legată de divulgarea de secrete.

◆ Selecționarea, instruirea și dirijarea de surse cu posibilități pe lângă angajații postului de radio „Europa liberă”, în vederea influențării, dezinformării sau compromiterii lor, precum și pentru obținerea de noi informații privind acțiunile preconizate de acest post. Și aici credem că se impun câteva precizări. În primul rând, aceste acțiuni trebuie să se desfășoare în strînsă conformitate cu ordinele în vigoare, avînd în vedere sfera de competență și posibilitățile de care dispun în problemă și alte unități. În altă ordine de idei, folosirea rețelei în scopurile de mai sus trebuie să vizeze nu numai angajații acestui post de radio, ci și legăturile lor — din exterior și din țară —, precum și persoanele pe care le folosesc. Dealtfel, acțiunile de influențare și, mai ales, de dezinformare reușesc mai bine cînd se realizează prin intermediul unor legături. De asemenea, acțiunile de compromitere — atunci cînd nu se pot realiza direct asupra unui angajat al postului de radio menționat — pot avea în vedere „surse de incredere” folosite de acest post; acțiunile succesive de discreditare a acestora compromit implicit acțiunile care se bazează pe ele. Desigur, fără a intra în detalii de tehnică a acțiunilor de influențare și dezinformare, se impune precizarea că ele dau rezultate mai bune cînd sînt concepute pe termen lung și cînd se bazează pe preluarea unor canale de legătură „sigure” folosite de acest post de radio.

Evident, aceste sarcini se realizează în condițiile specifice fiecărei acțiuni; în funcție de particularitățile unor situații operative, planurile noastre trebuie completate cu alte sarcini noi.

Maior Gheorghe DIACONESCU
Maior Nicolae CALUGARIȚA

●●● puncte
de
vedere ●●●

**CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA
CREAREA ȘI FOLOSIREA
REȚELEI INFORMATIVE FEMININE
ÎN MUNCA DE SECURITATE**

„Istoria războiului secret și activitatea de zi cu zi a ofițerilor din aparatul informativ-operativ abundă în exemple ce

demonstrează rolul important și rezultatele obținute de femeile care au fost angrenate, într-o formă sau alta, în activi-

tatea informativă. La o examinare mai atentă a unor asemenea exemple se poate constata că succesele obținute de femei în această activitate se datorează în bună măsură și unor particularități care fac ca folosirea lor în culegerea de informații să prezinte o serie de avantaje deloc neglijabile, printre care:

- posibilitatea de a acoperi o arie largă de interes operativ, determinată de riscul relativ mai mic de a trezi suspiciuni din partea elementelor urmărite, atât femei, cât și bărbați. Acest aspect se îmbină cu capacitatea, foarte importantă în activitatea de supraveghere informativă, de a sesiza amănunțele și de a intuși, în baza unui instructaj prealabil minim și a unui volum redus de date, situațiile și persoanele care pot prezenta interes operativ;

- disponibilitatea de a se angrena cu toată personalitatea în activitatea informativă, determinată intrucitva și de curiozitatea specifică sexului; numeroasele exemple de informatoare care continuă să solicite sarcini operative sau să furnizeze date, chiar după încetarea oficială a legăturii, ilustrează această particularitate;

- capacitatea de a se adapta pe moment, fără a se desconfia, unor situații neprevăzute de instructajul anterior. Nu o dată, controlul prin mijloace tehnice al discuțiilor dintre informatoare și obiectivele urmărite a făcut dovada acestei capacități. Totodată, numeroși ofițeri, discutând la întâlniri despre atitudinea care trebuie adoptată într-o ocazie sau altă, primesc ca prim răspuns formula, „mă descurc eu” cu care, desigur, nu trebuie să se mulțumească, dar care, în conținut, exprimă o convingere intimă că informatoarea poate face față unor situații neprevăzute;

- posibilitatea de a influența, uneori prin simpla lor prezență — în cazul informatoarelor aflate în relații de prietenie sau cu perspective de căsătorie cu elemente urmărite — atitudinea și comportarea acestora. De multe ori, aceste posibilități deosebite ale unei informatoare prezintă o mare dificultate în exploatare, deoarece ele necesită ca ofițerul, bărbat sau femeie, să controleze în permanență, să prevadă și să influențeze reacțiile informatoarei.

Aceste avantaje, cărora fără îndoială li se pot adăuga și altele, sînt însă de multe

ori trecute cu vederea atunci cînd se lansează în considerație greutățile intimpinate de ofițeri în crearea și folosirea rețelei informative feminine. Întîlnim astfel, uneori, opinia, poate nejustificată, că „bărbații sînt mai ușor de convinși” și deci de preferat femeilor, ceea ce implică nesocotirea criteriului esențial care trebuie să determine introducerea unei persoane în rețea, și anume posibilitățile sale informative. Considerăm că aceste aparente „complicații” pot fi mai ușor evitate dacă se ține seama în formarea și folosirea rețelei feminine de o serie de particularități, dintre care vom enumera cîteva, fără a avea pretenția de a le epuiza sau de a le considera universal valabile:

a) Posibilitățile informative ale unei candidate la recrutare sînt uneori mai dificil de cîștigat sau de extins, datorită unor factori socioprofesionali, cum ar fi: funcția și locul de muncă, situația familială etc. Se pune deci problema „exploatării intensive” a posibilităților existente, chiar cu riscul, dacă se poate vorbi de risc, ca noua informatoare să se dovedească utilă pe mai multe linii de muncă.

b) Primul contact cu un reprezentant al organelor de securitate, bărbat sau femeie, poate determina reacții neprevăzute, indeobște mai puternice din partea candidatei, fapt pentru care studiul prealabil asupra personalității viitoarei informatoare devine esențial în elaborarea planului de discuție și a argumentelor ce vor fi folosite în procesul recrutării, mai ales în cazul candidaților aflate în relații foarte apropiate cu elementele urmărite.

c) Tendința, mai puternică la femei, de a se lăsa influențate, uneori în mod decisiv, de ofițerul cu care discută constituie un element important, atât în procesul recrutării, cât și pe parcursul colaborării. Deși, în mod aparent surprinzător, în unele cazuri candidatele au refuzat să colaboreze sau să țină legătura, după recrutare, cu ofițeri femei, nu considerăm că sexul ofițerului care efectuează recrutarea este determinant în formarea atitudinii candidatei. Astfel, colaboratoarea „CORINA”, contactată prima dată de doi ofițeri, un bărbat și o femeie, a refuzat colaborarea motivînd „greutățile” pe care le-ar putea avea la serviciu. Recontactată, de data aceasta doar de către femeie, „CORINA” a revenit asupra deciziei inițiale.

d) Folosirea în procesul recrutării a unor elemente considerate „compromițătoare” din viața sau cariera persoanei atrase necesită multă abilitate din partea ofițerului, pentru a evita utilizarea lor în scopul „forțării” candidatei, deoarece, în cazul unei femei, există mai multe șanse ca rezultatul să fie opus celui scontat. Atitudinea „înțelegătoare” și liniștirea în acest fel a candidatei oferă șanse mult mai mari de succes.

e) Momentul recrutării unei informatoare constituie, în principal, un moment foarte important, iar neglijarea acestui fapt poate duce la rezultate slabe pe tot parcursul colaborării, soldîndu-se în final cu abandonarea „din lipsă de posibilități” a unor informatoare care de fapt nici n-au știut cu precizie în ce anume trebuie să constea sprijinul solicitat cu prilejul recrutării, mai ales în cazul surselor folosite în supravegherea informativă. Considerăm că atitudinea unor ofițeri care sînt de părere că problema este rezolvată prin decizia că „informatoarea trebuie să ne spună tot” scapă din vedere o caracteristică specific feminină, și anume spiritul preponderent analitic, tendința spre amănunt și, implicit, slaba putere de selecție și sinteză a elementelor care compun informarea propriu-zisă. Faptul că de această caracteristică nu sînt scutite nici femeile-ofițeri nu este deloc de natură să îmbunătățească aportul informativ al rețelei feminine, ceea ce face necesar ca, măcar în prima fază, dacă nu pe tot parcursul colaborării, ofițerii să depună un serios efort de „formare a gândirii” persoanei recrutate, prin stabilirea unor criterii clare de selecție a faptelor care trebuie să constituie esența procesului informativ. Plecînd de la această bază, sfera informațiilor căutate poate fi lărgită, iar amănunțele semnificative plasate în context cu mai multă exactitate.

i) Procesul de „formare informativă” a unei femei, facilitat de curiozitatea caracteristică sexului, poate fi serios pertur-

bat de apariția unui complex de inferioritate determinat de eventuala atitudine „atolștitoare” a ofițerului, mereu mai bine informat decît ea asupra situației operative. Cîteodată, această atitudine determină impresia informatoarei că ofițerul o suspectează de lipsă de sinceritate sau, de cele mai multe ori, aceea că face un lucru inutil, ceea ce poate duce direct la scăderea aportului ei informativ. Este posibil ca în cazul legăturii cu ofițer-femeie, primul din aceste pericole să fie mai mic, deoarece „autoritatea” unei persoane de același sex tinde să scadă, însă exemplul informatoarei „DIANA”, permanent interesată de consecințele activității ei operative asupra unei situații pe care o poate sesiza direct, ne duce la concluzia că utilitatea, pe cît posibil concret demonstrată, a muncii duse de o informatoare, atunci cînd aceasta dă dovadă de corectitudine și de pasiune, constituie de multe ori un stimulent mai puternic decît recompensele materiale.

g) Pierderea din vedere a adaptabilității femeilor la situații și momente neprevăzute și elaborarea unui instructaj prea strict pot duce la desconfianță, ceea ce impune un efort deosebit pentru înlăturarea acestui pericol. Din păcate, acest „efort” se concretizează adesea în instruirea informatoarei „cum nu trebuie să se desconfie” și nu în întărirea convingerii ei că nu trebuie cu nici un prilej să trădeze legătura. Pe de altă parte, se face uneori greșeala de a se atrage atenția informatoarelor asupra nerespectării instructajului chiar atunci cînd acestea își rezolvă sarcinile trasate, ceea ce poate provoca „un complex de inutilitate” și, în final, scăderea aportului ei informativ.

h) Dacă s-ar putea vorbi despre un moment „recomandabil” pentru recrutarea unei informatoare, considerăm că acesta ar trebui să intervină înaintea unor evenimente majore din evoluția personalității ei. Căsătoria, repartizarea în producție, nașterea unui copil etc. vor avea astfel o

influență mai mică asupra aportului ei informativ, care tinde să scadă în asemenea situații. Aceste momente „dificile” din cariera unei informatoare par să fie mai ușor rezolvate de ofițerii de același sex, care însă trebuie să manifeste tact pentru a trece peste asemenea momente, mai ales în cazul informatoarelor aflate în relații de prietenie sau căsătorie cu elementele urmărite.

Recent s-a reușit recrutarea cetățeanului străin „ARON” pe baza datelor furnizate de către informatoarea „ELENA”, recrutată după logodna sa cu obiectivul. Printre factorii care au determinat succesul acestei acțiuni s-au numărat atât modul în care s-a lucrat cu informatoarea, cât și felul cum au fost exploatate informațiile date de ea. În acest sens, s-a acționat pentru:

◆ abordarea subiectului legăturii dintre informatoare și obiectiv abia după câteva întâlniri și nu imediat după recrutare;

◆ sesizarea și înlăturarea cu tact de către ofițer a tuturor reacțiilor de „vinovăție” ale informatoarei pentru „trădarea” relației sale afective cu obiectivul față de un al treilea;

◆ schimbarea accentului, în instructajul informatoarei, asupra altei legături a lui „ARON”, considerată „periculoasă pentru el”;

◆ contactarea obiectivului sub un pre-text lipsit de orice legătură cu persoana informatoarei, chiar dacă unele date fuseseră furnizate de ea.

Acestea au constituit tot atâtea elemente de natură să asigure atât succesul recrutării străinului, cât și păstrarea legăturii informative cu „ELENA”. Semnificative ni se par, de asemenea, reacțiile informatoarei după contactarea logodnicului său de către organele de securitate. Prima întrebare pe care „ELENA” a adresat-o obiectivului a fost cum arătau ofițerii cu care discutase, pentru a-și da seama dacă printre ei se afla și cel ce o avea în legătură. Apoi, „ELENA” i-a cerut lui „ARON” să-i relateze în amănunt discuția, dându-și seama că o parte din întrebările puse nu puteau avea la bază decât informațiile date de ea. În discuțiile ulterioare cu ofițerul, „ELENA” a căutat să afle de la acesta explicația „incidentului”, primind „răspunsuri deschise, fără rezerve” și asigurarea acestuia că nu datele furnizate de ea au dus la implicarea lui „ARON” în „incurcătură” și că el va căuta, în măsura posibilităților, să-i „ajute” în rezolvarea problemelor. În timp, neîncrederea „ELENEI” și sentimentul inițial de „vinovăție” față de logodnicul ei au dispărut, iar ea a continuat să furnizeze informații, contribuind atât la controlul reacțiilor lui „ARON”, după recrutare, cât și în procesul supravegherii informative a mediului respectiv.

Considerăm că exemplul acestei acțiuni reușite este de natură să justifice din plin eforturile depuse în îndelungatul și dificilul proces de creare și folosire a unei informatoare.

Lt. maj. Maria ILIE
Lt. maj. Ion JUCAN

DIN

EXPERIENȚA

NOASTRĂ

I. J. BRĂILA:

Sectanții — o problemă ce presupune o atență tratare individuală...

Activitatea de prevenire a comiterii de infracțiuni și a altor fapte antisociale de către elemente fanatice ostile din rindul cultelor și sectelor religioase necesită crearea unor condiții prielnice sau folosirea judicioasă și operativă a celor existente, pentru a se realiza destrămarea grupurilor vizate, compromiterea unor conducători ori a credincioșilor influenți. Cerințele ridicării calității muncii în acest domeniu la cote superioare ne obligă să gândim mai mult, să găsim soluții adecvate fiecărei situații în parte, pentru executarea întocmai a ordinelor conducerii Departamentului securității statului.

În cazurile descrise mai jos, apreciez că am reușit să evidențiem tocmai faptul că ieșind dintr-o anume închistare, din modul șablonist de a gândi uneori, am putut preveni unele acțiuni de prozelitism ale sectei „Martorii lui Jehova”, grupare fanatică și foarte activă pe raza noastră de competență.

Laboranta

Georgeta”, o tinăra absolventă de liceu, a avut nenorocul ca în momentul încadrării în producție să devină colegă cu laboranta „Elena D.”. Spunem „nenorocul” pentru că „Elena D.”, o iehovistă fanatică, a luat-o pe „Georgeta” în „pregătire spirituală”, atrăgând-o pe calea dogmelor și preceptelor sectante. Cu un psihic fragil, neformată suficient pentru a lupta cu greutățile vieții, „Georgeta” s-a lăsat prinsă în capcana întinsă de sectă, renunțând treptat de a se mai întâlni cu alți tineri, refuzând să participe la reuniuni distractive, la activități politice și obștești. În schimb, citea materiale sectante oferite de „Elena D.” și îl vizita pe pretinsul dascăl spiritual al sectei, „Dumitru L.” Acesta din urmă, dându-și seama că „Georgeta” poate fi o pradă ușoară, i-a oferit gazdă, precum și alte ajutoare materiale, făcând asupra ei presiuni de indoctrinare prin „explicarea” — de nenumărate ori — a unor versete biblice, a conținutului unor publicații sectante, punind accent pe terminologia folosită de membrii sectei.

„Georgeta” îl cunoscuse între timp pe informatorul nostru „Traian”, un tinăr serios și bine pregătit, care nu împărtășea preceptele sectei. Dealtfel, el era și cel care ne ținea la curent cu evoluția relațiilor „Georgetei” cu secta. Am hotărât să acționăm prin acest tinăr. La început, încercările lui de a o determina să se debaraseze de sectă au dat greș. Sub îndrumarea noastră, „Traian” nu s-a descurajat. Cu răbdare, i-a explicat de repetate ori în ce constă nocivitatea sectei la care ea vrea să adere, despre intențiile sectanților de a o atrage la o acti-

vită antisocială. Concomitent, „Traian” îi îndrepta atenția spre acțiunile tineretului organizate de U.T.C., spre alte activități tinerești specifice vârstei. Am introdus în sprijin pe informatorul „Gigi”, un amic mai vechi al „Elenei D.” care se împrietenise cu „Georgeta”. Și acest informator a început să acționeze, sub îndrumarea noastră, împotriva acțiunii de racolare a „Georgetei”, prezentându-le la amândouă fațeta reală, cea antisocială, a sectei. La un moment dat, „Georgeta” a început să aibă îndoieli despre caracterul „integru” al sectei. Se câștigase deci un pas, dar încă nu cel hotărîtor.

Soțul „Elenei D.” nu era iehovist. Ba, mai mult, se împotriva acțiunii de indoctrinare pe care soția sa o desfășura în sectă și, îndeosebi, a celei de atragere a „Georgetei”. Stabilind acest lucru, am discutat și cu el, obținându-i acordul de a ne sprijini. „Georgeta”, vizitînd-o pe „Elena D.”, a putut să afle cu ușurință părerile soțului acesteia despre sectă, atmosfera încordată în familie din cauza diferențelor de concepții ale celor doi soți. „Georgeta” începu să se frămînte mai mult, căuta calea prin care să nu se compromită față de prieteni și cunoștințe. Acțiunile noastre de influențare a ei nu au slăbit nici în acest stadiu. Am continuat prin toate posibilitățile de care dispuneam și, în plus, am solicitat deschis și sprijinul părinților ei. Aceștia au răspuns imediat solicitării noastre, discutînd de mai multe ori cu fiica lor, indemnînd-o să nu adere la sectă.

Treptat, munca noastră a început să dea roade. „Georgeta” reproșa sectei nocivitatea ideilor iehoviste, modul subtil și brutal în care încearcă să racoleze noi aderenți. În final, ea a fost aceea care, refuzînd să dea crezare preceptelor sectei și dîndu-și seama de pericolul social al acesteia, a cerut să discute cu un ofițer de securitate.

În prezența ofițerului, „Georgeta” a făcut declarații scrise despre activitatea sectei, comunicîndu-ne că s-a hotărît să se debaraseze de asemenea idei și să-i demaște pe sectanți. Ulterior, cu sprijinul ei, s-a acționat și pentru influențarea pozitivă a „Elenei D.”, întreprindere mult mai grea, dar poate tocmai de aceea mai plină de satisfacții... Nu după multă vreme, „Elena D.” a început să-și urmeze soțul la unele acțiuni colective inițiate de organizațiile obștești din obiectivul unde acesta lucra, la diverse distracții interzise de sectă, pentru ca în final să declare și ea că renunță complet la aberanta credință iehovistă.

Acest caz a făcut și obiectul unui reportaj transmis la posturile naționale de radio. Cunoșcînd ora transmiterii radiofonice, am recomandat-o factorilor de conducere ai cultelor — de pe raza noastră — să o asculte. Aceștia, la rîndul lor, au recomandat-o credincioșilor și astfel au aflat despre ea și mulți iehoviști. Cazul a fost viu comentat de numeroși sectanți, dar și de mulți alți oameni care au condamnat activitatea de prozelitism desfășurată de sectele interzise.

Sportivul

Tînărul „Jordan” intrase, irevocabil, sub influența soției sale „Viorica”, o iehovistă fanatică, preocupată de a găsi și atrage în sectă cit mai mulți aderenți. Încercările noastre de influențare în acest caz se izbeau de fanatismul „Vioricai”, care avea „cuvînt de ordine” în casă și împotriva căreia nu s-au găsit cele mai adecvate procedee pentru a o determina să înțeleagă caracterul retrograd și antisocial al sectei.

„Jordan” devenise și el un membru activ al sectei, urma fidel sfaturile soției și orice încercare de a-l abate de la concepțiile sale se încheia cu etichetări sectante și cu respingerea categorică a oricărui sfat de natură a-l determina să înțeleagă drumul pe care trebuie să meargă. Așa s-a ajuns ca, refuzînd să se supună la incorporare, „Jordan” să fie condamnat la doi ani și șase luni închisoare, cu executarea pedepsei la locul de muncă. Măsura a produs un șoc puternic asupra lui. Inițial, s-a închis în el, a devenit taciturn, fapt pentru care am încercat să-l scoatem din această stare, să-l determinăm să redevină sociabil. Am intensificat acțiunile de influențare prin rețeaua informativă, scontînd pe starea lui psihică, pe nevoia de comunicare. Eforturile noastre s-au dovedit rodnice. „Jordan” a început să se plîngă că suportă cu greu situația în care se află și că ar dori să fie alături de ceilalți, inclusiv la activitățile sportive și culturale organizate în obiectivul unde lucra. Afirmațiile sale — confirmate pe mai multe linii informative — atestau că în concepția lui despre viață se producea o schimbare. Începea astfel să-și dovedească eficiența și sprijinul comitetului oamenilor muncii, al organizației U.T.C. și al altor factori obștești. Aceștia îl mobilizaseră la nenumărate acțiuni, l-au discutat în colectiv, cîțiva colegi și-au asumat în public răspunderea de a avea grijă de el. În cele din urmă, treptat, „Jordan” s-a dezis de sectă. Astăzi este unul dintre sportivii foarte solicitați în obiectiv, dovedindu-se conștiincios și disciplinat la locul de muncă. Ca urmare, conducerea obiectivului economic, împreună cu organele competente, acționează pentru a-i reduce pedeapsa, el fiind încă în perioada de executare a sentinței penale.

Nu ar trebui să se creadă de aici că soția sa, „Viorica”, a cedat și că nu a mai încercat să-l influențeze. Dar, șocul produs de sentința judecătorească, acțiunea noastră, organizată și condusă pas cu pas, l-au determinat pe „Jordan” să preia el „cuvîntul de ordine” în casă, să hotărască el, în final, ce și cum trebuie să creadă. Într-o fază avansată de influențare pozitivă, l-am contactat și noi, discutînd cu el, ulterior, de mai multe ori. În prezent este hotărît s-o scoată de sub influența sectei și pe soția sa și apreciem că, după comportarea ei din ultimul timp, va reuși.

Experiența de pînă acum ne-a dovedit că acțiunile noastre pot deveni eficiente numai dacă fiecare ofițer de securitate stăpînește situația operativă din sectorul său de responsabilitate, dacă măsurile pe care le luăm răspund concret momentului operativ. În acest scop, noi analizăm permanent informațiile, studiem posibilitățile — fără să ne limităm numai la cele din problemă — și le aplicăm la specificul cazului, la particularitățile lui, conlucrînd totodată cu conducerea obiectivelor economice și ale organizațiilor obștești. Așa se explică faptul că în anul 1980, peste 20 de sectanți, aparținînd unor secte ilegale, au fost determinați să renege apartenența lor la asemenea grupări, 11 dintre aceștia fiind puși în discuția colectivelor de oameni ai muncii.

Sintem conștienți că în munca noastră mai avem neajunsuri și neîmpliniri, dar vom acționa cu și mai multă fermitate și mai ofensiv, pentru îndeplinirea întocmai a ordinelor și a sarcinilor ce ne revin din Programul de măsuri al Departamentului securității statului pe anul 1981.

Vă prezentăm

Cazul

Traversa

Într-o seară, la orele 19,35, trenul de persoane 2248 a lovit (fără a deraija), la kilometrul 31 + 800, între stațiile C.F.R. Fibiș — Remetea Mică (de pe secția de circulație Timișoara — Radna), patru traverse de lemn și doi stilpi ce fuseseră așezați pe linia ferată — de o parte și de alta a unui podeț — de autori necunoscuți.

Fapta, care se putea solda cu consecințe grave, a fost adusă la cunoștința organelor de securitate de către o persoană de incredere din Depoul C.F.R. Timișoara. Ca urmare, echipa operativă constituită de urgență la sediul Inspectoratului județean Timiș al Ministerului de Interne s-a deplasat imediat la locul faptei, pentru a stabili veridicitatea evenimentului, a efectua primele cercetări și a extinde — în baza unor eventuale noi date obținute — verificările, pentru a putea descoperi autorii acestui act suspect de tentativă de diversiune. În procesul stabilirii cu obiectivitate a căilor de descoperire a făptuitorului și a mobilului acțiunii sale au apărut încă de la început unele dificultăți.

Astfel, de la comiterea actului suspect pînă la sesizarea organelor de securitate trecuseră circa 12 ore, timp în care au intervenit modificări importante la locul faptei, din cauza ridicării, de către personalul

C.F.R., a corpurilor delictive și reluării normale a circulației trenurilor, precum și datorită influenței exercitate de starea vremii (precipitații intense și vînt puternic).

Pentru realizarea sarcinii de cercetare a locului faptei, fiecare membru al echipei a primit responsabilități precise: de examinare atentă a cîmpului infracțional, de descoperire, ridicare și conservare a urmelor plantare, de identificare a unor martori etc. De o mare utilitate au fost cooperarea cu miliția și cu organele competente ale C.F.R., cu alte organe locale de stat, precum și sprijinul unor oameni ai muncii. În baza precizărilor făcute de martorii oculari (personalul de locomotivă, șeful stației și acarul de serviciu din Remetea Mică, picherul și revizorul de cale care au ridicat traversele), am reușit să reconstituim situația dinainte și de după eveniment.

S-a întocmit cu operativitate un plan de măsuri care a cuprins mai multe ipoteze, cercul de suspecți și modalitățile de verificare a fiecărei ipoteze, mijloacele informativ-operative necesare în acest scop, precum și alte sarcini menite să ducă la descoperirea autorilor, toate delimitate într-un timp scurt (cu termene și responsabilități de rezolvare). Ca ipoteze s-au avut în vedere: tentativa la acte de diversiune, intenția de răzbunare pe personalul căilor ferate (inclusiv disensiuni în rîndul acestuia), comiterea faptei în scop de jaf, săvîrșirea ei de către persoane cu afecțiuni neuropsihice ori de către minori. În raport cu aceste mobiluri a fost delimitat și cercul persoanelor suspecte. Un element în plus de care dispuneam a fost cel rezultat din cercetarea la fața locului, respectiv urmele plantare de încălțăminte aparținînd probabil prezumtivului autor, care s-a presupus că a fost însoțit de un ciine, deoarece pe traverse au fost găsite și astfel de urme. Acest amănunt a contribuit la conturarea unor detalii suplimentare cu privire la presupusa persoană a făptuitorului și, ca urmare, în cercul de bănuși au fost cuprinși și păzitorii de oi aflați cu turmele la pășunat în zonă.

Intrucît în rîndul ciobanilor nu se dispunea de rețea informativă, iar sursele din obiectivele feroviare nu aveau posibilități de pătrundere în intimitatea lor, s-a decis utilizarea în acest scop a sursei „Jean” (din legătura ofițerului-direcțional al Direcției a II-a). Fiind originar din zonă, „Jean” avea cunoștințe apropiate în comunele învecinate, iar datorită profesiei și calităților pentru munca informativă izbutea să ciștige încrederea elementelor pe lingă care era dirijat. Pentru reușita acțiunii s-a exploatat împrejurarea că sursa avea în gospodărie niște oi și astfel s-a creat legenda potrivit căreia „nu le-ar fi declarat pe toate la primărie, motiv pentru care, spre a nu fi depistat, ar dori să le încredințeze ciobanilor respectivi”. Cu această acoperire, sursa s-a deplasat în țeze ciobanilor din împrejurimi, prilej cu care, în discuțiile „confidențiale” avute cu cei bănuși, cit și cu paznicii unei bariere de cale ferată din imediata apropiere a terenului de pășunat, a reușit să stabilească informații utile, respectiv că adesea turmele pășunează de-a lungul căii ferate, inclusiv în zona podețului, că sînt unele disensiuni între ciobani și șeful stației, intrucît acesta i-a izgonit cu oile de pe linie

pentru a nu degrada balastul din platforma căii și a preveni ca oile să fie surprinse de trenuri.

O nouă analiză atentă a materialelor obținute a dus la excluderea ipotezei că fapta ar fi fost comisă de un C.F.R.-ist, în scop de răzbu-nare, desprinzându-se indicii, ceva mai conturate, că vinovatul trebuie căutat în rindul ciobanilor. În aceste condiții, am trecut la adîncirea verificărilor asupra activității și preocupărilor persoanelor respective (27 de ciobani), folosindu-se și mijloace speciale. Băteam însă pasul pe loc. Nici un fel de alte date utile nu completeau cunoștințele noastre. În febra căutărilor am sesizat că omiseserăm de pe lista suspectilor opt ciobani care acum erau plecați din zonă, dar în perioada evenimentului se aflaseră pe raza comunei Remetea și în satele învecinate. Deci alte căutări, alte investigații, inclusiv la stabilirea unor relații de „amiciție” cu diverse persoane de la C.A.P.-uri, de la alte organisme comunale și chiar din rindul vinzătorilor de la bufete. Incet, incet, au început să se contureze date noi...

Cele mai interesante informații s-au obținut în legătură cu un anume „Ion G.”, cioban, despre care s-a stabilit că în ziua evenimentului a plecat, însoțit de un câine, pînă în localitatea Fibiș, de unde avea să primească o sumă de bani. La întoarcere, acesta s-a deplasat pe calea ferată, fiind drumul mai scurt. Seara, în jurul orei 21,00, și-a făcut apariția în bufet, avînd o comportare agitată. Părea deci că sîntem pe calea cea bună. Dar și în acest stadiu au apărut... surprize. Verificîndu-se dacă „Ion G.” a fost la cel care trebuia să-i achite suma de bani, a rezultat că nu a trecut pe acolo. De această dată însă am trecut la identificarea persoanelor din anturajul lui „Ion G.”, în scopul încadrării lui informative. Între legăturile sale apropiate a fost depistată și o persoană de sprijin a organelor de miliție din comună.

S-a organizat o întîlnire cu sursa respectivă, realizîndu-se o instruire temeinică a acesteia privind modul de abordare a celui suspectat de punerea obstacolelor pe calea ferată. În acest sens, s-a indicat sursei ca într-o discuție amicală cu „Ion G.” să-l pună în gardă asupra faptului că acarul din Remetea Mică „îi poartă ură”, deoarece a avut neplăceri în legătură cu „sustragerea felinarului de la un semnal” și punerea pe linie, în urmă cu citva timp, a unor „lemne”. Sursa urma să precizeze că acarul este sigur de ceea ce afirmă, intrucît și-a amîntit că l-a văzut în seara respectivă trecînd prin fața cabinei, spre semnal. După o ezitare, „Ion G.” i-a destăinuit că „nu are de ce să-i fie teamă, intrucît nu s-a întîmplat nimic cu trenul care a lovit traversele”, iar despre «prostia» ce a făcut-o „nu a discutat cu nimeni în afară de părinți...”.

Odată intrați în posesia acestei informații valoroase, în scopul verificării afirmațiilor sursei și pentru conspirarea acesteia, la elementul urmărit a fost trimis acarul, care, potrivit instructajului, i-a reproșat faptele comise și necazurile ce i le-a provocat. Dealtfel, în timpul discuțiilor noastre cu acarul, acesta și-a reamîntit de prezența suspectului

în stație, afirmînd că „nu i-a dat importanță și că ulterior uitase”. În discuțiile dintre acar și elementul urmărit — desfășurate sub controlul nostru, prin mijloace speciale — s-au confirmat informațiile furnizate de persoana de sprijin, suspectul recunoscînd că el a pus obstacolele pe calea ferată și a sustras felinarul de la semnal.

În aceste condiții, împotriva lui „Ion G.” a fost începută urmărirea penală, trecîndu-se la audierea sa. Inculpatul a recunoscut fapta, dînd amănunte referitoare la poziția traverselor și a stîlpilor indicatori înainte și după punerea lor pe linie, la locul de unde a sustras și abandonat felinarul de semnal, cit și asupra modului cum a procedat la așezarea obstacolelor pe calea ferată.

În cursul cercetărilor și măsurilor informativ-operative întreprinse în continuare, s-a pus accentul pe clarificarea naturii infracțiunii în speță — dacă a fost sau nu comisă cu intenție ostilă și dacă intrunește elementele constitutive ale tentativei la acte de diversiune. Totodată, pentru evaluarea gravității faptei s-a cerut și avizul organelor specializate ale căii ferate, care s-au pronunțat afirmativ asupra gradului ridicat de periculozitate al acțiunii împotriva siguranței circulației trenurilor. Documentele probatorii administrate nu au evidențiat că fapta ar fi avut la bază vreun mobil de competența organelor de securitate, motiv pentru care dosarul a fost transferat organelor Procuraturii județului Timiș. De menționat că ofițerii din compartimentul de profil de la Securitatea județului Timiș au acordat sprijin organelor de procuratură pînă la finalizarea cauzei și tragerea la răspundere penală a vinovatului.

Fără îndoială că în rezolvarea acestui caz au fost o serie de greutăți, s-au manifestat și unele lacune, dar au existat multă hotărîre și voință pentru a-l descoperi pe vinovat. Lăsăm la latitudinea cititorilor să aprecieze modul cum s-a acționat, sub toate aspectele sale, pozitive și negative, conștienți că cele descrise oferă posibilități în acest sens.

Lt. col. Traian ULARU

„PARADISUL” de strămat...

La o întreprindere din municipiul Buzău, un grup de tineri trimiși de o firmă comercială din străinătate efectuau un stagiu de specializare în fabricarea și prelucrarea sticlei.

După o perioadă scurtă de timp de la sosire, unii dintre străini au reușit să polarizeze în jurul lor indivizi descompuși moral, cunoscutele elemente infractoare și pa-

razitare, prin intermediul cărora au racolat mai mulți tineri, îndeosebi elevi și eleve. În acest stadiu s-a impus să intervenim cu măsuri, pentru a ne edifica asupra scopurilor urmărite de străini și, mai ales, pentru a anihila influența negativă pe care o puteau exercita. Rețeaua informativă folosită ne-a sesizat că străinii aflați în atenție, în discuțiile cu tinerii români încearcă să le inoculeze idei și concepții retrograde despre viață, contrare normelor noastre etice. Folosindu-se de unele mici cadouri (procurate cu valută de la Shop), grupul de străini îi atrăgea pe tinerii elevi, prilej cu care se făcea apologia vieții din Occident, dezaprobind și subapreciind tot ce era realizat prin eforturi indigene. Așa se face că în rîndul unor tinere, fără o viziune clară despre viitor, a încolțit ideea căsătoriei cu străini (indiferent cine ar fi aceștia) și plecarea definitivă peste hotare, în „lumea paradisiului“ mult lăudată de cei în cauză. Pericolul devenise și mai iminent din momentul în care unii dintre elevi (îndeosebi eleve) au început să absenteze de la cursuri și să frecventeze locuri de alimentație publică, unde deseori străinii și cei din anturajul lor provocau scandaluri.

Pentru a preveni atragerea și a altor tineri în acest anturaj și pentru a-i ajuta pe cei deja atrași să iasă de sub influența străinilor, în urma unei analize detaliate a cazului s-au hotărât mai multe măsuri, între care :

◆ asigurarea cu rețea informativă a tuturor locurilor și mediilor frecventate de grupul vizat :

◆ angrenarea — în baza unei instruirii și dirijări unitare — a unor surse informative cu posibilități ale organelor de securitate și miliție, pentru adîncirea cunoașterii activității și preocupărilor străinilor, precum și identificarea noilor legături ce și le creează în rîndul tinerilor români ;

◆ inițierea — cu tact și discernămint — a unor măsuri și acțiuni care să ducă la determinarea străinilor să respecte legile și normele de conduită ale societății noastre. În această acțiune au fost folosiți chiar și unii dintre membrii grupului cu influență în rîndul celorlalți conaționali ;

◆ organizarea unor discuții individuale, cu caracter educativ, cu marea majoritate a tinerilor români atrași în cercul străinilor. Această acțiune a avut în vedere o cunoaștere prealabilă a fiecărui tinăr, a personalității și a modului posibil de reacție față de problematica pe care intenționăm s-o ridicăm în discuțiile cu ei.

Concomitent, s-a acționat pentru influențarea lor prin intermediul unor surse special instruite și dirijate — cu reale posibilități informative pe lîngă elevii și elevele în cauză — cît și prin profesorii-diriginti, directorii de școli, o parte dintre părinții celor vizati și prin organizațiile U.T.C. Toate aceste activități de prevenire au fost coordonate permanent de conducerea inspectoratului, care, în raport cu noile situații create, a ordonat măsurile ce se impuneau.

Informațiile obținute ulterior au evidențiat că majoritatea tinerilor au înțeles buna intenție a noastră,

întrerupînd definitiv legăturile cu străinii. Unii însă — este adevărat mai puțini — s-au dovedit refractari și insensibili față de măsurile întreprinse de noi, continuînd relațiile cu străinii, discuțiile și comentariile tendențioase, „escapadele“ prin diverse localuri, care, deseori, se încheiau cu scandaluri.

În fața acestei situații s-a impus cu necesitate luarea și a altor măsuri, mai eficiente.

Avînd în vedere faptul că în procesul muncii fuseseră obținute — de la majoritatea elevelor vizate — declarații despre modul cum i-au cunoscut pe străini, „mijlocitorii“ acestor cunoștințe, discuțiile purtate, locurile frecventate etc., date ce puteau fi folosite fără a exista pericolul desconspirării surselor de informare, am întocmit un material documentar pe care l-am înaintat conducerii locale de partid, cu propunerea de a se lua măsura organizării unei dezbateri publice, în prezența mai multor factori educaționali.

După obținerea aprobării, la propunerea noastră s-a stabilit ca materialul să fie prezentat în fața a două colective mari, organizate la nivel județean și municipal. La dezbateri, în cele două colective au participat activiști de partid și U.T.C., inspectori școlari, directori de școli generale și licee, profesori-diriginti, cele 25 eleve vizate, o parte dintre părinții acestora și mai mulți invitați din rîndul tinerilor. S-a apreciat că prezența ofițerilor de securitate nu este necesară.

Cu prilejul dezbaterilor, în fața asistenței a fost analizată situația

fiecărui caz în parte. În cuvîntul lor, vorbitorii au criticat atitudinea celor puși în discuție, au analizat comportamentul și atitudinea lor în spiritul principiilor eticii noastre socialiste și au adus critici și altor factori educaționali, făcînd propuneri care au vizat scoaterea tinerilor de sub influența nocivă a străinilor. Cei puși în discuție au recunoscut faptele comise și s-au angajat să nu le mai repete.

Merită a se menționa și faptul că dezbaterile din colectivele care au analizat acest caz au devenit cunoscute și în rîndul multor alte persoane, care, după ce au aflat, au înfierat atitudinea tinerilor în cauză. Unii dintre cei care au aflat de respectivele dezbateri publice erau în atenția noastră, fiind suspecti de relații cu diferiți străini, fapt ce i-a făcut să renunțe la anturajele lor dubioase și să se destăinuie în legătură cu aceasta unor colaboratori ori chiar unor lucrători de securitate sau de miliție, fiindu-le teamă de oprobriul public.

Rezultatele obținute prin această acțiune au fost cele scontate : anturajul s-a destrămat definitiv, iar tinerii care au făcut obiectul urmăririi noastre s-au dovedit receptivi și serioși față de sfaturile pe care le-au primit. Efectiv, ei au evitat întîlnirile cu străinii, iar în prezent au o comportare și o atitudine corespunzătoare.

Căpitan Vasile DRAGOSTIN

Folosirea informaticii în confruntarea dintre autoritățile engleze și grupurile teroriste din Irlanda de Nord a fost preconizată, încă din 1970, de strategul englez Frank Kitson, care solicita în cuprinsul cărții sale, *Low Intensity Operations*, „un ordinator menit să stocheze toate informațiile deținute la diferitele nivele ale sistemului operativ“.

precum și terminalele de la posturile operaționale ale batalioanelor și de la principalele puncte de intrare ale străinilor în Marea Britanie.

În prezent, sistemul informatic aplicat în Irlanda de Nord cuprinde o secțiune a așa-numitelor „Fișe P“, cu date personale. O asemenea fișă conține date referitoare la vîrsta, adresa, semnalmentele, ocupația, obiceiurile, locurile frecventate de

INFORMATICA ÎMPOTRIVA TERORISMULUI

În 1974 a fost instalat un prim dispozitiv de prelucrare automată a datelor în localitatea Lisburn, la sediul Cartierului general al trupelor britanice din Irlanda de Nord, iar în 1976, cu puțin înainte de a demisiona, primul ministru Harold Wilson a anunțat intrarea în funcțiune a ordinatorului central. Ulterior, au fost introduse pe calculator toate informațiile existente și au intrat în funcțiune alte unități centrale, la cartierele generale ale brigăzilor militare din Derry, Lurgan și Lisburn,

persoana verificată, precum și o situație cu datele (zilele) în care persoana respectivă a trecut prin alte puncte de control. „Fișa P“ poate include și date referitoare la automobilul, familia sau prietenii persoanei cercetate și poate fi obținută în câteva minute din calculator, de la oricare terminal, cu ajutorul unui cod format din cifrele ce reprezintă anul, luna și ziua nașterii, inițialele și codul circumscriptiei militare de care aparține persoana verificată.

O altă secțiune a fișierului cen-

tral cuprinde informațiile provenite din cărțile de telefon, listele de alegători și rapoartele patrulilor. De regulă, aceste informații se referă la ocupația unei persoane, la locatarii unui anumit imobil sau cartier și la opiniile lor politice afirmate sau presupuse. Ele provin, de asemenea, din discuțiile purtate de ofițeri cu populația, fie la birourile de informații aflate în fiecare cartier, fie cu ocazia perchezițiilor (numai în anul 1974, în Irlanda de Nord au fost percheziționate 71 914 apartamente). Aceeași secțiune a fișierului poate cuprinde și date referitoare la amănunte cum ar fi culoarea porții de la intrare, a zugrăvelii, sau la animalele din apartament.

O a treia secțiune a fișierului de la Lisburn cuprinde un index al parcului de automobile, cu tipul și numărul de înmatriculare, numele și religia proprietarului. Acest fișier este completat cu indexul tuturor punctelor de control de pe teritoriul nord-irlandez, care înregistrează și verifică fiecare vehicul ce trece prin punctul respectiv. Înregistrarea este efectuată de camera de luat vederi, care filmează mașinile ce se apropie de la o distanță de 50 metri față de punct. În timpul cît mașina parcurge această distanță — cu viteză redusă — se efectuează verificarea, după care, pe un panou luminos, se poate citi dacă mașina este liberă să treacă, dacă trebuie controlată sau dacă pasagerii trebuie arestați. În acest sistem se poate reconstitui, după segmentele filmate la diferite puncte, parcursul complet al unui automobil.

Prin intermediul armatei britanice, centrul de la Lisburn poate solicita date de la calculatorul Cartierului general englez de la Mönchengladbach (R.F.G.), care cu-

prinde un fișier cu „suspecții de terorism“ din toată Europa occidentală, actualizat prin imprumuturi și schimb cu sistemul PIOS al poliției vest-germane. În 1978, numai secțiunea TE (Terorism) a acestui sistem cuprindea peste două milioane de fișe.

Prin intermediul poliției nord-irlandeze, centrul informatic de la Lisburn realizează legătura cu sistemul informatic al Irlandei de sud, cu ordinatorul Scotland Yard-ului de la Hendon, cu evidențele serviciilor secrete și cu Interpolul. Centrul are, de asemenea, acces la bazele de date ale serviciilor sociale și de asistență medicală, precum și la cele ale Universității din Belfast.

În 1977, presa britanică și irlandeză apreciau numărul persoanelor din Irlanda de Nord incluse în fișierul de la Lisburn cam la jumătate de milion, adică o treime din numărul total al locuitorilor, deși armata britanică estima numărul membrilor IRA — și ai altor grupări teroriste — doar la 3.000—5.000 de oameni. Numărul mare al fișelor provine din introducerea în sistem a unor criterii foarte largi de includere, cum ar fi cele de „terorist cunoscut“, „suspect de terorism“ și „terorist potențial“. O asemenea cantitate de informații permite nu numai alcătuirea de fișe complete pentru diferite persoane, ci și realizarea unor „profile“ ale anumitor străzi, cartiere, comunități. Pe de altă parte, există riscul ca în acest „cadru“ să fie incluse în evidențe multe persoane fără activitate teroristă propriu-zisă, dar care pot face obiectul activității altor compartimente informative...

Lt. maj. Maria ILIE
(după „Le Monde“)

Posibilități și sisteme de analiză a coletelor suspecte

Pentru prevenirea acțiunilor teroriste și a altor acte nedorite, serviciile specializate din diverse state acordă o atenție tot mai mare trimiterilor, verificării și analizării coletelor suspecte. Abordând această temă, publicația „Revue technique du feu” a făcut cunoscut faptul că Asociația internațională a anchetatorilor și tehnicienilor în domeniul terorismului a întocmit o listă ce cuprinde o serie de date care ar trebui să suscite circumspecția serviciilor de securitate. În listă sînt reținute cazurile în care trebuie să se dea atenție mai deosebită unor colete și scrisori. Se insistă asupra :

- ⊙ corespondenței provenite din străinătate sau expediate prin avion, care are adnotații speciale ca „personal” sau „confidențial”;
- ⊙ timbrajului de valoare excesivă;
- ⊙ adreselor în manuscris sau dactilografiate neglijent;
- ⊙ titlurilor incorecte atribuite unor personalități și titlurilor de atribuire neurmărite de nume;
- ⊙ ortografiei incorecte a numelor comune;
- ⊙ petelor uleioase sau decolorărilor de pe plicuri și ambalajelor coletelor;
- ⊙ lipsei adresei expeditorului;
- ⊙ greutatei excesive sau mai ridicate pe o parte decît pe cealaltă;
- ⊙ invelișului rigid sau cu o grosime de peste 3 mm;
- ⊙ firelor electrice ce formează o proeminență;
- ⊙ precauției excesive la sigilare (bandă lipită sau sfoară).

Aceeași publicație a evidențiat și câteva mijloace tehnice cu ajutorul cărora se pot analiza coletele suspecte, între care :

- ◆ detectorii care reacționează la vaporii ce emană de la explozive;
- ◆ sistemele de radiografie (pe ecran T.V.) sau de radioscopie (pe ecran fluorescent), permițînd să se ia un clișeu pe peliculă cu dezvoltare instantanee;
- ◆ detectorii de metale, care sînt sensibili la părțile metalice ale bombei (fire, baterii, detonatori etc.);
- ◆ fotografierea cu raze X, care prezintă un grad de detecție foarte ridicat;
- ◆ cromatografia gazoasă, care asigură o certitudine de detecție superioară în cazul unui exploziv cunoscut;
- ◆ ciinii polițiști antrenați pentru diverse tipuri de explozive.

Detectorii de metale și fotografierea prin razele X permit — după opinia revistei menționate — verificarea a 5.000 de scrisori — capcană pe oră, iar radioscopia și radiografia doar a 250 și, respectiv, 600.

Verificarea coletelor suspecte se execută pe etape. Prima măsură care trebuie întreprinsă este aceea de a atinge sau de a deplasa cit mai puțin posibil coletul-capcană. A doua este de a-l plasa precaut într-un colț al camerei, depărtat de fereastră sau ușă cu geam. Bomba poate fi acoperită cu prelate special concepute, pentru a diminua eventualele consecințe. A treia măsură, în afară de evacuarea personalului, este de a deschide toate ușile și ferestrele, pentru a reduce efectul suflului provocat de eventuala explozie.

Traducere și adaptare
Maior Dumitru SULTAN

Opinii cu privire la spionajul economic

Sub titlul „Spionajul industrial — realitate și contramăsuri”, în publicația „International Security Review” a apărut un articol în care se precizează că astăzi, „spionajul industrial este organizat la nivel statal, de către servicii specializate” și că „este greu să se evalueze daunele cauzate de acesta”. Autorul articolului — Hans Cammert, specialist consultant pentru industria de securitate din R. F. Germania — apreciază că două mari agenții sînt preocupate de spionaj industrial, la nivel internațional, respectiv „C.I.A. (S.U.A.), care dispune de cele mai mari resurse financiare și tehnice și ale cărei operații sînt bine acoperite, și serviciul israelian MOSSAD, care — cu mai puțini bani și echipamente — reușește să obțină informații de mare valoare și să ducă la bun sfîrșit numeroase acțiuni”. Din motive lesne de înțeles, autorul nu face referiri la R. F. Germania. După opinia sa, informațiile economice se pot obține astfel :

- ▲ legal, din documentele publicate sau din note ale unor întîlniri;
- ▲ ilegal, cumpărînd unele informații industriale, prin mijlocitori sau de pe piețele din Elveția, Liechtenstein și Rotterdam (Olanda);
- ▲ prin organisme de stat, altele decît serviciile secrete (vamă, fișe, turism);
- ▲ prin agenți specializați ai serviciilor secrete.

Același autor menționează că principalele garanții împotriva unor acțiuni ce vizează furtul unor secrete economice sînt :

- angajarea în întreprinderi a unui personal calificat, conștient de pericolul pe care îl reprezintă spionajul economic;
- asigurarea securității informațiilor, îndeosebi acolo unde, pentru transmitere, se folosesc mijloace electronice;
- asigurarea securității persoanelor importante împotriva oricăror forme de șantaj sau de atac direct;

● modernizarea conducerii întreprinderilor și găsierea unor sisteme adecvate pentru verificarea biografiei și a antecedentelor personalului din subordine ;

● studierea posibilității de creare și integrare, în cadrul firmelor industriale, a unor consilii de îndrumare a personalului, pentru a se apăra de spionajul industrial.

Cel mai important lucru — opinează autorul — este ca factorii de conducere ai întreprinderii să dispună luarea măsurilor de securitate, conștienți fiind că, în orice împrejurare, contraspionajul nu necesită o acumulare statică a mijloacelor de apărare, ci o reacție dinamică față de un fenomen schimbător și mereu nou.

*

În Japonia, a avut loc recent un seminar al directorilor de poliție, unde s-a dezbătut rolul pe care îl vor avea de îndeplinit în viitor forțele de securitate. S-a ajuns la concluzia că între 1985—1990, Japonia va întrece S.U.A. din punctul de vedere al bogățiilor materiale și, ca urmare, vor spori și sarcinile poliției în prevenirea spionajului economic. S-a apreciat — după cum precizează „*International Security Review*” — că poliția va trebui să ia măsuri de apărare a obiectivelor încă din faza de proiectare a acestora, prin introducerea unor sisteme de alarmă și de comunicații (prin calculator, cu raze laser etc.), care să nu poată fi penetrate de infractori potențiali.

Aceeași publicație menționează că „*în concepția cadrelor de conducere din poliția japoneză, contactul personal cu oamenii și o bună cunoaștere a obiectivului au o mult mai mare importanță decât sistemele de alarmă ultramoderne*”. Dealtfel, se apreciază că „*japonezii sînt pregătiți, în orice moment, să apeleze la poliție sau la oamenii însărcinați cu asigurarea securității într-un mare complex industrial*” și că „*...forțele de securitate sînt cunoscute pentru promptitudinea cu care răspund solicitărilor*”. În această țară, cooperarea dintre poliție și societățile particulare este foarte ridicată ; se menține un contact direct cu forțele administrației locale și cu brigăzile antiinfracționale de elită din marile orașe. Fiecare fabrică sau birou comercial are desemnat un polițist. De obicei acesta dispune de o cabină în vecinătatea obiectivului, unde ține evidența anumitor vehicule ce intră și ies pe poarta fabricii, a salariaților din fabrică și a locatarilor din împrejurimi. Pe de altă parte, polițistul respectiv are o strinsă legătură cu ofițerii însărcinați cu asigurarea pazei și securității bunurilor întreprinderii.

Unele dintre măsurile de asigurare a securității obiectivelor economice se iau cu sprijinul muncitorilor, care își spun deseori cuvîntul cu privire la posibilitățile de îmbunătățire a securității locului lor de muncă.

Traducere și adaptare
Anca-Lidia MILCOMETE

...Intensificarea spionajului industrial și a terorismului internațional a determinat apariția pe piața occidentală a unei serii de aparate și dispozitive speciale? Firma americană „*CCS Communications Control Inc.*” a lansat recent microfonul de alarmă „*EJ-7*”, un aparat miniaturizat care își alertează posesorul atunci cînd acesta se află în prezența unui dispozitiv de ascultare. Aparatul este suficient de mic pentru a fi ascuns într-un pachet de țigări sau montat în brățara unui ceas. Aceeași firmă produce și complexul „*CC-600*”, de dimensiunile unei serviete-diplomat, care cuprinde patru microsisteme pentru detectarea și neutralizarea microfoanelor ascunse în aparatura telefonică și pentru protejarea prin bruiere a secretului convorbirilor telefonice. Împotriva atacurilor teroriste, firma a pus la punct două aparate, „*XL-55*” și „*LBD-103*”, care detectează vaporii explozivi dintr-o cameră, precum și bombele ascunse în pachete sau aflate asupra unor persoane.

Semnal editorial

Lucrarea „*Sarcinile organelor de securitate pentru prevenirea oricăror acțiuni de natură să aducă atingere capacității de apărare a țării*”, realizată de un colectiv de cadre din Direcția a IV-a urmează să apară sub egida Serviciului editorial și cinematografic al Ministerului de Interne, aducînd noi argumente de natură să ne edifice asupra răspunderilor pe care le avem în acest important domeniu.

Primul capitol evidențiază rolul determinant al gândirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandant suprem al Forțelor armate, în elaborarea și fundamentarea științifică a concepției partidului și statului nostru privind întărirea continuă a capacității de apărare a țării, coordonatele fundamentale ale aces-

lei concepții, precum și factorii care determină, în zilele noastre, sporirea capacității de apărare a țării.

În capitolul următor al lucrării sînt redate interesul pe care îl manifestă serviciile de spionaj, în actualele condiții internaționale, pentru culegerea de date și informații despre capacitatea de apărare a țării, principalele mijloace, metode și procedee folosite în acest scop.

Constituind o primă încercare de sintetizare a problematicii referitoare la capacitatea de apărare a țării, lucrarea prezintă, prin cazuistica cuprinsă, aspecte din experiența acumulată de organele de securitate în activitatea de asigurare a acestei valori fundamentale a societății noastre socialiste.

Colonel Gheorghe CUZMANOV

BIBLIOGRAFIE

LA TEMELE PENTRU PREGĂTIREA DE SPECIALITATE A
CADRELOR DIN ORGANELE DE SECURITATE (PENTRU
CONVOCARILE DIN ANUL 1981)

A — Teme comune pentru toate cadrele

Tema: Conceptul de nouă calitate în domeniul apărării securității statului. Modalități și direcții de acțiune rezultate din documentele de partid, ordinele și indicațiile comandantului suprem al Forțelor armate pentru creșterea calității și eficienței întregii activități a aparatului de securitate, sporirea vigilenței și combativității cadrelor*).

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol., București, 1979, pag. 24—25; 64—65.

— Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare cu prilejul conferirii titlului de doctor în științe politice și titlului de doctor în economie — 24 ianuarie 1978 — În „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, Ed. pol., București, 1978, vol. 15, pag. 420—424.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981;

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1981, pag. 3—14.

Tema: Măsuri ce trebuie luate pentru perfecționarea activității de prevenire și contracarare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei și de rămînere ilegală în străinătate.

— Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Consfătuirea cu activul de bază al Ministerului de Interne, 18 iulie 1967, în „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste”, Ed. pol. — 1968, vol. 2, pag. 397—411; Mesajul adresat lucrătorilor Ministerului de Interne cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la crearea organelor de securitate, publicat în „Securitatea” nr. 4/1978.

— Codul penal al R. S. România, art. 17—30; art. 245; art. 253;

— Ordinele ministrului de interne nr. D/00128/1980 și D/00129/1980;

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981;

— Planul de măsuri în acțiunea „Alfa”, difuzat la unități cu nr. D/0012118 din 05 ianuarie 1981;

— Raportul privind aplicarea Ordinului nr. D/00129/1980, difuzat la unități cu nr. D/0012120/14 ianuarie 1981;

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1980, pag. 37—42; nr. 2/1980, pag. 4—11; nr. 1/1981, pag. 3—14; 27—34.

Tema: Iresponsabilitatea, cauză care înlătură caracterul penal al faptei. Implicațiile iresponsabilității penale pe planul soluționării informațiilor de securitate. Aspecte de interes operativ ce se desprind din actualele reglementări legale privind ocrotirea bolnavilor psihici.

*) Bibliografia pentru această temă a fost indicată și în „Securitatea” nr. 4/1980. Cele de mai sus sînt o completare la bibliografia recomandată pentru toate temele menționate în acel număr al publicației.

— Decretul nr. 313/1980 privind ocrotirea bolnavilor psihic periculoși.
— Codul penal al R. S. România, art. 17—19; art. 48, 50, 51; art. 113—114.
— Codul de procedură penală al R. S. România, art. 10, 11, 162.
— V. Dongoroz și alții: Explicații teoretice ale Codului penal român, vol. I, Editura Academiei R. S. R. — București, 1969, pag. 392—400.
— Publicația „Securitatea” nr. 2/1980, pag. 58—63; nr. 1/1981, pag. 35—39.

B — Teme specifice

Informații interne

Tema: Sarcinile actuale privind modul de asigurare a priorităților în urmărirea legionarilor, în lumina Programului de măsuri nr. 0064019 din 1 noiembrie 1980.

— Programul de măsuri în problema legionară.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1980, pag. 31—37; nr. 3/1980, pag. 33—37; nr. 4/1980, pag. 4—10; nr. 1/1981, pag. 3—14.

Tema: Măsurile ce se impun a fi întreprinse în vederea depistării, cunoașterii, prevenirii și neutralizării acțiunilor ostile desfășurate de emisarii organizațiilor religioase reacționare care vin pe teritoriul țării noastre.

— Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 5—7 septembrie 1979, Ed. pol., București — 1979, pag. 54—59.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976 și D/00120/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Documentarul difuzat la unități cu nr. D/0012084 din 3 aprilie 1980.

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1980, pag. 31—37; nr. 2/1980, pag. 30—35, 36—40 și 72—74; nr. 3/1980, pag. 33—37; nr. 1/1981, pag. 3—14.

— Gazeta „În slujba patriei” nr. 50 (1616) din 15 decembrie 1980, pag. 12.

Contrainformații în sectoarele economice

Tema: Acțiunile ce se impun a fi întreprinse — în conformitate cu măsurile adoptate de Biroul executiv al Consiliului de conducere al Departamentului securității statului — pentru perfecționarea activității de securitate pe marile șantiere de investiții, în scopul prevenirii oricăror fapte și fenomene ce ar putea pune în pericol realizarea acestor obiective.

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. politică, București — 1979, capitolul II.

— Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. pol., București — 1975, capitolul „Politica în domeniul construcțiilor”.

— Legea pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a R. S. R. pe anul 1981, art. 18—21, publicată în „Scinteia” nr. 11869 din 18 octombrie 1980.

— Legea investițiilor publicată în Buletinul oficial nr. 109 din 23 decembrie 1980, pag. 1—35.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Publicația „Securitatea” nr. 3/1980, pag. 38—42; nr. 1/1981, pag. 3—14; 22—26.

Contraspionaj

Tema: Gradarea măsurilor și folosirea mijloacelor muncii de securitate în faza inițială a acțiunilor de contraspionaj. Probleme practice pe care le ridică finalizarea dosarelor de urmărire informativă pe profil de contraspionaj.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976, capitolul IV și D/00120/1979, capitolul IV, secțiunea a II-a.

— Programul Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1980, pag. 9—14; nr. 2/1980, pag. 36—40; nr. 4/1980, pag. 26—30; nr. 1/1981, pag. 3—14; 19—22.

Comerț-protocol

Tema: Probleme actuale privind spionajul economic; metode, procedee, particularități. Modul cum acționează în acest domeniu principalele servicii de spionaj și unele firme particulare.

— Nicolae Ceaușescu: „România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste”, vol. 2, Ed. pol. — 1968, pag. 403—406 și vol. 4, Ed. pol. — 1970, pag. 741.

— „Despre spionajul și contraspionajul economic”, broșură, Serviciul editorial — 1971; „Ofensiva spionajului economic”, broșură, Serviciul editorial — 1973.

— Programul Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Publicația „Securitatea” nr. 3/1978, pag. 28—34 și 52—57; nr. 4/1978, pag. 27—39; nr. 4/1980, pag. 30—33; nr. 1/1981, pag. 3—14; 19—22.

Antiterorism

Tema: Cunoașterea tehnicii de luptă și a materialelor explozive folosite de elementele teroriste; metode de neutralizare a acestora.

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol., București — 1979, pag. 64—65; 90—94.

— Ordinul comandantului suprem al Forțelor armate nr. H/003785/1978 și Instrucțiunile nr. M-36/1978 și M-40/1978.

— Ordinele ministrului de interne nr. 000875/1976, nr. 001370/1978, nr. 001084 din 1977, nr. D/00120/1979 și nr. D/00110/1979.

— Programul de măsuri al Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— „Mijloacele folosite în acțiuni teroriste”, broșură, Serviciul editorial — 1977.

— Publicația „Securitatea” nr. 4/1980, pag. 37—39; nr. 1/1981, pag. 3—14; 40—43.

Cercetări penale

Tema: Probleme ce se ridică în efectuarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de competența organelor de cercetare ale securității cind învinuții (inculpații) sînt cercetați în stare de libertate.

— Nicolae Ceaușescu: Raport la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., Ed. pol., București — 1979, pag. 63—65.

— Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. pol., București — 1975, pag. 126—129.

— Constituția R. S. România, art. 31.

— Codul penal al R. S. România, art. 155—173, 251—254, 298.

— Codul de procedură penală, art. 1—8, 28 lit. g, 136—148, 200—203, 206 și 208. lit. d.

— Codul vamal al R. S. România (publicat în Buletinul oficial nr. 115 din 28 decembrie 1978) art. 72, lit. b.

— Ordinul ministrului de interne nr. D/00115/1979.

— Programul Departamentului securității statului, difuzat la unități cu nr. D/0012121 din 15 ianuarie 1981.

— Publicația „Securitatea” nr. 1/1981, pag. 43—47.